

„Érted vagyok”

(Exodus 3,14)

Közösségi
és családi
folyóirat

I. évf. 4. szám
1990. nov.-dec.
29,— Ft

Miért jelenik meg az „Érted vagyok” ?

- Az „Érted vagyok” segít a karácsonyt a fogyasztás orgiája helyett a szeretet ünnepévé tenni.
- Az „Érted vagyok” növeli a szolidaritást az üldözött keresztényekkel és a nyomorgókkal.
- Az „Érted vagyok” megismertet Élő Nemzeti Kincsekkel, hivatásokkal, gondozókkal.
- Az „Érted vagyok” egy ablak a világegyházra és a teológia fejlődésére.
- Az „Érted vagyok” előmozdítja a népek közti békességet.
- Az „Érted vagyok” hosszútávú látást ad benzingőzös világunkban.

**S ha megkérdezik,
hogya mi a neve
annak az Istennek,
aki küldött?**

**Én vagyok, aki Van.
Én vagyok a Lét.
A Lét Szeretet.
Szeretetközösség
vagyok.
Számodra az
érted-lét vagyok.
Érted vagyok.**

RÉGI ÍRÁS

Aszúz méhében fogan és fiút szül. A neve Emmánuel lesz, azaz „velünk az Isten”. Izaiás szavát: „az Úr elküldött engem örömhírt vinni a szegényeknek, a szelídeknek, az elnyomottaknak” — ezt az Emmánuel magára értelmezi a názáreti zsinagógában. És elkezdődik ez a szegényekhez küldetés már a betlehemi éjszakában. El, mert az angyali sereg a pásztorokat küldi el elsőül hozzá. Jeruzsálem előkelőit, a királyt, a papi fejedelmeket, az ároni papságot, az előkelőket, a lágyruhásokat, a gazdagokat nem értesíti. Inkább a pásztorokat. Ezek voltak közel hozzá. Emmánuel közéjük ment megszületni. Az ő világukba. Az alkalmi istállóul használt barlangba. Oda jött el az ég királya.

Megkérdezzük téged, betlehemi kisded, miért a szegényekhez jöttél? Miért a szegényeknek akarod hirdetni az örömhírt? Azt, hogy megnyílt a végtelen és eltörlőd a halál? Miért istállóba mentél megszületni? Miért ez a kínos és kellemetlen egyoldalúság? Átvitethetted volna magadat az egyik főpap meleg házába.

Mosolyogsz reánk, te emberré lett Isten? De félek ettől a szalmáról jött emberi mosolytól. Miért találsz rendjénvalónak, ami semmiképpen sincs rendjén? Felelj nekünk! Ki akarsz fosztani bennünket? Tönkre akarsz tenni bennünket? Szalmára akarsz minket is fektetni? Miért akarsz szegénnyé tenni bennünket? Miért jöttél ide istállóba? Miért jászolban fekszel? Miért állati meleggel melegszel? Miért falusi ács az apád? S ha már nem tudod, miféle furcsa fízlésből így csináltad is mindezt, legalább kiakaszthatnál egy táblát. Valahogy ilyenformát: „Karácsonyi öröm! Megtekintés vételkényszer nélkül!” Jó, jó! Ki lehet jönni, meg lehet úszni vételkényszer nélkül is. De rámosolyogsz az emberre, letérdelteted, s utána már hiába akarna menekülni. A karácsonyi öröm ott bent marad az istállóban, és nem tudok többé nélküle élni. Érted szólsz az angyalok által, hogy te adod szívembe a békeességet? Miért szól mosolygásod felém? Hogy Te, Emberré-lelt-Isten, értesz engem a szívem mélyéig; engem, aki — ha rám nézel — már tudom is, hogy ember vagyok, akinek Istenné kell lennie! Miért nézel úgy rám, hogy belém kell vágódnia a megvilágosodásnak, hogy Te, Istenem, aki ember is vagy, Te tudod megmutatni nekem, — aki ember vagyok, de az Isten életébe vagyok meghíva — az utat? Te szalmán fekvő kisded, miért delejezed felém, hogy betlehemi nyomorúságod az én utam? Hogy te vagy az Út? Miért nézel úgy reám, hogy ne legyen többé életem nélküled, csak vergődésem? Miért akarod elhítenni, Te istállóba szorult Koldus-Jézus, hogy csak a te utadon van Élet? Miért ez a lenyűgöző, letérdeltető, kegyetlen s feltétel nélküli mosoly?

Nézd, te betlehemi kisded: felöltöztetünk bársonyba, puhába. Eltitkoljuk alacsony, kínos és kellemetlen származásod. Ragyogni fogsz, mint a bíborban születettek. Átvisszünk Jeruzsálembe, vagy Párizs legelőkelőbb negyedébe, palotába, fényesbe és nagy-

A Bokor katolikus bázisközösség 1971-ben indította el szamizdat kiadványsorozatát, a Karácsonyi Ajándékot. 1971-ben egy, 72-ben kettő, 73-ban már négy kötet jelent meg, máig összesen közel 170. Az első, 1971-es kötet első írása egy karácsonyi elmélkedés. Címe: Régi írás. RéGINEK számított már 1971-ben is, mert 1949 karácsonyán hangzott el. Az „Érted vagyok” első karácsonyán ezt a gyöngyszemet ajándékozzuk olvasóinknak.

ba. Ringó, mennyezetes, csipkés, pelyhes bölcsőbe, kandalló melegéhez. Selymek és brokátok fognak suhogni körülötted. Rózsáligetek illata fog áradni a körülötted forgók ruháiból. Mosolyogj hát, s mondd, hogy tegyük. Nincs áldozat, amit meg ne érne nekünk, hogy kimenthessünk ebből a számkunkra oly kínos helyzetből. Miért komorodsz el? Miért csinálsz úgy, mintha jól éreznéd magad ebben a nyomorúságban? Miért állsz utunkba szegénységed megmásíthatatlan tényével? Miért nem akarsz egy kis történelem-hamisításba belemenni? Miért zavartad meg egyáltalán a történelmet? Ezek a napok valamikor szaturnáliák voltak, a szaturnuszi bőség ünnepei. Mit szegénykedel bele szalmával a bőségbe? Miért rontod el szaturnáliásnak akart karácsonyi örömről? Mondd, Jézuska, miért kellett neked ilyen kevés? Miért nem voltál igényesebb? Miért mosolyogsz felém: hogy neked éppen ennyi elég volt, hogy elhozzad az örömhírt, hogy megszerzed nekünk a mindent? Te, aki született Úr vagy, azaz Úr vagy öröktől fogva, teremtetlenül... — Hogyan viselkedhetél így?

Szólj, Jézus, hozzánk: mondd, miért akarsz kifosztani? Miért jöttél közénk lehetetlen példájú életteddel? Miért üresítettél így ki magadat? Te, akinek minden a birtoka, miért vetted fel az ember, a szolga alakját, miért vállaltad egyáltalán az embersors nyomorúságát? S azt is töretlenül végig? Miért? Miért? — Értsd meg, hogy Te teheted, amit akarsz, semmi közünk hozzá. Isten vagy, nem tudunk belebeszélni a dolgaiba. De értsd meg, hátunkon is csattan az ostor. Lenyűgöző és hívsz magad után, Te istállóban, jászolban fekvő kisded!

Békesség! Békesség a jókaratú embereknek! Hallom az angyalok énekét és meglassul lázasan dobogó szívem verése. Meglassul és elcsendesül. El, úgyannyira, hogy kezdem hallani a kisded szavát, kezdem megérteni mosolyát. Ezt mondja:

Értem, amit mondasz. Látom, miért ver lázasan a szíved. De nem tudod, mit beszélsz. Nem, mert ha tudnád, nem mondanád. Szegény szerencsétlenem, hát nem érezed, hogy magad ellen beszélsz? Miért lett fájó és szorongó a szíved, miközben elsírtad butuska szíved sok ostobaságát? Figyelj csak rám, megérted majd: nincs más mód a boldogságodra, csak ha kifosztalak. Nem érted? Figyelj csak. Magad is tudod, nincsen semmi sem nélkülem, csak én tudlak gazdaggá tenni. Csak én tehetem, hogy legyen valamid. Mi neked a bársony és mi neked a puha? Ha lesz bársonyod és lesz puhád, annál győtrőbb lesz a vágyad a még puhábbra, a még bársonyabbra. Mi neked a csillogó város! Hiszen ha odakerülsz, nem érdekel már, csak a legcsillogóbb, melyet féltékeny

kézrel rejt el előtted a holnap, a jövő, vagy a soha. Mi neked a palota? Mikor fogsz eljutni meg nem nyírbált gyermekálmáidnak kacsálában forgó üvegezüst-arany-gyémánt kastélyába? Mi neked a kandalló melege, amikor nem tudja felmelegíteni a szívedet, melyet a magamérő — az én, itt a hívős jászolban is izzóan meleg szívemről — mintáztam? Mi neked a gazdagság, hiszen egyre nyomorultabb, egyre kietlenebb és egyre szegényebb leszel tőle, kéjekbe kell fojtanod magad, mámorba kell mártanod győtrő ürességed, csakhogy felejtss koldus szegénységed? Mit akarsz a bőséggel? Hiszen megcsömörlesz tőle! Le kell fékezned vágyaid, kevesebb kell szorítanod magad, csak hogy meg ne öljön a vágyad. Fáradt-öregem kell biztatgatnod magad: „Csak a szegénynek nem hoz vágya kínt.” Emlékszel a meséből a királyra, aki hiába vett magára száz kabátot, hiába fűttette ájulásig a kandallókat, fázott szegény, fázott nagyon. Miért akarsz te is a vágyaknak ilyen szerencsétlen királyra lenni? Miért akarsz a nyomorúság koldus-útjára jutni kabáttal és palotával, bársonnyal és kandallóval?

Szegény szerencsétlenem, miért akarsz boldog lenni abban, amiben nincsen számodra boldogság? Miért akarsz töltekezni kabáttal, meleggel, bársonnyal, palotával, amikor végtelen a vágyad, s ezek az Életpótlékok mind végesek. Olyan csúfosan és koldusan végesek, hogy ha egy kicsit többet veszel magadnak az éppen elégnél, azonnal tönkretesz, nyomorult szegénnyé varázsol. Érted már, miért mondtam, nem tudod, mit beszélsz? Hát miért akarod a kielégíthetlenség és a csömör pokoli nyomorúságát? Miért akarsz úr lenni, mikor nincs birodalom itt a földön, amely elég lenne vágyadnak, mely meg tudná melegíteni fázó királyszívedet? Kérdezted tőlem, miért akartam, miért lettem ember, mikor Isten vagyok? Én visszakérdezlek: miért akarsz megmaradni csak csupán lélegző-gondolkodó embernek? Miért? Amikor meghívtalak magamhoz testvéremnek, fiúnak az atyához, hogy örökös légy velem? Szerencsétlenem, miért akarsz ember maradni, amikor Istennek hívtalak? Ó, te szegény földreszittott szemű, fekete szeművegen vaksi, ember-horizontú! Hát miért nem nézel legalább a Napba? A Napba — hiszen tudod, hogy az Invictus Sol, a Győzhetetlen Nap ünnepén jöttem a világba. Akkor, amikor megfordul az év, és világosság lesz a sötétségből. Miért akarsz kevesebb lenni önmagadnál? Nézz fölfele!

Nemcsak a Napba, de azon is túl! A vágyaid horizontjába. A beteljesülésbe. Végtelen a vágyad, tehát a végtelenbe. Érted-e már, hogy vágyad lázát nincs semmi véges, ami hűtse? Gödör vize a tengert be nem

tölthi. Érted-e már, miért nincsen út számodra városban, palotán, bársonyon, ambrózián és nektáron keresztül? Érted-e már, hogy száználmasan szegény az, aki itt gazdagodásból akar gazdag lenni? Látod-e ennek az útnak sötét reménytelenségét? Ugye, hogy nem tudtad, hogy mit beszéltél? Hogy örült és ostoba dolog hinni a „haladásban”? Abban, hogy a „haladás”, gazdagodás, életszínvonal gazdaggá teheti az embert? Micsoda paródiája ez a hitnek! A kétségbeesés hite! Mert hinni valamiben kell. Hát ha másban nem, — a lehetetlenben. Hogy végtelen vágyat megenyhít valamikor a véges. Hogy Isten-igényt kielégíthet valaha is, ami kevesebb nála. Ugye, érted már, hogy nem a haladás az üdvösséged? Hogy ebben a haladás-üdvösségben reménykedni, mint boldogságban — reménytelen. Mert millió végtelen vágyú ember ront neki a végesnek; egynek is kevés volna, hát még mikor milliók rohannak! Az egymást marás féktelen harca, amely pusztít és öl. Hogyan szülhetne boldogságot benned! Nézz már bátrabban az én rágott jászolomra! Lásd, megsimogatom. Ez nem fog boldogtalanságot okozni senkinek. Ezért nem fog vér folyni, mint a paloták birtoklásáért. Nem fogja ezt elirigyelni senki sem a másiktól. Nem fog gyűlöletet szülni. Gyűlöletet, amely öl, pusztít és mindenkit szegénnyé tesz. Nem jön ki a te gazdagodnivágásodból valami, ami nélkül nincs gazdagság? Valami, ami én vagyok. Vagyok, akár itt a jászolban, akár a Szentháromságban. Ennek a nyomorúságában és annak a fölségében. Valami, aminél nem nagyobb az Isten sem, mert az Isten maga is az. Nem jön ki belőle az egyetlen boldogító: a szeretet?!

Mert téged nem boldogíthat más, csak én. Csak én, a szeretet Istene, én, a hatalmas, a gazdag, a mindentbő. Én, aki a végtelen vagyok. S aki mégis odahagytam a végtelen Isten alakját, s eljöttem közétek, a véges, az ember alakjában. Én, a gazdag, aki mégis kiüresítette magát, hogy csak ez az istálló jusson cserébe a mennyért. Én, az Úr, a hatalmas, aki szolgá lettem. Elemek és hideg kiszolgáltatottja, és rászorulója az álat melegének... Én, akinek semmi sem hiányzik, mert minden az enyém. Érted már, hogy miért vagyok számodra én az egyetlen lehetőség? Miért csak erre nyílik számodra út a boldogság felé? Meg tudod-e látni, hogy csak erre nyílik számodra méltó, vágyadat kielégítő perspektíva? Ha bársonyban jársz és palotában halsz, mit csinálsz a vágyaddal? Amikor már nincsen bársonyabb és nincsen palotább? Végtelen vágyad merre viszed? De lásd, ez a szalma, ez a koldusi hely nem ilyen ügyefogyott. Ha mosolyogsz a testvéreidre, ha odaadod kontórsod felét, ha meghajtod értem fejedet, ha sírsz inkább, de maradsz a hidegben, hogy másnak melege legyen... Ha itt az én jászolom tövében megtanulod az én végtelenségemet, a szerzés helyett az ajándék, az ingyen ajándék, a kegyelem végtelenségét, kitáru előtted a világ s a végtelen. Itt nem lesz hóhérod a vágy. Itt nem kell megállnod szerényen, magad mérsekélvén. Itt nem kell félned csömlörtől, itt nem fogsz ki soha; itt adhatod azt, aminél többet adni nem lehet: egész önmagad. S

meg nem állíthatnak, meg nem zavarhatnak. Egyetlen, amit tehetnek, hogy meggyorsítják a mindent odaadásod. Mint ahogy meggyorsítják majd az enyémét is... Nem messzebb, csak ott fön a hegyen, Jeruzsálemben, a Golgotán. Ki állíthat meg? Senki! Ki szakíthat el azoktól, akiknek oda akarod adni mindenedet, magadat egészen és telhetetlenül? Senki! Ahogy a szerzés végtelen vágya szembeállít mindenkivel, úgy fog az adás végtelen vágya összefűzni mindenkivel. Így fog megszületni a gyűlölet végtelen magánya helyett a mindentadásból az egység, az egygévés, a közösség... Egy mást boldogító melege a szeretetnek. Annak a szeretetnek, amely én magam vagyok. Látod, én vagyok a te boldogságod. Jól megérezted, amikor szalmám, jászlam és nyomorúságom ellenére sem szaladtál el tőlem.

S most már talán érted egészen, hogy miért jöttem így? Ilyen szegényen, ilyen kifosztottan. Lásd, számomra semmi sincsen, amit magamévá kellene tennem, hiszen minden az enyém. Ez az én boldogságom, az isteni boldogság. S téged úgy teremtettek meg a magam mintájára, testvéremnek a Szentháromságban, hogy neked is csak ez lehessen a boldogságod. Azért nem tettem

ki a táblát, hogy „véteknyszer nélkül”. A boldogságod, azaz léted legfőbb belső mozgatóereje kényszerít, hogy belenéz a szemedbe. S azért nézek úgy rád, hogy jönöd kell utánam barlangba és istállóba, föld határáig és keresztfára... Mindenütt utánam. Ahová hívlak. És közben kifosztalak. Egészen, vagy majdnem egészen. Ha nagyon hű leszel, alighanem egészen. Kifosztalak, mert csak így lehetsz gazdag. Csak így lehet a tied az, amire vágyol, aminél kevesebb ki nem elégít... A minden.

Látod, ezért jöttem a szegényekhez. Ezért nem a gazdagokhoz, mert míg el nem kezdenek szegénynek lenni, szép sorjában odaadni mindenüket, amire nincs szükségük a további adáshoz, addig meg nem értenek engem. Ezért nem is megyek hozzájuk, csak hozzátok, akik akartok szegénynek lenni. Ezért jöttem a barlangba, az istállóba, azért fekszem jászolba. Miért? Hogy téged boldoggá tegyelek. Mert ez az isteni boldogság: másokat boldoggá tenni. Ez a tiéd is. S ezt bársonyból, palotából nem, ezt csak ebből a jászolból tudom elmondani neked. Ne félj tehát! Azt hoztam, amit vártál, örömet, boldogságot. Úgy legyen!

Bulányi György, 1949

Családos szerzetesség?

Keresztút vezet föl a hegyen épült templomhoz Pinkafőn, a kis osztrák faluban, Szombathelytől kb. 50 km-re. A régi plébániaépület most mosóhelyiséget, kézműves műhelyt, konyhát rejt magában. A közepén fekvő játszótérre pedig kör alakban kicsi, tetőtérbeépítéses házikók állják körül. Kik élnek itt és mit csinálnak?

Néhány család és egyedülálló fogott össze, hogy Szent Ferenc eszméit harmadrendi szerzetesekként, életközösségben megéljék. A tizennegy tag mellett most két novícius készül a főlételre. Önállóan gazdálkodnak a biokertben és az állatokkal.

Naponta háromszor van közös ének, szentírásolvasás, csend, saját szavaikkal való imádkozás. Együtt ebédelnek és vacsoráznak, a reggeli pedig családonként van. Nagyon vendégszeretőek. A beszélgetés és a terepszemle után közösen csöndesedünk el az esti imán. Ebben a csendben egészen közéjük tartozónak érzem magam. Jólesik a frissen fejt tehént, s az aznapi férfi konyhaszolgálatos főztje. Meleg kézfogások, mosolygós arcok búcsúztattak.

Besötétedett, szemerkélt az eső, s várt még rám tűzegynéhány kilométer bicajozás, de nagyon frissnek és ébernek éreztem magam. Az úton azon gondolkodtam, mi az, ami itt mélyebben megérintett, mint a séta az innsbrucki égig érő hegyek lábánál, vagy mint a zürichi hajókirándulás. Talán a közösségi szabályzatukból mellékelte néhány részlet meg tudja ezt éreztetni.

- M. János -

Néhány gondolat a pinkafői ferences harmadrendi közösség szabályzatából

A Ferences Életközösség legkiemeltebb célja Isten dicsőítése és a felebarátok szolgálata. Olyan élet-, ima-, munka- és vagyonszolgálatot akarunk, melynek középpontjában Jézus Krisztus áll.

A közösség az egyház nevében, az egyházban, s az egyházzal akar szolgálni.

A testvérek évenként vezetőt választanak, aki lehet nő is.

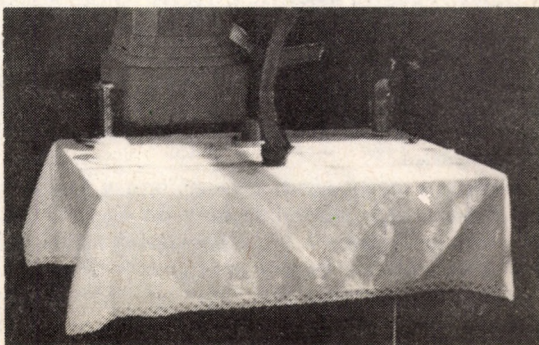
A felvételt kérő megfelelően érett, kiforrott személyiségű legyen és annyira egészséges, hogy önállóan tudjon élni.

A nem katolikus jelentkező is, barátként, együtt élhet a közösséggel.

A közösség a szemlélődés és az akció, valamint a közösségi és az egyéni élet egyensúlyára, továbbá — Assisi Szt. Ferenc nyomán — egy minden vonatkozásában egyszerű életre törekszik. Ez utóbbi a Föld kincseivel való takarékos és ökológus bánásmódot is jelenti.

A közösség együtt segíti a gondban és szükségben levőket, a betegeket, fogyatékosokat, a hátrányos megkülönböztetést szenvedőket és a harmadik világ éhezőit.

A tagok figyelmüket állandóan Isten felé fordítják, közösségben és egyénileg is olvassák a Szentírást, törekszenek a Szentlélek vezetésére szerint tenni, amit Isten szándékából felismernek. A naponkénti közösségi ima, lelkiismeretvizsgálat és áldozás, az évenkénti lelki gyakorlat megtartja és megerősíti őket.

(SERBÁN ANDRÁS igaz székely ember emlékének)

Karácsonyi történet

Mi, gyerekek, nagyon vártuk az első havat. Karácsonytáji érkeztek meg nyugat felől a szürke fellegek, s letették terhüket a hegyek koszorúja övezte völgyben, de nem olyan városias, hosszú szállingózás módján, hanem vastag bunda alá került a táj, a falu. Az iskolának akkor egyszeribe vége szakadt, a szünidő kezdetét nem a kalendárium betűi, hanem az első hó jelentette. Mi már december eleje óta a reggeli felkelés után az ablakhoz siettünk, hogy ledörzsölve a jégvirágokat, megláthassuk az első havat, szabadságunk kezdetét.

Idén sem kellett csalódnunk. Már november végén megjelentek a fellegek, András-napra már hósipka borította a Kömöge tetejét, s december közepén egy éjszaka két arasznyi hó hullott, betetített mindent, s mesevilágot varázsolt a környékre.

— Hurrá! — rohantunk vissza az ablaktól, s sarokba dobva az iskolatáskát, lázasan kezdtük szőni a szünidei terveket. Kertünk vége a hegyek lábáig nyúlt, s kukoricacsutkát cipőnkre kötve vígan szücsoltunk a havon. Csúszkálással, ródlizással telt az idő, s este, mikor a konyhában egybegyűlt a család, hallgattuk az öregek szavát, apám, Márton tréfálkozásait, a világ gondját, s körülfogott bennünket anyám szerető gondoskodása.

Kezdetét vette a sütés-főzés, a készülődés. Hamarosan itt a karácsony. S mikor apánk egy este azt mondta, hogy másnap levágjuk a disznót, tudtuk, már csak napok vannak hátra, s esténként leszakítva a leveles naptár lapjait, mi, gyerekek, lestük azt az egyre közelebb kerülő piros betűs számot. Már a szánkozás sem volt az igazi, s amíg a férfiak az udvarban tettek-vettek az állatok körül, mi néztük a konyhasztal köré kaporodva az anyám keze alól kikerülő mézes figurákat, cukordíszeket, apró meglepetéseket.

Tükolóznai nemigen lehetett, nem is volt rá szükség. Őszinte világ volt a miénk, tiszta szándékú, egyszerű szavú.

Úgy mondták otthon: karácsonykor Jézust várjuk, hogy eljöjjön hozzánk, készülünk, hogy méltónak találjon minket. S az igazi ajándékok ezek az esték voltak, amikor a család összehajolva, gyerekek és szülők közös izgalomával, tréfálkozással az eljövendő nap örömeiben készülgetett.

Egy este, hogy apám elfújta a lámpást, Dorka húgom odasúgta anyjának:

— Anya, ugye a Menyországban is így telnek az esték?

Anyám igenre már tudtuk, eljön Ő hozzánk, mint tavaly, tavalyelőtt, s amióta csak az eszemet tudom. Aznap szépet álmodtam, angyalok seprtek a havat a behavazott utcán.

Egy meglepetés azonban mindig volt. A fa. Ezt mindig apám hozta, de oly észrevétlen, hogy mi, gyerekek sehogy sem értettük, hogyan kerül oda az asztalra, csak lenyűgözve álltuk körül este a gyertyafényben alakot öltő karácsonyfát.

A várt reggelen apám szokás szerint fogta a fejszéjét, felvette hótaposó csizmáját, s mikorra mi előkészülődünk a meleg dunyhák alól, már csak imbolygó alakját láttuk a hegynek tartva a fehér hómezőben.

A fát még az ősszel kinézte. Igaz, kicsit messze kellett mennie fel a hegyekre, de ezt az utat minden évben megtette, talán neki is le kellett tenni a gondokat, kőborolni a csendes, behavazott tájon. A hó érintetlen volt, nehezen haladt előre. Itt-ott állatnyomokat látott. A fagy megdermesztette a fákat, bokrokat, s tündérvirágá vázsolta az erdőt. A Kömöge alatt vitt az útja, aztán fel egy dombtetőre, majd végig a gerincen. Megismerte a helyet. Az ősszel itt kaszáltak egy réten, s már akkor látott egy kis fenyőfát. Áranyos termete, dús ágai, tömött levelei, szürkészöld színe rögtön feltűnt neki, s képzeletében már látta is felöltöztetve a szoba sarkában. Ott is volt a fa egy kis beszögellésben, évszázados fenyők oltalmában. Két csapásra kivágta, majd kicsit megpihenve belakmározott tarisznyájából, amelyet anyám varrt neki, s elindult visszafelé. A megindult hóesés betemette a nyomokat, s bizony iparkodnia kellett, hogy sötétedésre visszaérjen. Baljós zúgással feltámadt a szél. Hóna alatt a fenyőfával ugyancsak különös látvány lehetett.

De ismerte a tájat, hiszen itt gyerekeskedett, s a falut is alig hagyta el. S mikor arról beszélt az unszolásunkra, hogy volt egyszer Pesten is, teljes bizonyossággal gondoltuk, hogy apánk világlátott ember. Leért a völgybe, s már erősti szürkült az idő, mikor elérte a falu első házait.

A hegyek alatt, a forrásnál — hova együtt jártunk a nyáron a többi gyerekekkel vízerő —, kis ház állott. Egy öreg juhászé volt, kit, mivel nem

csizmában járt, hanem bakancsban — mindenki Bakancsos Pista bácsinak szólított.

Rossz érzés fogta el apámat a behavazott udvar, a setét ablakok láttán. Megnyitotta a kertajtót, letámasztotta a fát a tornácra és benyitott a házba. Pista bácsi az ágyban feküdt.

— Mi van magával? — kérde apám, ahogy meggyújtotta a világot.

— Beteg vagyok, Márton — mondta az öreg. A kályha hideg volt.

— Mindjárt befűtök. Zsófi majd holnap hoz meleg levest meg köstölöt.

Kiment a fészerbe, fát keresett. De csak a hó alatt talált nyirkos, korhadt fadarabokat, így a feladat reménytelennek látszott. Aztán pillantása az ajtónál lévő fára esett. A tuskóra tette a kis fenyőt, s nagyot fohászodva apróra hasított.

Lassan pattogni kezdett a tűz, s fenyőillat töltötte be a kicsi házat. Pista bácsi megkönnyebbedett.

— Akkor holnap — mondta apám búcsúzóul.

Már nagyon vártuk őt. Nehéz lépteit hallva izgalom vett rajtunk erőt. Végre mindannyian együtt vagyunk idehaza.

Mikor pillantásunk fehér arcára esett, csak annyit gondoltunk, milyen hideg lehet, s újra átadtuk magunkat a várakozás bódító érzésének. Anyám néhány szót váltott apámmal, majd ünnepelőbe öltözve ültünk le a konyhában, s kezdődött, amit úgy vártunk. Apám ölbe vett bennünket, s szokásunk szerint mesélni kezdett egy idegen országról, egy házaspárról, a születendő kisgyermekről, emberekről, hatalmasokról és szegényekről. Beszélt a rokonokról, a barátokról, a nélkülözőkről, s percek alatt odavarázsolta elénk a falut, a múltat és jövőt, az egész világot. Aztán énekelni kezdtünk, s mikor a kis csengő megszólalt, nagy izgalommal nyitottuk ki a szobaajtót. Az asztalon egy tányérban ott voltak a mézes és cukrozott díszek, égtek a gyertyák a tartókban, de a fa, a fa nem volt sehol.

Könnyes szemmel, kérdően néztünk apánkra. A sarokban állt, anyával egymáshoz hajoltak, szemükben megcsillant a gyertyák fénye.

— Találkoztam az úton Vele, elkérte a fát, én meg odaadtam neki, hiszen nem illik egy kérést Tőle megtagadni.

Szavai megnyugtatóan csengtek. Anyám, hogy a csend feszültségét feloldja, az ünnepi asztalhoz invitált bennünket.

— Boldog karácsonyt mindenkinek — mondta, és behozta a gözölgő levest...

Garay András

Jól vigyázzunk, mit veszünk
a karácsonyi (ál)szent kínálatban!

'Szent' szennyirodalom

Mint a cukrot, úgy vitték karácsonyi ajándékba. Egy imádkozó gyermek gyönyörű képe volt a címlapján. Belül viszont evangélium ellenes metély. Mindez a Szent István Társulat kiadásában.

Sokak felháborodása öltött formát emiatt az alábbi levélben, amely közel két év alatt sem érkezett válasz. Az illetéke egyházi uraknak és intézményeknek nem volt szokásuk válaszolni. Talán mondanunk sem kell, hogy az Új emberben sem jelent meg a levél.

Az egyházakon belüli helyzet miatt ma is érdemes észnél lenni a vallási kiadók pulájai előtt. Nehogy szent irodalom helyett szennyirodalmat kapjunk a pénzünkért.

Dr. Ákos Géza, a Szt. István Társulat igazgatója számára
Tisztelt Igazgató Úr!

Az Önök kiadásában 1988-ban megjelent C. S. Lewis: Keresztény vagyok! c. könyve, amely egyik részében a könyörtelenséget és az erőszakot próbálja fölmagasztalni.

Éppen a Megbocsátás c. pontban így ír (116-118. oldalak): „... Nézetem szerint tökéletesen rendjén való, ha egy keresztény bíró halálra ítélt valakit, vagy ha egy keresztény katona megöli az ellenséget... A fegyverben levő keresztény egy nagy ügy védelmében — az egyik legnagyobb keresztény eszme... Gyakran elképzeltem, milyen lett volna, ha szolgáltam volna az első világháborúban, és én meg egy fiatal német egyszerre öltük volna meg egymást és a halálunk utáni pillanatban máris összetalálkoztunk volna. Nem tudom elképzelni, hogy bármelyikünk is neheztelt volna a másikra, vagy akár zavarban lett volna. Azt hiszem nevéttünk volna rajta... Ölhettünk, ha szükséges, de nem szabad gyűlölnünk és élvezni a gyűlöletet.” Vajon mit szólna az író, ha „kivételesen nagyszerű és logikus” (a kiadó dicsőrete a szerzőről, 5. old.) képzelővilágát alkalmaznánk egy magzatát

Karácsonyi levél Indiából

A Család Alapítvány számlájára (202-10809 MHB) ESP megjelöléssel érkező adományokat az Alapítvány tanszerek formájában eljuttatja ennek az indiai iskolahálózatnak.

Ahogy a karácsony közeleg, leginkább az ünneplés, törődés és az elköteleződés érzései töltik el a szívemet.

Ünneplés: Az ENSZ végre elfogadta és kihirdette a gyermekek jogairól szóló chartát. Sok időre volt szükség az elismeréshez, de az a tény, hogy végül is megszületett, tán sokunkat készítet még határozottabb cselekvésre ebben az irányban.

Törődés: A gyermekek helyzete Indiában százalomra méltó. November 14-én ünnepeljük a gyermeknapot. Ezen a napon a legtöbb itteni tömegkommunikációs eszköz megmutatja a valóságos tényeket. Ezer indiai újszülöttről 152 nem éri meg az ötödik születésnapját. A 13 millió öt éven aluliból, akik évente a világon — többnyire könnyen megelőzhető okokból — meghalnak, kb. 4,2 millió indiai! Indiában van a világon a legtöbb gyermekmunka. A kormány adatai szerint ezek száma 14,5—17,58 millió, más források szerint 44 és 100 millió között van. Ezen gyermekek nagy része több, mint 12 órát dolgozik naponta embertelen körülmények között, szó szerint éhbéért. Az írástudás Indiában kb. 43% (57% a férfiak között és 29% a nők körében). Azonban a kimaradás 1980-ban 63,1% volt az általános iskolában és 77,1% a középiskolákban. A legtöbb helyen a gyermekek nem tudnak iskolába járni. Ahol egyáltalán van iskola, 40%-ban nincs jó állapotú, megfelelő épület, 39,2%-ban nincs tábla és 59,5%-ban nincs ivóvíz. Az iskolák kb. 35%-ában egyetlen tanítón van, aki 3-4 osztályt is tanít. A valóság még kegyetlenebb, mivel az iskolák legnagyobb része a városi területeken van; ahol az infrastruktúra koncentráldódik.

Elköteleződés: Az utóbbi két évtizedben csaknem 80 konviktusban itt, Gujarat államban kb. 12 000 gyermekünk van. A fele lány. Legtöbbjük a társadalom pereméről, a szegényebb rétegekből kerül ki.

Ünneplés: A gyermekek a mi konviktusainkban valóban boldogok. Teljességre törekvő képzést nyújtunk nekik. Azon túl, hogy

elvetető anyára, aki maga is meghal a műtét során? Talán nevetve a 'jó tréfán', tiszta lelkiismerettel menne magzatával együtt Isten elé? Hiszen nyilvánvalóan nem gyűlölte a magzatot, csak szükségéből döntött a megölése mellett.

De a háborúnál maradvány, miért nem terjedt az fró képzelete odáig, hogy annak a fiatal német férfinak felesége és gyermekei is lehettek, akik az fró 'megbocsátó' (!) 'szolgálat' (!) következtében özvegyek és árvák lettek volna! Az fró lehet hogy csak nevetett volna a mennyben (vagy talán nem is a mennyben??) a fájdalomukon, de a német apa aligha! S ha még nem apa, csak fiatal fiú az áldozat, aki a két gyilkos fajt, a szökevényekre vadászó német tábori csendőrség és a 'keresztény' eszmétől hajtott Lewis-félék közt elpusztul — talán anyja még él, hogy sirassa. (Ha ugyan nem éppen egy ártatlan anyát pusztít el a Lewis-féle 'szolgálat' bombája — hiszen a világ-háborúban a polgári áldozatok száma már meghaladta a katonai halottakat.)

Jézusnál nyoma sincs ennek az embertelenségnek, amely a szenvedést egy 'túlvilági' szemszögből semmibe veszi. Jézus tudatában volt, hogy az Atya feltámasztja, mégis félt, vergődött a Getszemániban; tudta hogy feltámasztja Lázárt, mégis sírásra fakadt a sír előtt. Különösen kirívó a Lewis-féle könyörtelenség akkor, amikor a saját maga okozta szenvedésen nevet. Isten ígérete szerint letöröl majd minden könnyet, de jaj azoknak, akik miatt az özvegyek és árvák zokogása az égbe kiált!

A könyv íróját talán nem volt annyira önhitt, mint a magyar cím sugallja, hiszen az eredeti cím (Mere christianity) „igazi kereszténység”-et jelent. Azt, hogy „keresztény vagyok!”, a vértanúk — az egyéni és kollektív önvédelmet nem alkalmazók! — mondták büszkén a halálos ítéletet ezért rájuk kiszabó bírónak. Nem illik ezt olyan embernek mondania magáról, aki éppen a II. világháború alatt rádióeladásokban magasztalja a 'keresztény' katonai gyilkosságokat.

Tisztelt Igazgató Úr! Kérem juttassa el ezt a levelet a fordítóhoz, a lektorhoz és társulatának azon tagjaihoz, akik ennek a könyvnek a kiadásával egyetértettek. Ezenfelül kérem, hogy az olvasók lelkiében végzett rombolást próbálják enyhíteni ennek a levélnek az Újemberben való közzétételével, valamint a szelfdségre tanító könyvek kiadásával. Szívesen készítenék ilyen könyvekről részletes javaslatot.

Válaszát várva, tisztelettel
1989 január elsején, a béke világnapján
(római katolikus aláírók)

fejlesztik magukat, nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy másokat segítsenek. A Chota Udepur konviktus gyermekei pl. azzal keltették fel a figyelmet abban a kisvárosban, hogy több napon keresztül folyamatosan takarították a buszállomást, ami ezáltal sokkal kellemesebb hely lett és az emberek még most is arról a szolgálatról beszélnek, amelyet ezek a gyermekek nyújtottak mindenkinek.

Törődés: Még mindig nem állnak rendelkezésünkre azok a források és struktúrák, amelyek elengedőek lennének a nevelés növekvő igényeinek a kielégítésére. Néhány évvel ezelőtt az volt a probléma, hogyan győzzük meg a szülőket arról, hogy küldjék az iskolába gyermekeiket. Most sokuknak nemet kell mondanunk.

Elköteleződés: Az 1990-es évet az Írástudás Nemzetközi Événékként tartottuk meg. Minket ez arra indít, hogy mérleget készítsünk a családalapítványról. Arra is jó, hogy megújítsuk az írástudatlanság elleni mozgalmunkat a társadalom minden rétegében, különösen a nők között, akik általában még mindig nem jutnak hozzá könyvhöz vagy ceruzához.

Még egyszer köszönjük, hogy törődtek azzal, ami itt történik, köszönjük áldozataitokat és imáitokat. Maradjatok kapcsolatban velünk. Töltsön el benneteket, családjaitokat, barátaitokat a Gyermekek az Ő szeretet-áldásával, örömeivel és békéjével az egész Új Évből.

Üdvözlét küldi Mike bácsi, a gyermekek és az egész ESP család.
Testvéreitek: Cedric Prakash

Éves jelentés

(Ismertetjük a Gujarat-i Szt. Xavier Szociális Segítő Társaság jelentésének vázlatát, az 1989 áprilistól 1990 márciusáig tartó munkaéről)

1. Folyamatosan levő programok: városi közösség fejlesztése; megújított nevelés; közösségi egészségügy; nyomornegyed-feljavítás; tájékoztató, kutató és dokumentációs központ.
2. A megújított nevelési program: az előző évhez képest nőtt a tanulók száma, kevesebb volt a hiányzás (különösen a lányoknál) és a kimaradás, a tanulmányi eredmények javultak, a szülőket sikerült jobban bevonni, több helyi tanító van és erősödött a Gyermekevédelmi Alap is. Michael Rayar atya tanulmányt készített, hogy fejlessze a kreatív tanítási módszereket.
3. Közösségfejlesztés: mindkét nyomornegyedben fenn tudunk tartani egy-egy hiteltársulatot, amelyek növelik a tartalékolás készségét, segítséget nyújtanak a szükségben. Yuuvak és Mahila Mandal sokat dolgoztak azért, hogy növeljék a szociális jogok tudatosságát és a kölcsönös megértést, együttműködést.
4. Közösségi egészségügy: a tavalyinál többen vették igénybe a jobb táplálkozási szokások, a szülésre való előkészület, az otthoni gyógy-módok, a gyógynövények használata, az egészségnevelés, betegellátás, vitaminellátás és a szakorvoshoz való beutalás programjait ill. szolgáltatásait. Van iskolai ellenőrzés és orvostovábbképzés.
5. Nyomornegyed-fejlesztés: a földbirtok problémák miatt nem tudnak az emberek jobb táplálkozáshoz, elviselhetőbb életszínvonalhoz jutni. Folyamatosan próbálunk nyomást gyakorolni a helyi hatóságokra, eddig eredménytelenül.
6. Támogató és koordináló tevékenységek: 455 209 kedvezményezett számára 2 124 774 kg élelmiszert juttattunk, elkezdtük egy víztároló előkészítését, anyaság- és gyermekegészségügyi stratégiát sikerült elfogadtatnunk.
7. Továbbképzés és szolgáltatás a társadalom minden rétege számára, a következő témákban: környezetbe illeszkedő technológia; nemzeti nyitott iskola; társadalmi tudatosság akció csoport; hegymászó táborok; mezőgazdasági ipar; tevé fuvarozás; vetőmag és trágyázás.
8. 1989. szeptember 28-án megnyílt a tájékoztató, képző, fejlődést kutató és dokumentációs központ.
9. A Szervezet fejlődése: munkatársaink is továbbképzéseken vettek részt, valamint kisegítették más fejlesztő irodák szemináriumain, műhelyekben vagy oktatásain. Rendszeresebbek voltak a heti találkozók.
10. Következtetés: bár egyre többet próbálunk megvalósítani, rengeteg feladat áll egy ilyen szervezet előtt.

A hetvenes évek közepétől Székesfehérváron növekedő kisközösségek rendszeresen eljártak Dunaalmásra, az ottani református otthonba az értelmi fogyatékos gyermekeket a nyári szabadságolások alatt ápolni, az otthon karbantartási és konyhai munkáiban segíteni. Ennek a korszaknak az elmékedéseiből, beszámolóiból is bemutatunk majd egyszer egy csokrot. A nyolcvanas évek közepén viszont elindulhatott egy már önálló akció: fogyatékos gyermekek nyaraltatása Söréden, az üres plébánián.

SÖRÉD

A nyaraltatás fő szervezője Dr. Simonyi Gyula ügyvéd.

Dr. S. Gy.: Három gyermekünk és 12 unokánk van. Személyes indíték vezetett. Az első unokánk, most 17 éves leány, súlyos testi és szellemi fogyatékos. Amikor ápoltuk, gondoztuk, akkor határoztam el, hogy próbálom segíteni más hasonló sorsú gyermekeknek is. Tizenöt gyermek kéthetes nyaraltatásával kezdtük, teljes csendben, csak a mi kisközösségi köreink tudták. Az évek során ez fokozatosan bővült, kapott nagyobb nyilvánosságot, amikor már a célt látva az akkori állami szervek is, ha nem is jóváhagyólag, de elnézték ezt.

Az idén 42 gyerek nyaralt Söréden. Az egyik turnus vezetője Mihályi István mérnök volt.

M. I.: Legidősebb, keresztes nővér nagynéném a szüleim mellett meghatározó volt a neveltetésben. Később találkoztam olyan emberekkel, akik mellém álltak, akik segítettek, akik hívtak ide Sörédre is. 87-ben találkoztam az ott tábori orvosként szolgáló Mátyás Évával. A találkozásból házasság lett.

Millei Mihályné lánya, Mariann is ott volt a táborban. Ő az egyetlen gyerek?

M. M-né: Ő a negyedik. Tizenhat éves és a legelső pillanattól ilyen mozgássérült. Türelmes beteg. Amikor két műszakba jártam, az apja vagy a bátyja is elláthatta a kis Marikát.

Mariann, mesélj a táborról.

M. M.: Nagyon jó volt, kellemes. Voltak ott barátaim.

Kovácsné Deák Éva kilenc éves fia, Peti is Söréden nyaralt.

K. D. É.: Peti egyéves korában gennyes agyhártyagyulladásra kapott és azóta súlyosan fogyatékos. Úgy kell ellátni, mint egy csecsemőt. Járni tud, valamennyit lát és hall, de szellemileg is fogyatékos. Férfijemmel együtt tanárok vagyunk. Van még egy nagyobb lányunk és két kislányunk. Nagyon kevés idő jut a többire, ezt meg kell mondanom, mert Peti ellátása napi 5-6 órát vesz igénybe. Egy etetés kb. másfél óra. De kapunk is hozzá erőt, férjemmel együtt. S a barátaink is rengeteget segítenek.

A másik három gyerek hogy viseli a negyediket?

A kislányommal épp most beszélgettünk róla, hogy neki természetes Peti betegsége, hiszen 3 éves kora óta ebbe nőtt bele. A két kislány is ilyennek fogadja el Petit, bár fölteszik néha a kérdést, hogy mikor tanul meg beszélni, mert a kommunikáció ezen formája nagyon hiányzik nekik. Mindamellét odamennek, cirógatják, szeretik. Eszter lányom olyan csodálatos lelki élményekkel jött haza Sörédre, hogy nem is gondoltam volna. Boldogan újságolta, hogy a Peti mennyire szereti mindenki. A többiek szeretetén keresztül ismét megerősítést kapott

az ő testvéri szeretete is.

Peti mennyire tudja felfogni azt, hogy ő most közösségben van, hozzá hasonló emberek közt?

A nyaraltatás után egyszer Kristóf nálunk volt, s Peti odament hozzá, megölelte, a maga módján megpaskolta, rámosolygott, hozzábújt. Ez volt az első olyan alkalom, hogy a szülein kívül mást is megölelt.

Most már áruljuk el, hogy Vadovics Kristóf kicsoda.

V. K.: Tizennyolc éves vagyok, négy éve járok Sörédre, két éve ápolóként. Korábban féltem a sérült emberektől és talán undor fogott el, amikor rájuk néztem. Most próbálok szeretettel rájuk nézni, elfogadni őket olyanak, amilyenek, az embert nézni bennük.

Megváltoztál ettől?

Felszabadultabb lettem, több barátot szereztem.

Farnady Ritáról azt mondta Simonyi Gyula, hogy messziről érkezett. Mit jelent ez?

F. R.: Egész más barátaim voltak, más családi háttérből, más felfogású emberek közül kerültem ide tizennégy éves koromban. Nem voltam boldog, bár általában jó hangulatú ember vagyok, legalábbis úgy tűnik. Nagyon sokat segített a közösség, ahol

éreztem: figyelnek rám, számítanak rám; ahol nem csak annyit kérdeznek, hogy vagy és elbeszélgetünk az időjárásról meg az iskoláról, hanem kíváncsiak arra, hogy én ki vagyok.

Mit jelent ápolónak lenni Söréden?

Egy sérült gyerekért teljes mértékben felelősek vagyunk, hogy enni adjunk neki, megmosdassuk, elbeszélgetünk vele, örömet szerezzünk neki, hogy közösségi élménye legyen, hogy ne az ápolója, hanem a barátja legyek. Már a nyaraltatás előtt megkapjuk a címet, hogy kire fogunk vigyázni, meglátogatjuk, a család elmondja, mit kell csinálni vele. Többnyire ismerjük őket az előző évekről is. Barátságok szövődnek az ápolók és a gyermekek között.

Ha nekem valaki a barátom, attól még nem tudom, hogy kell bepelengkáznia.

Egy nő számára nem olyan nagy kunszt bepelengkázni egy gyereket. Hat éves voltam, amikor az öcsém született, már akkor gyakoroltam.

Ösztálytársaid mit szóltak, amikor megtudták, hogy te mivel töltöd a nyaraidat?

A fele hülyének nézett, a másik fele megkérdezte, hogy mennyit kapunk érte.

Építő és nyaraltató tábor

Söréd. Az országban lakók többsége nem ismeri ezt a Székesfehérvártól kb. 20 km-re található kis falut, amelynek „különlegessége”: a megüresedett plébániát átalakították mozgássérült gyerekek nyári táborozási helyévé. A megyei újság 88-ban említette először a tábor létezését — egy mondat erejéig. Tavaly már cikket írtak róla.

Idén tavasszal nagy munka vette kezdetét. Lebontottuk a raktárat és a fiúszállást, majd egy új épületrész építését kezdtük el. Sok diáknak ráment az egész tavaszi szünete, de bőségesen kárpótolta ezt a jó hangulat, az együtt végzett munka öröme, a tudat, hogy az új házrész valóban a gyerekeknek és nekünk készül. Legnagyobb részt Deli Józsefnek köszönhető, hogy nyáron már használni lehetett a fedett ebédlőt, a padlást, az orvosi szobát és a fiúszállást. Tervező, anyagbeszerző, mester, segédmunkás és munkástoborzó volt egy személyben.

A tábori misék hangulata felszabadultabb a megszokottnál. Utána a gyerekek sokszor vidám énekléssel folytatják Isten dicséretét. A közös étkezéseknek is jó hangulata van. Dezső bácsi finom főztjét egymást segítve tálalják fel. Mindez az első keresztény gyülekezethez hasonlít: „Egy szívvel — lélekkel mindennap öszszegyűltek a templomban. A kenyeret házaknál törték meg és tiszta szívvel vették magukhoz az ételt...”

Napközben vidám zsbongás hallatszik a plébánia fölől. Többen az udvaron játszanak, mások a faluban sétálnak. Az évente visszatérő gyerekek sok ismerőst, barátot köszöntenek az utcán.

Az eredeti plébániára szinte rá sem lehet ismerni. Többször át lett alakítva, a falakat gyerekrajzok, mesefigurák, szövegek töltik be. „Amit egynek is tettetek a legkisebbek közül, nekem tettétek.” De többről és nehezebből van szó, mint tettekről. A kezdeti lendület, frissesség szertefoszlik. A belső tűzről tanúskodó szemek körül megjelennek a fáradtságot jelző karikák. Már nem is olyan könnyű mosolyogni. Elviselni, hogy a gyermek már századszor akar sétálni, és századszor is jókedvűen sétálni vele: igazi megméretetés ez önmagunk előtt.

Látszólag érthetetlen, miért jön ide ennyi fiatal, ahelyett, hogy a Balaton partján napoznának vagy kirándulnának a hegyekben. Nem csak a régi ismerősökkel akarnak újra találkozni, nem csak az éjszakai vidám órák hiányoznak. Néha a felnőtteknek van szüksége rá, hogy egy kisgyerek megfogja a kezét. Talán mindnyájunk nevében írta Pilinszky János:

„Boldogtalan a pillanat, mikor fölfedezi az árva önmagát, s arra gondol, hogy másnak is fontos lehet e kéz, e görbeség, s azontúl arra vágyik, hogy szeressék.”

Regőczy Tamás

És mennyit kaptok érte?

Azt a sok mosolyt és szeretetet és vidámságot és élményt, ami egy egész éven át elkísér minket. Ez több minden pénznel.

A szakács egy pici, kékszemű és egészen ősz bácsi, Turcsik Dezső.

T. D.: Gyuszi bácsi négy éve megkért, hogy vállaljam el a konyhavezetést és főzést. Az egy hét alatt, amit ott tapasztaltam, a gondozók és a gondozottak közti harmóniát, szeretetet, példás életet, az engem anyyira megfogott, hogy most a negyedik évet töltöttem ott. A Földmérési Főiskolán töltöttem az utolsó tizenöt évemet, mint képe-sített vendéglátós üzletvezető és szakács, most a hetvennegyedik évemet taposom. Három gyermekem van. A feleségem szintén vendéglátós és ő is nagyon jól tud főzni és süteményeket kitűnően készíti, azt én tanulom tőle.

szőr kétségtelenül idegenkedtek. Az idő múltával ez egyre inkább rokonszenvvé változott. A „sörédi szellemiség”, hogy az ápolók és a gyerekek szeretetközösséget alkotnak, barátkoztak, egymásra figyeltek, együtt pihentek, játszottak, imádkoztak, ez a szellem kisugárzott a falura is. Észrevettük, hogy ez nem üzleti vállalkozás. A rokonszenv mára kifejezett szeretetté, féltéssé alakult.

A sok ajándék csak a falubeli hívőkől érkezik, vagy másoktól is?

Nyugodtan mondhatom, hogy az egész falutól, mindenki magáénak tekinti ezeket a gyerekeket, hitbeli hovatartozás nélkül.

Az egészségügyi szakmai hozzáértést hogyan oldották meg?

Az ápolók részére évek óta előkészítő előadásokat tartanak szakemberek. Közülük három orvosnő, dr. Mányok Éva, dr. Vados

teljes életet élni, társakat találni. A másik: rendkívül örülök annak, ha nem mozgássérültek érdeklődnek ennek a társadalmi rétegnek a problémái iránt. Mert a mi teljes rehabilitációnkhoz erre van szükség. Nekünk, mozgássérülteknek és nem-mozgássérülteknek együtt kell élnünk a társadalomban. Egy harmadik vágyam is volt, hogy ezek a nem-mozgássérült fiatalok, ha megismerik a mozgássérültek életét, problémáit, akkor megpróbálják értük tenni valamit.

Egy fogyatékos embernek mennyit adhat a hit?

Azt gondolom, hogy az embernek mindig nyitottnak kell lennie és ha valakinek az kell az élet elviseléséhez, hogy higgyen egy rajtuk kívül álló hatalomban, én azt mondom, kapja meg. A lényeg, hogy nyúljon felé egy kéz.

Az előbb, amikor Gyűszű Gábor megérkezett, felujjongott a társaság.

Gy. G.: Szeretem ezt a társaságot nagyon. Jókat lehet beszélgetni. Tizennyolc éves múltam. Nyitott hátgerinccel születtem. Három húgom van. Kijártam a nyolc osztályt magánúton s azóta nem csinállok semmit, csak vagyok. Szeretnék telefonnal foglalkozni, megrendeléseket fölvenni. Most van is remény, hogy ilyen munkát csinálhatok és otthon. Egy ideje már egyedül is le tudok menni a ház elé tolokocsival és elég sok barátom van ott a ház körül is.

Megszervezték, hogy a sörédi nyaraltatottak levelezzenek egymással év közben. Már aki tud írni.

Nekem is a napjaim jó része azzal telik, hogy levelezek. Sajnos nagyon lassan megy az írás, egy nap csak egy levelet tudok megírni. Sörédi ápolóim is visznek sokfelé, év közben. Béder Andrással is szoktam menni.

Béder Andrásról is azt mondják, hogy messziről jött.

B. A.: Én úgy érzem, hogy éppen közelről jöttem, mert intézetben nevelkedtem és ezek a gyerekek sokkal közelebb állnak hozzám. Az intézetben ugyanúgy voltak szellemi fogyatékos gyerekek. Biztos, hogy én valahol ezekre sokkalta érzékenyebb vagyok. S hogy ők mit jelentenek az életemben, azt nem lehet elmondani, mert ők közül igazán sokat kapunk, ahogy mondta Rita, a tekintet, a mosoly, a gesztus, a kézmozdulat. Egy barátomnál lakom itt Fehérváron. Úgy érzem, ha megérek arra, hogy a társadalom peremére szorított emberekkel foglalkozzam, akkor megpróbálom.

Mondd csak, amit csinálsz, kicsit nem öngyógyítás?

De igen. Mindig az jut eszembe, amikor egy kisgyereket megsimogatok, mintha talán engem kellene megsimogatni. Azt hiszem, minden emberi szenvedést és mindent át lehet formálni úgy, hogy másik embert segítsen.

(Sombor Judit rádióriportja alapján összeállította ifj. S. Gy.)

A konyhavezetők panaszkodni szoktak, hogy a pénzből egyszerűen képtelenség kijönni.

Kérem szépen ez függ attól, hogy a pénzt hogy tudja beosztani, a szakácsnak milyen a szakmai tudása és gyakorlata, mert lehet kevés pénzből laktató és jóízű ételeket kihozni. Erre szinte születni kell és átélni. Komoly akarattal kell hozzá, hogy az ember a helyét az életben becsülettel és odaadással megállja.

Mit szól egy átlag magyar falu, amikor egyszerre megjelenik huszonegy tolokocsi?

Söréden szeretettel voltak hozzánk a község lakói és még a környékről is nagyon sok adományt kaptunk a betegek részére. Az asszonyok hoztak tojást, tyúkot, süteményt, gyümölcsöt, zöldséget, burgonyát, paprikát. Nagyon sokat kaptunk tőlük.

Ismét Dr. Simonyi Gyulától kérdezem, hogy fogadták Önöket kezdetben a faluban?

Dr. S. Gy.: Egy tömegben a vasárnapi misén találkoztak a mozgássérültekkel. Elő-

Mariann és dr. Szinnyei Katalin a nyaraltatás során felváltva kiinn lakik a táborban és így éjjel-nappal biztosítva van a gyermekek orvosi ellátása és felügyelete.

(A riport este a székesfehérvári MÁV művelődési házban, a Noé klub összejövetelén folytatódott)

Este a művelődési házban találkozott a társaság. Ahogy körülnézek, legalább kétszázan lehetünk, rengeteg torta és mindenféle aprósütemény van az asztalokon. Ide érkezett meg Horváth Klára is, a Mozgássérültek Fejér megyei Egyesületének elnöke. Hogy értékeled ezt az elmúlt hat évet?

H. K.: Amikor engem megkerestek, nagyon örültem neki. Egyrészt ezek a mozgássérült gyermekek egy lelki többletet kapnak: szeretetet, fiatal társaságot, kiszakadnak a családból. Mert ez is egy óriási gond, hogy ezek a gyerekek soha nem tudnak igazán felnőtté válni, mert nincs olyan közeg körülöttük, amely erre inspirálná őket. Viszont a tábor alatt ők is megtanulják, mi az, hogy

A HARMADIK ÉVEZRED KÜSZÖBÉN

A Concilium nemzetközi teológiai kongresszusának maradék három vitaindító előadása és az ezekhez készült Bokor-hozzászólások mellett egy rövid kis beszámolót is közlünk a szeptemberben lezajlott kongresszusról.

Tracy professzor 51 éves chicagói pap. Rómában doktorált. Azt a kérdést veti fel: Hogyan is nevezhetnénk meg a jelent? Mi a megfelelő elnevezés rá?

I. Bevezetés: a jelen és a saját személyiségünk. Modern korban élünk-e még, a polgári én triumfálásának korában? Vagy egy antimodern korba hajoltunk vissza, a tradíciók kiegyenlítődének, egy általánosabb énné a korába? Vagy éppenséggel átléptünk valami posztmodern korba, amelyben többé nem valamely intellektuális elitnek van meghatározó szerepe, hanem peremre szorult misztikusoknak, művészeknek, bolondoknak? Ki dönti ezt el? Hol dönthető el? Valami centrumban? És az hol van? Bizonyos magukban sem biztos nyugati körökben? Vagy be kell látnunk, hogy egyetlen centrumról józanul nem lehet többé beszélni? Igenis: ma sok centrum van. A pluralizmus nem idegen a keresztény tradíciótól; pl. 4 evangéliumunk van! A jelent is úgy érdemes tehát elnevezni, hogy szóba állunk és szolidaritásba lépünk a többi centrummal. Más felekezetekkel, vallásokkal, egyéb tradíciókkal és értelmezési rendszerekkel. Arra azonban vigyázni kell, hogy ezzel ne a fogyasztási cikkek egyvelegét növeljük csupán, hanem képesek legyünk 1. szükséges megkülönböztetésekre 2. fontos emlékezésekre 3. életető reményre 4. becsületes ellenállásra is.

David Tracy: Nevet adni a jelennek

II. A jelennek nevet adni: újkor. A racionalizmusba, a haladás mítoszába vetett remények összeomlásában vannak. Az individualizmusnak nincsen esélye. Túlhaladott, túlhajszolt az autonomizmus, az expresszionizmus, az egzisztencializmus, sőt a transzcendentalizmus is.

III. A jelennek nevet adni: a modernség ellenzése a fundamentalistáknál és az újkonzervatívoknál. A modernség hagyományellenes vadhajításainak ellenhatása a mai neokonzervativizmus, amely behódol ugyan a technikának és az iparosodásnak, de azért a tradíció értékeit is előbányásza. Kár lenne a modern pluralizmust, demokratizmust is kiönteni, kár lenne visszacsempészni a triumfalizmust és az önkritika hiányát.

IV. A posztmodern és az újkori szubjektum halála. A posztmodern misztikusok, művészek nemcsak Isten haláláról beszélnek, hanem ironikus éllel az emberi én haláláról is. Ám a becsvágyába belehalt ént nem is kell gyászolni.

V. Befejezésül: misztikus prófétái ellenállás és remény. A modernnek, antimodernnek

és posztmodernnek elméletein túl van egy gyakorlati jelenértelmezés is; ez az elnyomás és szenvedés elleni harcban fogalmazódik meg: Latin-Amerikában, Ázsiában, Afrikában, Közép- és Kelet-Európában, az USA fekete és vörös teológiáiban, a feminista teológiákban stb. Így lehet az eredmény új történelmi szubjektumok szolidaritása, s mindenki egyháza egy policentrikus világban a próféták, a misztikusok és Jézus Istenének ígéreteire építve. **K. Tádé**

Róczy János: A Nyugat neuralgikus pontja

c. tanulmányáról közöl kritikai ismertetést a Harmadik Part 5. száma. A szerző Kastl magyar gimnáziumának tanára. Az emberi szabadság és a hatalom viszonyát elemzi. A 'szabad világ' termelési rendszere alapvetően a tökéletes diktatúrára épül és lehetetlenné teszi az evangéliumi elvekkel harmonizáló megélhetést. A kinevezésen alapuló, hierarchikus szervezet helyett megválasztott vezetők további válaszábaiból felépülő piramisjellegű vezetési modellt javasol. Részletesen ír a munkahelyi kapcsolatok megjavításáról. Nagyon érdekesek nézetei az egyházvezetésről, amelyeket röviden így foglalhatunk össze: a kinevezés halálos bűn.

4. 1. Két nem jelentéktelen centrum

A szerző felvázolta korunk szellemi körképét, annak minden egyes szellemtörténeti kapcsolódásával a közelműlthoz, pártatlanul és kiegyensúlyozottan foglalt állást az egyes irányzatok szerepének értékelésében, ugyanakkor nem rejtette véka alá saját meggyőződését sem, amely a policentrikus, misztikus prófétai teológiával szimpatizál.

Nem hallgathatjuk el azonban azt sem, hogy két szempontból hiányosnak éreztük helyzetértékelését. Az egyik a szellemtörténeti távolhatások kérdése, amely azt mutatná meg, hogy a semita világszemlélet (szemben az indiaival!), nevezetesen a zsidó küldetésstudat és a görög fogalmi gondolkodás — a maga instrumentalista szemléletével, amely elszakadt már a világ és a szubjektum megismerésének egységétől — a kereszténységben összekeveredve létrehozta azt a mentalitást és gondolkodási eszköztárat, amely imperialista, és napjainkra már katasztrofálisan sikeres civilizációt teremtett. A jelen modern, antimodern, fundamentalista és posztmodern szellemiségei ezen az alapon érthetőek fejlődésükben, kapcsolataikban és hatásaikban. Ez a háttér megadhatná a kiütékes vezető irányfénnyel is, amelyek nyilván a szellemtörténeti hasadásokat megelőző egység felé mutatnak; nevezetesen önmagunk és a világ megismerésé-

4. ad David Tracy

nek és alakításának egyenrangú és harmonikusan fejlődő egysége felé. Ez pedig életcél és feladat mindannyiunk számára, ha el akarjuk kerülni a jelen szellemtörténeti zsákutcájának életveszélyes kővekezményeit. E fölismerés nélkül, amelyet talán a fenntartható létezés eszmerendisének mondhatnánk, a szegények és elnyomottak — a posztmodern módján hallhatóvá tett — sürgető igényeire sem tudnánk mást válaszolni, mint saját jelenünk fájdóan értelmetlen és üres válaszait, legyenek azok akár a modernnek új ipari forradalommal ámfőt csodávarásai, akár a neokonzervatívok tekintélyelvű, parancsuralmi társadalomszervezési ambíciói.

A másik hiányzó szempont az indiai szemlélet előretörésének elemzése lenne, ami nemcsak a benne rejlő értékek feltárását jelenthetné — holisztikus látásmód, önismeret, önnevelés —, hanem potenciális veszélyeire is utalhatna, pl. a passzivitásból fakadó irgalmatlanságra. Lehet, hogy a jelen szellemi körképéhez ez az irányzat ma még nem tartozik hozzá, de a jövőben — az említett teológiai nyitás miatt is — számolni kell vele.

4. 2. Egy jézusi centrum

Sokféleképpen lehet nevet adni a jelennek. Úgy is, ahogy Tracy teszi: a modernnek, antimodernnek, posztmodernnek világa, s másfelől a prófétai-misztikus reményt hordozó szegények és elnyomottak világa. Az első három számomra egyhasi testvér, minden egyedi különbözőségük ellenére is: a jóllakottak, a hatalomban levők racionális, tekintélyi vagy habalygós alapállásai. Velük állnak szembe azok, akiknek történelmileg még nem volt módjuk a nagyság, gazdagság, hatalom birtokába kerülni, azaz abba, amit, mint kísértést Jézus elutasított a pusztában.

Lehet, hogy ez a két csoport adja a jelent. Ha így van, nincs sok okunk az Isten Országá reményére. Kétezer éve volt Jézus és körülötte egy kis csapat, amely Isten Országáról álmodott, mert volt Hegyi Beszéde, és nem volt kardja. Ha ma két csoport volna — az egyiknek van kardja és birtokolja, ami karddal megszerezhető, a másik pedig vágyik a kardra, amivel megszerezze, amije kard híján nincs —, akkor a reménytelenség a jelen indokolt neve.

Van, ma is van egy harmadik csoport. Két alig ismert példával illusztrálom. Az egyiket a *hutteriek* adják. Alapítójukat a 16. században az innsbrucki székesegyház előtt elégették, követői nem katonáskodnak, vagyonközösségben élnek, s ötödfélszáz esztendőn keresztül vállalták ezért a Jézusra hivatkozó egyház véres üldözését. A másikat a *min-*

deni nyilatkozat (1989) aláírói adják: a közeletet óhajtják szolgálni, de kizárólag erőszakmentes eszközökkel.

Jézus szemével, a Hegyi Beszéd szellemében nézve a dolgokat, kétféle ember van: ismer ellenséget és hajlandó embert gyilkolni — ez az egyik, ennek ellentmondása a másik. Egyházunk az első csoportnak nevei a tagjait. A II. Vatikáni Zsinat ugyan kegyesen engedélyezi a *másik* csoportba tartozást is, de pl. Magyarországon az ateista kommunista államhatalom a katolikus hierarchia egységes és lelkes helyeslése mellett zárta börtöneibe a katonáskodást megtagadókat. A hierarchia a maga részéről beérte azzal, hogy az erre „felbujtó” papokat felfüggesztette, internálta, kényszernyugdíjazta, a városokból elhelyezte, s egész tekintélyi súlyával a hívők tömegei előtt tévtanítónak bélyegezte őket.

Kicsiny csoport ez a harmadik, de van. Nélkülük ne adjunk nevet a jelennek, mert nélkülük nincs misztikus-prófétai *remény*.

4. 3. Az uralkodás elutasítása

A kilátástalanság érzésének és a névadás nehézségének oka véleményünk szerint az evangélium gyakorlatának elfeledése, ill. elnyomása. Mi is tapasztaljuk az erőszakos, hódító civilizáció pusztításait és betegségeit. E baj gyökere az ember bírva és agresszivitása, azaz lemondás- és szeretethiány. A megoldás: az uralkodás elutasítása, az erőnemalkalmazás.

4. 4. A fölösleg odaadása

Korunk gyötrő ellentéte: egyes országok túlgazdagodása; mások mérhetetlen eladósodása és nyomora. A megoldás: ha a gazdagabbak szegényítik magukat és megosztják javukat: Isten a másik, a szenvedő, a peremre szorított emberben áll élénk centrumként, ahogy Jézus az ítéletablóban megfogalmazta. A megoldás: tisztelik és kiemelik a természetet, gondolnak unokáikra, azaz felelősséget éreznek a jövőért. Rossz közérzetünk oka, hogy elfelejtettük az evangéliumot; emiatt törnek korunkra a 10 egyiptomi csapáshoz hasonlóan — K. Lorenz szavával élve — a civilizált emberiség 8 halálos bűnének következményei.

4. 5. Felebaráti szeretet

Rá kell mutatnunk a kereszténység és a többi világvallás alapjainak mély rokonságára. Újra föl kell szabadítanunk az embereket az egyházi és politikai lidércálmoktól. Ötödik evangéliumként újra kell fogalmaznunk a kereszténység és a világvallások egybecsengő tanítását: „amit akarsz, hogy ne tegyenek neked, te se tedd másokkal”, hogy Isten gyermekeinek szabadságában élhessünk.

A hatalom mindig központot hoz létre, erőket kon-

centrál. Nem véletlen, hogy a Biblia az erőszak termékeinek nevezi a városokat. Eme központosított erőszakos hatalom következménye az ellentét: falu és város, főváros s vidéki városok, kis és nagy országok között. Világmeéretű következménye pedig Észak és Dél ellentéte. Ezt a kiáltó ellentétet az ember megromlott ősrégi vágya hozta létre, hogy birtokoljon, ne pedig létezzen, hogy uralkodjék, ne pedig szolgáljon (v. ö. Erich Fromm: *Haben und Sein*).

4. 6. Páncentrizmus

A többcentrikusság is rivalizálhat egymással. A perem is törekedhetik a központ helyére, sajnos. Ám a remény centrumai nem a hatalmi centrumokban vannak. A remény centrumai nem a jóllakottak, hanem az éhezők és a rajtuk segítő emberek. A remény centrumai nem a katonai nagyhatalmak, hanem a nemkatonáskodók, mindenféle erőszakot elutasítók. A remény centrumai nem az uralkodók, hanem az öntelenül szolgálók.

Isten annyira policentrikus, hogy minden emberben hajlandó centrumot létrehozni, ha az ember együtt dolgozik Vele; ez esetben az ember új történelemformáló énné válhat. Isten tehát túlmegy a policentrikuság, páncentrizmust akar.

4. 7. A kisközösség

Az én elhalásához vezet, ha az embereket mozgalmakba hívjuk és nem kisközösségekbe. A kereszténység hatástalanságát is éppen eltömegesedése okozza. Korunk tele van mozgalmakkal, mégis a kisközösségi szolidaritás jelenti az egyház és a társadalom igazi reményét. Nem adhatunk nevet a korunk, ill. a reménytelenség a kor indokolt neve, amíg csak két tábor jellemzi: az egyik a jóllakottak, hatalmon levők; a másik: akiknek még nem volt módjuk a nagyság, gazdagság, hatalom birtokába kerülni, de sze-

retnének — akár van profétai-misztikus önkifejezésük, akár nincs. Van egy piciny harmadik tábor is a peremen, nem egyszer üldözöttségben: ez az erőszakmentes kiscsoportok tábor, Helder Camara, Desmond Tutu közösségei és társaik. Nélkülük ne adjunk nevet a jelennek, mert nélkülük nincs misztikus-prófétai remény. Azok a kisközösségek hordozzák az igazi reményt, amelyekben megvan a sokszínűség elfogadása és az azonosulás igénye. A kisközösségnek nincs nagy múltja, de súlyos emlékezések hordozója.

4. 8. Jézusra emlékezés

Emlékezzünk Jézusra:

- aki a szegényeknek hozott jóhírt,
- aki a szegényekből gyűjtött magának kisközösséget,
- aki szegényeknek és gazdagoknak egyaránt megtérést hirdetett,
- aki a rászorulókon segített és övéit is erre szólította fel,
- aki nem tanúsított erőszakos ellenállást a vallási és világi keresztácsolókkal szemben, és övéit is eltöltötte ettől,
- aki tanítványokat gyűjtött, hogy azok tanítványokat gyűjtsenek.

Emlékezni akarunk az ősegyház, valamint az európai- és a világtörténelem minden gondolkodójára, vértanú szentjére, „eretnekjére”, aki ezekről az emlékekről nem felejtkezett el, vagy ezekkel konvergeneket újra felfedezett.

E súlyos emlékek életrekeltése hordozza az igazi reményt:

— a kisközösség nemcsak remél, hanem Magyarországon a hamis remények leleplezője is,

— ellenáll a haladásmítosz: lemond a pénzhaszról, és a munkával megszerzettet is megosztja a rászorulókkal,

— peremhelyzetét önként vállalja, mert tudja, hogy Jézus a kicsik oldalán áll, s azokat viszi magával az Atyához.

A nagy vallások több mint ötezer, a keresztények közel kétezer éve beszélnek Istentől. Kérdés azonban, hogy elvont, merev teológiájukkal tudnak-e élményszerű Istenképet nyújtani korunk emberének. Az Isten az a láthatatlan, felfoghatatlan, mindent meghatározó első és végső Valóság, akit sem racionális bizonyítékokkal, sem irracionális élményekkel meg nem ragadhatunk, csak azzal az ésszerű bizalommal, amelyet hitnek nevezünk. Ésszerű, mert érthetővé tehető és mert mindennapi tapasztalataink alapján közvetetten igazolható.

Körülöttünk számtalan nem hívő ember él, akikben megvan a készség, hogy Istent felfedezzék vagy újra elfogadják.

Vannak akik számára ma is a Szentírás, a szentségek, a hívők közösségi együttléte s az istentisztelet jelentik az Istennel találkozás élményét. Sokkal többen vannak azonban azok, akik életidegen szövegeknek, kiüresedett formáknak érzik a pótcelektésnek tekintik mindezeket a társadalomért való fáradozás helyett. Jogosan mondhatjuk, hogy a valóságos Isten képe elsötétült egyházainkban, gyakran éppen egyházaink révén.

Úgy tűnik, egyedüli lehetőség befelé fordulva, saját bensőnkben megtalálni Istent.

Hans Küng: Istent újra felfedezni

A misztikus élmények keresése divattá lett. Sokak számára a keleti meditáció gyakorlása látszik kiútnak a hagyományos vallás kötöttségeiből. Látnunk kell azonban: az indiai eredetű misztikus vallások befelé irányuló útja végső soron az indulati és akarati élet kioltására, a létezésről, a lemondásra irányul, míg a prófétai vallások — zsidó, keresztény, iszlám — istentapasztalása az élet akarása, feladatok, célok megvalósítására ösztönöz. A kérdésre, hogy a misztikusok vagy a próféták istenére kell a ma emberének rátalálni, valószínűleg a helyes válasz: a kettő közötti kölcsönös áthatás, gazdagodás a célra vezető út.

A szerző, Küng, arról vall, hogy számára nemritkán a zene a vallási tapasztalás forrása. Az elmélyült zenehallgatásban eljuthat az ember olyan pontra, hogy teljes lényével befelé fordul, sikerül megnyílnia a legnagyobb mélységig, s a végtelen szép hangban meghallja a Végtelen hangját.

Megnyílik, s Ő feltárja magát — ez az alapstruktúrája minden istentapasztalásnak.

A legszemélyesebb istenélményben is csak az Ő jelenlétét, közelségét, kisugárzását tapasztalhatjuk meg, földi életünkben mindvégig transzcendens marad számunkra: Isten olyan Szellem, aki közelebb van hozzánk mint mi magunk, és mégis különbözik lelkünkötől. Személy, de több, mint emberi személy a Végtelen, a Felfoghatatlan. Nem férfi és nem női lény, hanem transzcendálja a kettőt: az „Atya” szó csak jelkép, analógia. Isten nincs felül és odaát, hanem átfogja az egész világot.

A názáreti Jézusban megjelent az Isteni dimenzió, s a keresztény üzenet révén eljutott hozzánk. Mindnyájan ebből a nagy emlékezésből élünk.

A hétköznapi élet is — egyéni, társadalmi v. politikai — számos olyan tapasztalatot nyújt, melyben ezt a másik dimenziót megsejthetjük. Istent „felfedezni” annyit jelent, mint ezeket a tapasztalatokat szavakba foglalni, hogy szabad és hívő döntéssel eljussunk a Megragadhatatlan Titkába vetett értelmes bizalomhoz.

K. Teréz

5. 1. Isten-élmény és a szeretet tettei

Jézus nem Isten-élményeink alapján állít majd jobbjára vagy baljára, hanem szolgáló szeretetünk tettei alapján. A szeretet tettei, azaz a magatartásazonosság Jézussal és ebből adódóan a sorsazonosság elvállalása. Mindez természetesen megköveteli az állandó ráfigyelést, odahallgatást, tudatalakítást; ez a párbeszéd az alapja a létazonosság-nak Vele. De minden imádság, Isten-tapasztalás, Isten-élmény értékmérője csak az lehet, hogy fakad-e belőle evangéliumi élet, vagy legalábbis állandó törekvés arra. Ha

5. ad Hans Küng

nem, akkor bizony csak álmisszítát, önbecsapást feltételezhetünk. Történelmünk bizonyossága szerint mély imádságos élettel is lehet az evangélium szellemével ellentétesen élni, sőt az evangélium szellemét megélni. Az ily következményű imádság nem talált rá a Szeretet-Istenre, hanem maradt csupán emberi monológ, önkívétel.

5. 2. Közösségi imádkozás

Mi a prófétai Isten-kapcsolatban vagyunk inkább jártasak, s ennek következtében a hangsúlyt inkább a közösségi Istenkapcsolatokra tesszük. De akár egyéni, akár közösségi az Isten-tapasztalás, meg kell születnie belőle a küldetésnek, a prófétai szónak. Isten-tapasztalásaink első sorban a közösségi élettel függenek össze: megtapasztaljuk Őt a közösségi imában, lelkivezetői kapcsolatainkban, testvéreink vonzó életpéldájában és áldozatvállalásában, buzdító szavában, közös töprengéseinkben és így megszülető felismeréseinkben. A családi élet (házastársak együttimádkozása, családi ima) szintén fontos területe Isten-tapasztalásainknak. Ahhoz, hogy tapasztalhatóvá tegyük Őt egymás számára, természetesen szükséges négy-szemközt ráhallgató és Hozzá igazodó kapcsolat is.

5. 3. Új liturgikus formák

A liturgikus szövegeket alkíthatjuk például a hagyományos, de torz Isten-képet megjelenítő „él és uralkodik” megfogalmazás helyett az isteni lényeket sokkal inkább megközelítő „él és szeret” formulát használjuk. Az ilyesfajta alakításokkal felfrissülhetnének a hagyományos liturgikus események, jobban kifejeznék gondolkodásunkat, hitünket.

Ahogy megtanultuk Istent a kötött imaszövegek mellett kötetlenül, személyesen is megszólítani, hasonlóképpen kialakíthatjuk a találkozás új formáit, liturgikus kereteit is,

Bojkottáld a játékegyereket!
Az „Érted vagyok” közösségi és családi folyóirat melléklete
Szerkesztőség: 8003 Székesfehérvár, Pf. 7.

hiszen belső igénye az embernek, hogy érzéseit, gondolatait rendezett formába öltöztesse, ünnepeit megszervezze. Jó tapasztalataink vannak többek között a következő területeken: az Eucharisztia kisközösségi megünneplése; 3-4 napos lelkigyakorlatok; újszülött gyermekeink családba-közösségbe befogadásának liturgiája (a keresztelest és elsőáldozást a közösségbe kerülés időpontjára kitolva) stb.

5. 4. Hit és Istennek tetszés

A hit Jézusnál nem csupán intellektuális elfogadást jelent; nem elegendő, ha valaki Urának vallja meg Őt. Jézus azt kívánja, hogy aki hisz benne, az egész személyiséggel forduljon feléje, egész gondolatrendszerét fogadja el, és álljon be Országának szolgálatába. Aki hívó, az a megismert jézusi gondolkodáshoz legyen mindenkor hűséges, azaz valósítsa a jézusi tanítást minden körülmények között. Csak ennek erejében lesz istennek tetsző (dikaosz).

G. Gutiérrez, az ún. felszabadítási teológia atyja és egyik legismertebb képviselője, 1928-ban született Limában, jelenleg az ot-táni egyetemen teológiát és társadalomtudományt tanít. (Ayacucho a perui Sierrában található város, mely szegénység és erőszak jegyében él; neve kecsua nyelven azt jelenti: „Halottak zuga”).

A tanulmány alapkérdése: Hogyan lehet egy olyan városban — országban, világban — Istenről beszélni, amelyet az elnyomás, s ennek következtében a szegénység, a nyomor, az erőszak s a halál jellemez meg? Mert amint a szerző megállapítja, a Biblia Istene nem választható el az Ő emberiségre vonatkozó tervétől, az Ő országától, Isten jelenléte ott valósul meg, ahol elkezd megvalósulni az Ő országa, Jézus Istene annak az Országának az Istene, amely belép a történelembe. Ezért azután az Istenre kérdés egybekapcsolódik a szenvedés és az öröm, a halál és az élet legmélyebb hétköznapi tapasztalataival. Tekintettel a szegények mérhetetlen szenvedéseire, élesen visszatérő kérdés: Hol van Isten? Isten nincs ott azokon a helyeken, azokban az emberekben és azokban a tettekben, ahonnan „hiányzik szeretetének ajándéka és az igazságosság követelménye”.

A szegényekben viszont, állítja Gutiérrez, Jézussal, a köztünk lévő Országgal találkozunk. Tehát a kifosztottakban, az elnyomottakban, akik egy igazságtalan gazdasági rendszer termékei. Azokban, akik a halál által megjellegzett helyzetben élnek, az élet Urát találjuk meg. (A szegénység ugyanis végső soron a halált jelenti. A táplálék és a lakás hiányát, az egészségügyi és nevelési szükségletek megfelelő kielégítésének lehetetlenségét, a munkával, ill. tartós munkanélküliséggel történő kizsákmányolást, a nők diszkriminálását, az emberi méltóság hiányos tiszteletben tartását, a személyi szabadság jogtalan korlátozását a véleménynyilvánítás, a politika és a vallás területén.)

Tanulmányának ezután következő, leghosszabb fejezetét a teológiai fejtegetésnek szenteli a szerző, melyben a Bölcsesség könyvének gondolatait idézve és Lk. 4,18-

Részt vettünk a Concilium jubileumi konferenciáján

Leuven, a belgiumi, ősi, egyetemi kisváros adott helyet a Concilium 25. éves jubileuma alkalmából szeptember 9-13-án rendezett nemzetközi teológiai konferenciának. Az 51 országból közel 500 résztvevőt számláló tudományos ülésszakon a Bokor bázisközösség négy tagja (két pap és két laikus) is jelen lehetett. Magunkkal vittük angol és német nyelven a közösségi megbeszélések eredményeként megszületett hozzászólásainkat.

A konferencia vasárnap este ünnepi megnyitóval kezdődött, s csütörtökön délből eucharisztikus hálaadással végződött. A három „munkanap” a Concilium februári számának hat tanulmányát vitattuk meg angol, francia és német nyelv-

vi csoportokban, majd plenáris ülésen. Mivel az „Érted vagyok” olvasói megismerhették ezeket a tanulmányokat és a Bokor-közösség hozzászólásait is, szeretnénk a lap következő számában az ott elhangzottakról bővebben beszámolni.

A konferencia, amely Afrika, Észak- és Dél-Amerika, Ázsia és Európa különféle keresztényeinek és nem-keresztényeinek a szó szoros értelmében is sokszínű gyülekezete volt, lehetőséget nyújtott, hogy a hasonlóan gondolkodók, a hasonló nehézségekkel küzdők egymásra figyeljenek, egymással kapcsolatot teremtsenek.

Kár, hogy a magyar színeket csak mi négyen képviseltük!

K. Teréz

Gustavo Gutiérrez: Hogyan lehet Ayacuchóból Istenről beszélni?

19-re hivatkozva egyrészt azt mondja el, hogy „Isten nem szerzője a halálnak”, ellenkezőleg, Ő „az élet barátja”, másfelől pedig azt, hogy minden ember kikerülhetetlenül szembekerül azzal a kérdéssel: melyik oldalon is áll ő, a halál vagy az élet pártján, s ha szavaival nem is, cselekedeteivel szükségképpen válaszol is erre a kérdésre. Mivel a Biblia Istene olyan, amilyennek az imént bemutattuk, Istenben hinni azt jelenti, hogy akárcsak Ő, az élet barátai vagyunk, ellentétben a halál társutasaival (akik aktívan vagy mulasztással a kizsákmányolás gyakorlói). Aki tehát az életet akarja, az a megszabadítás, az elnyomástól, a szolgaságtól, a szegénységtől — a haláltól való megszaba-

dítás oldalára áll.

Mert „a mi kezünkben van, hogy megváltoztassuk azt a kort, amelyben élünk, a mi felelősségünk, hogy visszájára fordítsuk a dolgok folyását; nincs helye az olcsó rezignációnak, amely — ráadásul talán vallási megokolással — el akarja palástolni gyávaságunkat. Hiszen a teremtett dolgokban nincs mérgező halálcsíra, amelynek kényszerűen ki kellene fejlődnie”.

Nem lehet és nem szabad tehát semlegesnek lennünk, írja Gutiérrez; aki semleges akar maradni, az máris a halál oldalára állt.

Pedig Istenről is csak akkor beszélhetünk helyesen (és csak akkor van erre jogcímünk), ha szolidárisak vagyunk a szegények szenvedéseivel, s főképpen csak így leszünk képesek arról az Istenről beszélni, aki megszabadít, mert Ő az élet barátja. Csak az képes helyesen beszélni a „Hol van Isten?” kérdéséről, aki megfelelő választ adott már a „Hol van a testvéred?” (Ter 4,9) kérdésre.

Ayacuchóban — vagy bárhol a világon.

Gergely G. András

6.

ad Gustavo Gutiérrez

6. 1. Adoráljuk-e az elesetteket?

Indokolatlan a „szegények s elnyomottak” feltétel nélküli adorálása („a szegényekben a köztünk lévő Országgal találkozunk” — 59. old. „ahol szegény van, ott maga Jézus Krisztus van jelen” — 59. old.), de feltétel nélküli segítségük természetesen indokolt. Isten Országa nincs ott automatikusan, ahol szegények vannak (bár Isten — részben — ott van, a szenvedésben „erősen” jelen van, aki szenvedést okoz, abban „alig”), csak ott, ahol segítenek a szegényeknek. A „boldogok a szegények, mert ők az Isten Országa” csak megszorítással érvényes: „Boldogok a Szentlélek szerinti szegények...”

6. 2. Ajándék-e Isten Országa?

Többször beszél Gutiérrez a szeretet, ill. Isten Országa „ajándékszerűségéről”. Kérdezzük, mit ért ezen pontosan? (A „Gerechtigkeits” kinek a „Gerechtigkeits”-ja? Istene? Emberé? Egyáltalán: dikaiozúnét vagy iustitia distributívát jelent?) Hiszen ha a szeretet vagy az Ország Isten ajándéka, akkor nekünk nincs tennivalónk: Isten vagy ajándékozza ezeket vagy sem. A mi dolgunk legfeljebb az lehet, hogy várjuk és kérjük, hogy Isten cselekedjék. Azaz: ebben az esetben fölöslegessé válik az is, hogy a szegények és elnyomottak cselekedjenek valamit a maguk érdekében, és az is, hogy mi cselekedjünk valamit az ő érdekükben (hogy szolidárisak legyünk).

6. 3. Karddal vagy anélkül?

Nem kétséges, hogy szolidárisnak kell lennünk a szegényekkel és elnyomottakkal, nem kivonulva a társadalomból. A fő kérdés azonban az, hogy erőszak alkalmazásával (az elnyomókkal szemben) vagy anélkül? Erre a kérdésre azonban Gutiérrez (és az egész felszabadítási teológia) nem ad egyértelmű választ. Sőt: *fől sem veti ezt a kérdést!* A CONCILIUM 15 éve a felszabadítási teológiában látja a jövő útját, de ezt a kérdést a 15 év során még csak témává sem tette. Pedig az egész felszabadítási teológia és a szegények és elnyomottak melletti kiállás evangéliumi megtétele (valamint a szegények evilági és túlvilági üdve szempontjából) ez a kérdés, ill. az erre adott válasz a perdöntő.

6. 4. Hányadik teológia a latin-amerikai?

Az első, a jézusi teológia a szegények, elnyomottak mellé áll, de teljes erőszakmentességgel, a hatalomgyakorlók közönséget nem vállalva és a hatalomgyakorlás bevett eszközeit elutasítva, kizárólag a szeretet eszközeit véve igénybe a kovásztársadalom felépítése érdekében.

A második, a nagykonstantini — északatlanti teológia a hatalmasok, gazdagok mellé áll: igazolja a „jó hatalmat”, igazolja az igazságos háborúkat, Isten és a haza nevében embergyilkolásra kényszeríti a megkereszteltet.

Vajon a harmadik-e a latin-amerikai teológia? Kétségtelen, hogy a szegények, elnyomottak mellé áll, de hogy azonos-e az elsővel, a jézussal, vagy egy harmadikat jelent-e, az attól függ: igenli-e a felszabadítás érdekében az erőszakos eszközök alkalmazását vagy sem. Ha igen, akkor valóban egy harmadik teológiáról van szó, amely jézusi célokért jézusalan eszközökkel akar küzdeni.

A kérdést azonban nem tudjuk eldönteni, mivel nem világos kétségeket kizáróan, hogy Mózes vagy Jézus, az Exodus vagy a Hegyi Beszéd útján jár-e ez a teológia, hogy a

nyomorultak Istene behajigálja-e a nyomorogatókat az Atlanti- vagy a Csendes-óceánba harci szekerekkel együtt, vagy sem.

Aki a harcos megoldással kacérkodik, annak megfontolásra ajánljuk a 70 éves szovjet kísérletet, amely végőráit látszik élni. E kísérletben a forradalmárok az elnyomottak oldalára álltak — de fegyverrel akartak igazságos társadalmat létrehozni, s így kísérletük során csaknem annyi honfitársukat írtották ki, mint amennyi indiánt annak idején „keresztény” elődeink. De többet is tettek. Tevékenységük zsarnoksággal itatta át a hétköznapiakat, szétzilálta az emberi közösségeket, a családot, a munkahelyi kollektívákat, a falut. Atomizálta a társadalmat, kiirtotta az egyéni gondolkodást, az erkölcsi értékeket, elpazarolta és tönkretette az országok erőforrásait. Így aztán a nyomorultak, akiken segíteni akartak, akkora nyomorúságba kerültek, hogy visszakivánták régi nyomorúságukat.

6. 5. Az élet Istene és a segítség módja

Ayacuchoból eljutott hozzánk a szegények kiáltása. Azért jöttünk el, hogy megpróbáljunk segíteni bajban lévő testvéreinken.

Megdöbrentünk azon a súlyos társadalmi igazságtalanságon, amely az egyszerű népet elnyomja, kifosztja, éhezeti, megvonja tőle azokat az emberi jogokat, amelyek megilletnék és ezzel a halált készíti elő számukra. A szegények türelme pattanásig feszült, hiszen arra születtek, hogy éljenek! Ezért mi felelősséggel kijelentjük, tudatában vagyunk annak, hogy ottani éhez, szomjaz, ruhátlan, beteg, börtönben vagy vándorúton lévő testvéreinkben magát Krisztust látjuk, aki az utolsó ítéletről tett kijelentésében mindezekkel azonosította magát. Részünkről a *legfontosabb tennivalóknak látjuk:*

— hogy anyagi segítségünkkel legalább valamit enyhítsünk éhezésükön és betegségeiken;

— szolidaritásunkról biztosítsuk őket azzal a vigasztalással, hogy velük van az Élet

Istene, és nem a kizsákmányoló hatalmasokkal és gazdagokkal, még akkor sem, ha azok „kereszténynek” mondják magukat;

— kiáltásunkat pedig minden országban hallják meg a gazdagok, hogy metanoiait tartva megtérjenek és javaikat — Zakeus módjára — megosszák a rászorulókkal.

6. 6. Hol van a szeretet Istene?

teszi fel a kérdést Gutiérrez a szegények mérhetetlen szenvedése láttán.

Isten a világot törvényszerűségekkel és benne az embert szabad akaratral teremtette, hogy szabadon szeresse vissza Őt. A törvényszerűség és a szabad akarat minden jó és rossz forrása. Lelkiismeretünkben, a jézusi tanításban és a próféták által szól az Úr. Aki ezt meghallja, megérti és követni törekszik — az teszi a jót. Segíti-szolgálja testi-lelki nyomorban lévő embertársait.

Ezt a szeretetből fakadó *szolgálatot* tette Bokor-bázisközösségünk egyik fő céljává.

A Szót meghalló, szeretetből szolgáló ember találkozik Istennel: a szolgálatot tevő és a szolgálatot elfogadó egyaránt. Amikor beteghez vagy más rászorulóhoz megyünk, vezessen az a bibliai alapot hordozó gondolat, hogy Jézussal megyünk Jézushoz.

A Szeretet Istennel csak a szeretet cselekedeteiben lehet találkozni! Az imádság és a bűnt segíti, de nem pótolhatja ezt. A Bibliában sokszorosan dokumentált igazságból forraszik, hogy a Krisztust követők — és köztük a Bokor bázisközösség is — a szolidaritás gyakorlati módozatait ajánlják. Többek között azt, hogy szakképzett fiatalok, akiket a Lélek erre indít és módjuk van rá, néhány évre menjenek ki a harmadik világba és gyakorlati tudásukkal segítsék az ottaniak emberi méltóságuk szintjére emelkedését. Az itthoniak pedig ne felejtkezzenek el a komoly anyagi támogatásról!

6. 7. A rejtőző Isten

Gutiérrez mindnyájunknak utat mutat azzal a kijelentésével, hogy a „Hol van Isten?” kérdésre csak az tud válaszolni, aki megtalálta, hol van a testvére!

A rejtőző Istent az irgalmas samaritanusok, a Zakeusok, a drága kenetet Jézus lábára „pazarló” bűnös asszonyok találják meg — a Heródesek, Kaifások, farizeusok, gazdag ifjúk — soha! A szívtelen gazdagság és az emberalatti nyomor eltakarja Istent. Itt van a keresztények óriási felelőssége és magatartásuk botránya: pénzüket nem — öskeresztény mintára — Isten népe szegényeivel osztják meg, hanem pazar templomokat építenek és az egyházi „üzemet” tartják fenn. Főleg pedig szoba sem állnak azzal a kérdéssel, hogy vajon az irgalmat akaró Istent követők lepecsételő Szeretetet Szentsége kiszolgáltatató-e a metanoiait tartani nem akaró, népeket kizsákmányoló államfőknek, luxuspalotákban élőknek és tömegeket legyilkoltató hadvezéreknek?!... A kongresszus résztvevői gondolhatnak itt — a múltban és sajnos a jelenben is — nemcsak a dél-amerikai államokra, de a többi kontinensen lévő magukat kereszténynek valló nemzetekre is... A közvéleményt formáló tudatátalakítás ezen a téren is sokat segíthet!

A HAJNAL LEÁNYA

IV. rész

Shirisha

ÉS egész éjen át ama ajkak lebegtek előtte, míg falevél fekhelyén félálomban hevert. És reggel már napkelte előtt kilépve a szabadba, megállt a tó partján, tekintete a víz színén révedezett, mely úgy tele volt hintve lótoszokkal, mint a párdúc bőre foltokkal. S ekkor a szívébe kétség suhant, hasonlóan a denevérek tovasuhanó árnyékához, melyek utolsó röptüket csapongták a hajnal érkezése előtt. És így beszélt magában:

— Oh, ő szépséges, de jaj, mégis csak asszony! Helyesen tettem-e, mikor megengedtem, hogy szívémbé suhanjon, hasonlóan a denevérekhez?

E pillanatban meglátta őt, amint feléje jött, kezében egy shirisha- virággal. S odaérve hozzá, a leány így szólt:

— Oh király, úrnóm küldi ez érdemtelen kezek által urának e virágot és ha édes volt szenderegése, úgy ő is elégedett.

A király tekintete egy kis időre elmerült a mosolygásba, mely napsütésként rezgett a leány ajkain, aztán sóhajva mondá:

— Édes chéti, miként alhatna jól az, aki kételkedik és retteg? Mert íme, azon vagyok, hogy kivetődjek a tengerre, melyen már egyszer hajótörést szenvedtem. Kék, kék a tenger és lágy hullámai vannak, ám mégis, ilyen volt akkor is, mielőtt megcsalt volna először. Reabízom-e kicsiny sajkámat ismét?

A leány erre hosszan, szomorúsággal és szemrehányással telt szemekkel tekintett reá. Aztán így szólt:

— Átkos a határozatlanság, s aki nem merészel kockáztatni, bátorság vagy bizalom híján, az nem is nyerhet semmit. Nem az ő számára léteznek a kincsek, melyek a tenger keblében rejtőznek, hol szörnnyek járnak, ékkövek bújnak meg és tengeri hableányok lakoznak. Réges-régen élt egyszer egy ifjú, egy kalmár fia, ki útra szállt hajóján, hogy egy távoli országba menjen. Hosszú időnkig vitorlázott a hullámok hátán és végül elérkezett a tenger kellős közepére. Ekkor a szél hirtelen elült és a vitorlák petyhüdt renyheséggel csüngtek le az árbócról, s a hajó megállott. És a zöld, dagadó tenger vizéből kiemelkedett egy korallfa a kalmár fiának szeme láttára.

És a korallfa egyik ágán ott ült a Tenger Leánya. A tenger habja csillogott tagjain és cseppjei igazgyöngyökként díszítették kebleit. Hosszú haja szétterült a tenger színén, mely kebleihez hasonlóan hullámzott alatta. És a Tenger Leánya hívta a kalmár fiát: „Ugorj a tengerbe, jöjj hozzám és élj velem. És én ékköveket adok neked, minőket nem látott még kalmár soha. És oly gyönyörökkel halmozlak el, minőket nem fízelt még halandó soha!” Ekkor a gyáva kalmár lelke ingadozni kezdett a földöntúli leány utáni vágya és a tenger hullámainál való félelme között. Nézte a leányt és vágya vonzotta, hogy ugorjék, de megtenni nem merte. És ekkor, szempillantás alatt, a csodás fa szépséges terhével együtt visszasüllyedt és eltűnt a tengerben. A kalmár pedig egyedül maradt a víz, s az ég között. Folytatta útját, de keblét mardosta a bánat a pótolhatatlanul elszalasztott alkalom miatt. Ekkor hirtelen nagy vihar támadt, hajója elsüllyedt, s ő a tengerbe fulladt. Így elveszté kincsét és mégsem mentheté meg rongy életét a veszélyből, melyet annyira rettegett. — És oh, király, az élet hullámozik és kiszámíthatatlanabb a tenger habjainál, melyekhez hasonlít. És talán érdemes az élet arra, hogy a hős akár egy pillanatra is habozzék, ha arról van szó, hogy elveszítse életét, vagy pedig megnyerje azt, amit a szerencse tán csak egyetlenegyszer kínál fel az egész életében — sőt gyakran egyetlenegyszer sem?

Elhallgatott, s a király lábai elé fektette a shirishavirágot. És megfordulva, lassan távozott, s eltűnt a fák között. A király pedig lehajolt és fölemelte a virágot mondván:

— Oh, shirisha, jaj nekem, mert szépséges létre boldogtalanság hozója vagy. Íme, most megsértettem az én szeretett chétimet azáltal, hogy nem méltó gyanakvást áruktam el irányában. De oh, ő is csak asszony! Miért nem emelte ki őt Maheshwara (a teremő) az asszonyok fajtájából, hogy önmagában álljon és a többiektől különböző nemet képezzen valahogyan, hogy ne kényszerülne láttára a tökéletlenségekre gondolni, melyek elválaszthatatlanok nemétől — kivéve talán őt egyedül?

És visszatért a templomba, kezében a virággal, haraggal eltelve önmaga iránt és a leány még drágábbnak tűnt föl előtte, mint azelőtt.

Kadamba

ÉS egész éjjel falevél fekhelyén heverve bűnbánóan vezekelt kétélyéért. Reggel aztán a nap följötte előtt kelt és kilépve a szabadba, a keleti égboltot figyelte, amint az — óriási opálhoz hasonlóan — színeket játszott, míg az éj visszahúzódott a győzelmes hajnal elől. De a chéti csak nem jött. S amint az ég mindjobban kipirult, úgy halványodott el a király arca, mert így gondolkodott:

— Lehetséges lenne, hogy újból magamra hagyjon egy egész napra?

Vége aztán, midőn a nap már magasan állott az égen, föltekintett és meglátta a leányt, lassan feléje közeledve, kezében a kadamba bíborszínű virágával. És úgy tűnt fel a királynak, mintha a megbékülés nektárját élvezné, mely női formában öltött testet. A leány pedig hozzálépett és szólt:

— Úrnóm küldi ez érdemtelen kezek által urának e virágot és ha könnyű volt szenderegése, úgy ő is elégedett.

— Édes chéti — mondá a király — hogyan szendereghetne az, ki egy elkövetett bűn megbocsátása után eped?

— És mi volna az? — kérdé a leány.

— Sajakám el van taszítva a parttól — felelte a király — és máris ott úszik a tenger közepén. Nem hiányzik már más egyéb, csak a korallfán ülő leány, aki hívna, hogy vessem magam a habokba.

A leány szemében öröm villant föl. De azért így szólt:

— Oh, király, nagyon ritkák az ily leányok, még ritkébbak, mint a fa, melyen teremnek. És félek, hogy hiába taszítottad ki sajkádat a tengerre, nem marad egyéb hátra, mint megelégedned egy földi asszonnyal, minő például úrnóm.

A király közbevágtott:

— Ne beszélj nekem úrnódról, különben nem hallgatom szavad!

— Talán mégis — válaszolt a leány — nem vagy kíváncsi legalább megtudni, hogy milyen ő? Oh, ő sokkal szebb nálam és magas termetű!

— Ha nálad magasabb — mondá a király — akkor már túlonúl magasabb a kellenénél.

— Azonfelül járatos a költészetben is — mondá a leány.

De a király beléavágott:

— Nem szeretem a tudákos hölgyeket.

A leány folytatta:

— Ó táncol és énekel, mint egy apsaras (mennyei szűz) Indra csarnokában.

Am a király szólt:

— Nem kellenek nekem a táncoló lábak, hacsak nem a tiédet csodálom, midőn felém jönnek, és nem kell nekem más dallam, mint a te hangod csengése, mert édesebb az én fülemnek a méhek züm-mögő zenéjénél is.

Míg beszélt, egy méh, melyet a leány kezében lévő virág csalt oda, reászállott arra és bement a kelyhébe. És erre a leány gyorsan összefogta a virágszirmokat kezével és mondá:

— Oh, király, ím, foglyul ejtém a méhet, hogy meggyőzhesselek balgaságod felől. Hallgasd csak és mond meg, ha tudod, de őszintén, mi édesebb hát: az igazi méhzüm-mögés, vagy az én hangom, melyet hozzá hasonlítasz?

A király a virágra tette fülét és hallotta benn a méhet. S így szólt:

— Nem tudom megmondani.

Aztán szemeit a leány arcára emelte és mondá:

— Most beszélj te, hogy ítéhessek köztéd és közte.

Erre a leány föl kacagott, elbocsátotta a szirmok közül a méhet. A király fölkiáltott:

— Oh, a méh balga, nem én! Mert ugyan ki hagyná el önként a börtönt, melynek fala egy virág, s a te kezed, mely maga is virág? Add a kezed, hogy összehasonlíthassam őket.

— Nem — felelt a leány — A virág a sajátod, mert úrnóm küldi néked ajándékba azt, de a kezem az enyém. És most vissza kell térnem úrnómhoz.

Mialatt beszélt, a méh visszaszállott és feje körül csapongott döngicsélve. S a leány rémülten sikoltott:

— Oh, király, ez a csúnya méh meg akar szúrni emgem fullánk-jával!

— Kétségkívül — felelt a király — azért tért vissza, hogy bosszút álljon a bebörtönzésért.

A leány azonban ijedt izgalmaiban csaknem a király karjai közé futott, sikoltva:

— Oh, király, óvd meg azt, ki hozzád fordul védelmet keresve!

A király elragadtatva kiáltott föl:

— Oh, méhek királya! Jöjj, és a szolgálatért, melyet most nékem tettél, egész napon át lótoszvirágkelyhekben mézzel fogok szolgálni néked!

De közben a méh elszállott. A chéti pedig zavarában visszaszökölt a király mellől és szégyenkezve mondá:

— Oh, király, az én úrnóm bátor és nem fél a méhektől!

— El minden nővel — kiáltá a király lelkesülten —, kik nem félnek a méhektől! De lásd, oh, Méhek Virága, bizonynal menthető ama méh, ha ajkakat összetéveszté egy virág kelyhével.

— Oh, király — mondá a leány —, ez a modortalan méh lealázott engem szemedben, s ő okozta, hogy elfeledkeztem a szüzekhez illő tartózkodásról. Most pedig itt az idő, hogy távozzam.

És a király lábai elé fektette a virágot, aztán elfutott, anélkül, hogy visszatekintett volna és eltűnt a fák közt. A király pedig lehajolt, fölemelte a virágot és így szólt:

— Oh, dicső virág, örökre megóvlak téged és magamnál őrizlek, még hervadásod után is. Mert néked köszönhetem ama derék méh támadását, mely elfeledtette édes chétimmel tartózkodását, hogy karjaim közt keressen menedéket. Oh, szépség, mindeneknél ellenállhatatlanabb vagy te, mert gyöngye vagy! El a királyleányokkal, kik nem félnek a méhektől!

És visszatért a templomba, csókjaival borítva a kadambavirágot, részegen a gyönyörtől.

Amaranth

EGÉSZ éjjel aludt falevél fekhelyén, kebléhez szorítva a kadambavirágot. Reggel aztán kilépett a szabadba, a fénybogárkákat figyelte a tó fölött, melyek megrebbevenni siették elrejtegetni kicsiny mécsiket, nehogy a nappal nagy lámpásának közeledte megszégyenítse őket. S egyszerre csak újra megjelent a chéti, kezében egy amaranth piros virágával. Hasonló volt a félénkség megtestesüléséhez, amint elpirult az előző nap kalandjának emlékeztérére. És a király elé lépve, szólt:

— Oh, király, úrnóm küldi ez érdemtelen kezek által urának e virágot és ha békés volt az álma, úgy ő is elégedett.

— Édes chéti — felelt a király — jól alszik az, ki nem illetheti önmagát szemrehányással, hogy megtagadta volna a védelmet a segélykérőtől.

A leány erre a földre sütötte a tekintetét. A király pedig nagy, erős vonzalommal nézett reá és mondá:

— Édes chéti, ne szégyenkezz miatta, mert helyzeted tényleg veszélyes volt. Azonfelül én nem éltam vissza zavaroddal saját elönműre. Am mégis — ha megtalálhatnám ama méhet, nektárral tartanám jól, míg mámorában nem tudna elszállni.

— És ha megszárt volna engem? — kérde a leány.

— Chéti — válaszolt a király —, ha megszárt volna a gyalázatos, úgy pókhálókka kötöttem volna meg és egy elefánt talpai elé vetettem volna őt!

A leány fölkapagott:

— Szegény méhecske! A büntetés nem lett volna bűnével arányban. De elég róla. Hadd inkább, hogy folytassam úrnóm erényeinek leírását.

De a király türelmetlenül toppantott:

— Oh, te kis kínzó, nem szűnsz meg soha úrnődre emlékeztetni engem? Oh, bár ne volnék király, hogy ne kényszerülnek az államérdek miatt megtérni magamnál királynékat, kiket nem kívánok! Avagy miért nem vagy te az úrnő és ő a szolgálóleány? Mert így a dolgok jelen állapotában nem látok semmit magam előtt a kétségbeesésen kívül.

— Oh, király — mondá a leány —, a kétségbeesés nagyon helytelen, sokkal nagyobb akadályokat küzdöttek le már mások, Ganesha kegyelmével és önelhatározásuk erejével.

A király felsóhajtott:

— Oh, édes chéti, én nyomorúságban vagyok és te vigasztalás helyett ősi legendákkal gúnyolsz engem, melyek nem illenek az én esetemre.

— Oh, király — válaszolt a leány —, vannak, kik áthatolnak minden akadályon, és vannak, kik visszariadnak és elpusztulnak árnyak előtt, melyek — bár akadályoknak látszanak —, a valóságban nem azok. Hadd mondok el a Telihold regéjét: — Egyszer réges-régen a Telihold egy lóbuszvirágot keresett, hogy szeresse őt. Kíváncsian lepillantott tehát egy erdei tó tükrére. A tó partján virított egy tiszta fehér lóbusz, mely a fekete iszapból hajtott ki. Am éppen aznap két hím elefánt törtetett a sűrűből a tóhoz s ott viaskodtak, egymás oldalába döfvén agyaraikat, míg vörös vérük a tó vizébe vegyült és a fehér lóbuszra csorogván, vörösre festette fehér szirmait. Mikor aztán a Hold letekintett a tóra, fölkiáltott: "Oh, jaj! Ez csak egy vörös lóbusz és nem lehet az arám! (mert a vörös lóbusz a Nap szerelmese)" Bánatosan bujdosott tova, éjjelről éjjelre egyre fogyatkozott, míg végül a szenvedéstől megviselve, teljesen fölcsúszott és megszűnt létezni. Nemsokára aztán, a sötét éjjelen, mely az újhódat megelőzi, a felhők tömegbe gyűltek és zúgó eső hullott alá a földre, meg az erdei tóra és hófehérre mosta a lóbuszvirágot. És midőn az újhóld lepillantott a tóra, ott látta végtelen gyönyörűségére a hófehér lóbuszt, melynek levelein esőcseppek ragyogtak, mint megannyi örömkönnny, hogy a szerető közeledtét üdvözöljék!

— Oh — sóhajtott a király —, ha én lehetnék e hold és te az én lóbuszvirágom! Akkor úgy suhannának el az éjek, mint a gyönyör pillanatai és nem függenének fölöttem, mint most, gyászos feketén távolléted óráiban.

Am a leány lábai elé fektette az amaranthot és elment, de visszaneézett, mielőtt eltűnt volna a fák közt. A király pedig lehajolt, fölemelte a virágot és így szólt:

— Amaranth, szívesen festenék meg véremmel, mint ama vad elefántok a fehér lóbuszt, ha ez használna. De még így sem tehetném vörösebbé a színed, mint aminő.

És visszatért a templomba, kezében az Amaranthtal és szívét bú töltötte el, mert előre látta a kikerülhetetlen összeütközést becsülete és szerelme közt.

Ashóka

ÉS egész éjjel álmatlanul hánykódott falevél fekhelyén. Reggel aztán a nap érkezése előtt fölkelte, kilépett a szabadba és megállott a tó partján. A papagájokat leste, melyek az ashwatthafa lombjai közt kiáltoztak és csőreiken a hajnalsugár fénye ragyogott. Végre megpillantotta a chétit, amint fürge lábakkal sietett feléje, kezében egy ashókavirággal. Hasonlóan tetszett a király szemében a női testet öltött szerelmi epedés nektárjához. A leány ezalatt odaért a királyhoz és szólt:

— Úrnóm küldi ez érdemtelen kezek által urának e virágot és ha édes volt szendergése, úgy ő is elégedett.

— Édes chéti — mondá a király — alhat az nyugodtan, ki egész éjen át epedve várja a reggelt? Oh, jaj, miért nincs mindig hajnal! Mert lásd, hajnalban arany színt öltenek a lóbuszok a napsugárban és eljössz te. Nem szögezhetné Maheshwara asszonyával Suryát az égboltra, a keleti hegyek fölé? Akkor mindig aranyfényben úsznának a lóbuszok és te mindig velem lennél.

— Oh, király — mondá a leány —, rossz véget érnek azok, kik a lehetetlen után vágyódnak. Mint ahogy egykoron rossz véget ért az, ki megkívánta a Naptakácsok aranyszötteését. Volt egyszer egy játékos, ki miután mindenét elveszté a játékon, szerteszéjjel barangolt a világban. Egyszer aztán véletlenül egy alvó apsarasa bukkant. De midőn feléje rohant, az fölébredt, a levegőbe pattant és eltűnt. Am a játékos még elkapta lábainál fogva és kezében maradt aranyos saruja. Erre az apsaras elkezdett hüzelegni neki és simogatta, mondván: „Add vissza a sarum, mert nélküle nem léphetek be Indra csarnokába, pedig nekem ott föltétlen táncolnom kellene ma éjjel!”

— „Visszaadom — felelt a férfi — ha elviszel engem is a mennybe, hogy lássam a táncod.” Az apsaras nem látván más módot a menekülésre, elvitte magával a mennybe, egy virág kelyhébe rejtve, melyet hajába tűzött. És a játékos látta az apsarasokat táncolni színarany ruháikban, hasonlóan a szélben ingadozó arany lóbuszokhoz. Erre elfogta a mohó, kapzsi vágy és így suttozott az apsaras fölébe: „Honnan valók arany ruháitok?” Az felelt: „A Nap takácsai szövik számunkra őket, kik a napkeleten lakoznak. Minden éjjel ott ülnek és aranykelmévé szövik a sugarakat, melyeket a Nap kifésült hajából, miután megmosta azt a folyékony ametiszt vizű tavakban, melyek ama hegyek közt rejtőznek, hol örökké hajnal van és soha nincs este, éjszaka vagy dél.” Am amidőn a játékos ezt hallá, olthatatlan szomjával tölté el kapzsi lelkét a vágy. És hangosan kiáltozni, ordítozni kezdett: „Hej, ide az arannyal! Hej, Naptakácsok!” És Indra megszólalt: „Ki zavarja az égi összhangzatot és ki zökként ki a táncolókat az ütemből?” Erre keresni kezdtek és megtalálták a játékoszt az apsaras hajában. Indra pedig így szólt Mátalához (aki az istenek hírnöke volt): „Vessed le a cudart a mennyből és vele együtt a vakmerő s arcátlan Apsarast, aki be merészelté őt csempészni közénk.” Mátali kilökte őket. Am a játékos — nem lévén égi teremtmény — lezuhant és összezúzta magát a földön. Király, vigyázz tehát! Különben, ha a lehetetlen után vágyódsz, könnyen elveszítheted mennyországodat!

Elhallgatott s a király lábai elé fektette az ashókavirágot. És indult, hogy távozzék. De a király fölkiáltott:

— Oh, édes chéti, nem maradhatnál tovább?

— Nem — felelt amaz.

— Akkor hát nem jöhetnél kétszer vagy háromszor napjában? Mert a napok hosszúak és te alig néhány pillanatig vagy itt, s a napok között mindig még egy végnélküli éjszaka is van.

— Oh, király — mondá a leány —, ne kívánj lehetetlent. Mert ahol az úrnóm van, ott az én helyem is és most hív a kötelességem.

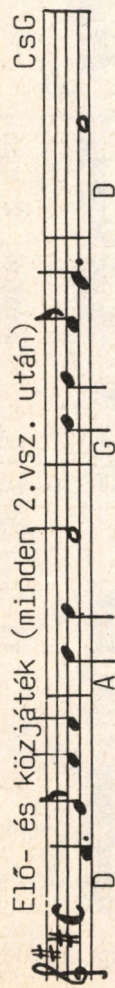
És elment a fák közt, de visszafordult és válla fölött a királyra nézett, míg el nem tűnt az erdőben. A király pedig lehajolt és fölemelte a virágot, s így szólt:

— Ashóka, te éppúgy kínzol engem, mint az önféjd kis chéti, aki hozott téged. Mert oly szép vagy, hogy nem bírlak elhajítani és mégis, miért emlékeztetsz szüntelenül a kötelességemre az őrnője iránt?

És visszatért a templomba, az ashókavirággal kezében és Madhupamanjári képével szívében.

(folytatjuk)

Ady Endre: KIS KARÁCSONYI ÉNEK

furulya

1. Tegnap harangoztak, Holnap harangoznak,

Holnapután az angyalok Gyémánt-évet hoznak.

2. Szeretném az Istent
Nagyonosan dicsérni,
De én még kisleány vagyok
Csak most kezdek élni.

3. Isten-dicséretre
Mégis csak kiállok
De boldogok a pásztorok
S a három királyok.

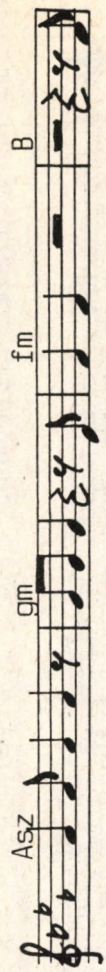
4. Én is mennék, mennék,
Énekelni mennék,
Nagyok között kis Jézusért
Minden szépet tennék.

5. Új csizmám a sárban
Százszor bepiskolnám,
Csak az Úrnak szerelmemet
Szépen igazolnám.

Juhász Gyula: BETLEHEMES ÉNEK

1. Ó, emberek gondoljatok ma rá, Ki

Bethelemben született ez este, A

jászol almán kis hajléktalan

Szelíd barmok közt kedves Bambinó.

Ó, emberek gondoljatok ma rá!

2. Ó, emberek gondoljatok ma rá,
Hogy anyja az Úr Szolgáló leánya
És apja ács volt, dolgozó, szegény,
S az istállóban várt földel reájuk.

3. Ó, emberek gondoljatok ma rá,
A betlehemi kised jászolára,
Amely fölött nagyobb fény tündökölt,
Mint minden várak, s kastélyok fölött.

4. Ó, emberek gondoljatok ma rá,
Ki rómaihoz, bárbarhoz, zsidóhoz,
A kerek föld mindegyik gyermekéhez
Egy üzenettel jött: Szeresetek!

Babits Mihály: KARÁCSONYI ÉNEK

1. Mért fekszel jászolban ég királya?

Visszasírsz az éhes bariká - ra.

Zenghetnél, lenghetnél angyalok közt:

mégis itt rídogálsz, állatok közt.

2. Bölcs bocik szájának langy fuvalma
jobb tán, mint csillag-úr szele volna?
Jobb talán a puha széna-alom,
mint a magas égi birodalom?

3. Istálló párája, jobb az neked,
mint gazdag nárdusok és kenetek?
Lábadhoz tömjén huilt és arany huilt:
kezed csak bús anyád kebléért nyúlt.

4. Becsesnek láttad te e földi test
koldusruháját, hogy fölvetted ezt?
S nem vélted rossznak a zord életet?
Te, kiről zengjük, hogy "megszületett"!

5. Szeress hát minket is, koldusokat!
Lelkünkben gyújts picit gyertyát sokat.
Csengess éjünkön át, s csillantsd elénk
törékeny játékunkat a reményt.

Weöres Sándor: SUTTOG A FENYVES

S. Fló - és kőzjáték (furulya) * az eredeti szövegben

1. Suttog a fenyves zöld erdő, A kis Jézus* már el - jó.
2. Lábba a tarka nagy kendő, Húzza-rázza D hús szelldő,

1. Csendül a fűge száncsendő, Véget ér az esztendő.
2. Suttog a fenyves, zöld erdő, Rászítál a hófelhő.

1. Tél szele hóval, faggal jó, Eikel most a nagykendő.
2. Végire jár az esztendő, Cseng a fűge száncsendő.

la-la-la...

la-la-la...

la-la-la...

(furulya)

Körte Törpe sípot lopott

Fütyre Füty, Körte Törpe és Szuszi Muszi — ez a három kistörpe volt nálam vendégségben egy szép nyári délután. Osztálytársam volt mind a három, ha jól emlékszem, a második osztályt végeztük el abban az évben. Azzal kezdtük a játszást, hogy bújócskáltunk a házban. De aztán meglegettük, elővettem a szekrényemből a gumilabdát, odadobtam nekik, ők meg kiszaladtak vele a kertbe.

Lődultam utánuk magam is, de tanulóasztalkámra esett a tekintetem. Volt azon egy fröszertálca. A tálcan mindig ugyanabban a sorrendben feküdtek ceruzáim, színeim. Amit most észrevettem, csak annyi volt, hogy valamelyik vendégem nézegette az írószeremet és egy kis rendetlenséget csinált. Sokszor megtörtént ez, nem is szóltam érte soha senkinek, csak gyorsan rendet teremtettem. Ezt cselekedtem most is. De rendcsinálás közben ismét észrevettem valamit. Tartottam azon a tálcan egy nagyon szép, fából faragott sípot is. Az egyik nagybátyám, Fűrge bácsi hozta ajándékba. Felírás is volt faragva rá: Mátrai Emlék.

Nos, most ez a szép síp nem volt a tálcan. Elgondolkodtam, hova tűnhetett? Amikor vendégeimet várva rajzolgattam, még a tálcan volt. Azóta pedig csakis ők jártak bent a szobában, és mindegyikük volt egyedül is, mint hunyó. Bármennyire is nehéz volt elképzelni, amint valamelyikük zsebredugja, kénytelen voltam megállapítani, hogy ez történt. De hát melyikük tette? Ezt ugyanis okvetlenül ki kellett derítenem. Majd meglátjátok, hogy miért volt ez fontos.

De akkor már kiáltoztak odakünn: Moha! Hol maradsz, gyere már! Kiszaladtam hát. Labdáztam velük, közben azonban folytonosan törtem a fejem, hogyan tudhatnám meg, melyiküknél van a síp. És ki is találtam, mit cselekedjem. Lakott akkor a szomszédunkban egy hároméves kistörpe. Az volt a neve: Pottyános. Észrevettem, hogy van neki egy szép pálcája. Nyilván a bátyja vágta és ki is cifrázta díszesre. Abba hagytam hát a labdázást, odafutottam a kerítésükhöz, és átkiáltottam:

— Pottyános! Légy szíves, gyere ide!

Készségesen odaügetett. Azért mondom, hogy ügetett, mert lovaglást játszva jött. Csapkodta is a cifra pálcával a képzelt lovat. Vendégeim mögém gyűltek, és figyelték, hogy mi a szándékom. Így szóltam:

— Milyen szép lovaglópálcád van! Hadd nézzem meg!

Bizalommal átadta a lécek között. Nézegettem egy kicsit, aztán kijelenttem:

— Ez a vessző a mi mogyoróbokrunkról való, tehát a mienk és én meg is tartom. De minthogy tetszik nekem a díszítése, lehet, hogy később kapsz érte valamit.

Pottyános azonban kiabálni kezdett:

— Nem kell más! A pálcá kell! Nemi a ti bokrotokról való! Tessék visszaadni! — nyújtogatta kezecskéjét a kerítés lécei között és majdnem sírt is. De én most már nem őt figyeltem, hanem vendégeimet. Fütyre Füty elkomorodott:

— Hogy tehetsz ilyet, Moha! Add vissza neki, akkor is, ha a ti bokrotokról való.

Szuszi Muszi nagyokat szusszantva így

szidott:

— Nahát, Moha! Én azt sem tudom, mit mondjak! Nem ismerek rád! Azonnal add vissza neki!

Harmadik vendégem azonban — Körte Törpe — letorkolta őket:

— Miért adná vissza? Jól tette, hogy elvette! Tartsd meg, Moha! Jogod van hozzá! És nem is kell érte adni semmit, tehetsz te róla, hogy kicifrázza a bátyja?

Na, éppen ezt akartam. Most már majdnem biztos voltam benne, hogy Körte Törpe vette el a sípot. De még bizonyosabb szerettem volna lenni, hát ezt súgtam a fülébe:

— Nincs is mogyoróbokrunk!

Úgy történt, ahogyan sejtettem. Nevetett egy nagyot és ezt súgta vissza:

— Annál jobb hecc. El ne ismerd, hogy nincs!

Pottyános még mindig nyújtogatta kezecskéjét és pityergősen követelte:

— Tessék visszaadni! Tessék visszaadni!

Körte Törpe odasúgta nekem:

— Csapj a kezére a pálcával!

Most már aztán egészen bizonyos voltam benne, hogy nála van a síp. Pottyános kezecskéjére természetesen nem csaptam rá, hanem éppen ellenkezőleg, megnyugtattam valamelyest. Mert most már egészen határozottan megígértem neki, hogy kap majd valamit a pálcá helyett. Mégpedig olyasmit, ami többet ér.

Folytattuk a labdázást, de csak ímmel-ámmal. Fütyre Füty és Szuszi Muszi ugyanis neheztelt rám. Nekem meg folytonosan azon járt az eszem, mit cselekedjem tovább Körte Törpével. Egyszerre csak

Műsorpolitikai okokból felváltotta a „Harsan a kürtészó”

1957 júliusától 1963. május 28-ig több mint százszor jelentkezett a rádióban Moha bácsi, a törpe. Leszkai András bácsi, akinek Moha gyerekkoráról szóló meséit tovább közöljük, az alábbi üzenettel bocsátotta útjára sorozatát (*Rádió Újság*, 1957. aug. 13.)

Július 14-én kirándultam Magyarkútra. Egyszerre csak elálmosodtam. Lefeküdtem hát az erdőben és fejem alá tettem hátizsákom. Egy kisebb sziklatömb volt a közelben, benőtte a sötétzöld moha. Ha akartam, úgy láthattam, mintha mohából szeme, szája, orra volna a kis sziklának. Olyan volt, mint egy törpe. Ilyeneknek kellene lennünk, — gondoltam —, mint ez a moha-törpe. Szélidnek, barátságosnak, akár a selymes moha, de ugyanakkor erősnek és szilárdnak is, mint a gránit. Behunytam a szemem, gondolkodtam ezen... És ekkor rám kiáltott valaki: „...Hideg a föld, nedves a fű, meghűlhetsz, édes fiam!” Egy törpe állt előttem. ... Nagy nehezen megjött a szavam: „Dehát... hogy lehet ez? Ilyen törpék csak a mesékben élnek...” Nevetett: „Én nem a mesékben, hanem itt a Börzsöny-hegységben élek. Moha bácsi a nevem. Itt lakom Törpeháznál. Rokonaim követ bányásznak meg ezüstkovácsok, én gyógynövényeket gyűjtök. Ugyanolyan emberek vagyunk, mint ti.” A homlokomra csaptam: „Hohó! Értem már! Hiszen alszom én most és csak álmodom Önt! De ha már megálmodtam, fel is használom: csinálók Önökből egy figurát a Gyermekrádióknak. Az persze igazi mesebeli törpe lesz, varázserejű, úgy érdekesebb.” Moha bácsi elszomorodott: „Látom, nem akarsz hinni a létezésemben. Vigyázz, édes fiam, aki nem akar hinni valami igazban, szépen és jóban, pórul járhat: büntetésül valóban nem fog hinni benne.” „Hát bizonyítsa be, hogy nem álmodom Önt: jöjjön be a Rádióba és beszéljen személyesen a gyerekekhez.” Moha bácsi rákönyökölt a mohos sziklára: „Beszéljek a gyerekekhez...?” Megfogta szakállát, a messzeségbe nézett és elgondolkodott... Amikor bevittem a Rádióba a kéziratot, kiderült, hogy Moha bácsi már volt ott személyesen, fel is vették az előadását magnóra! ... Szégyelltem, hogy a magam álmának hittem őt, de nehezteltem is rá. Meg is mondtam neki: „Furcsállom, hogy függetlenül tette magát tőlem, tisztelt Moha bátyám...” „...Hiszen te mesebeli törpét akartál csinálni belőlem! Varázserejű! Meg akartál hamisítani engem!” Szidott volna tovább is, de egy kisfiú kereste és örömmel jelentette neki: „Megfogadtam a szavát, Moha bácsi! Már nem önt el a pulykaméreg! Megváltottam!” Na tessék! Még azt mondja, hogy nincs varázsereje...

Sokat tornászol

Megbecsülöd más

eszembe jutott, hogy ugyanilyen sítot kapott Fürge bácsitól Gyopár bátyám is. Beszaladtam a házba, kivettem a sítot Gyopár fiókjából, rákötöttem egy szál hosszú fekete cernát, felkaptam egy nagyalakú képeskönyvet is, és visszafutottam vendégeimhez. Felmutattam nekik a kicifrázott botot:

— Tudjátok-e, milyen pálca ez? Varázspálca! És én most rögtön varázsolok is vele. Üljetek le erre a padra.

A pad mellé állítottam egy kicsiny kerti asztalt — persze nem nagyon közel —, és felmutattam nekik a sítot is:

— Ezt fogom eltüntetni, nézzétek meg! Az van ráírva: Mátrai Emlék.

A cernát nem vehették észre, mert sötét színű volt a síp is, barna. Körte Törpe megdöbbsen ábrázattal bámult a sápra és megtagogatta a kabátkája jobb oldali zsebet. Átkiabált ekkor Pottyános:

— Ne tüntesd el! Inkább add nekem a botért!

— Lehet, hogy a tiéd lesz, de előbb eltüntetem — feleltem. Azzal letettem a sítot az asztalka közepére, és felkértem Szuszi Muszit:

— Te állítsd elé a képeskönyvet! Én már a közelébe se akarok nyúlni.

A cerna vége persze a kezemben volt. Szuszi Muszi felállította a könyvet, és az eltakarta a sítot a pad felől. Miután visszaült, hátrálni kezdtem az asztaltól és közben beszéltem:

— Hogy lássátok, hogy nem szemfényvesztés, hanem igazi varázslás, el is távolodom tőle.

Miközben ezt elmondtam, a hátrálással egyidejűleg a cerna lehúzta az asztalról a

sítot. Szemüket a könyvre meg énám tapasztották, nem vették észre, hogy leesik a síp. Különben maguk fű volt ott.

Ekkor már elengedhettem a cernát, a vesszőt meg a könyv felé tartottam:

— Hókusz-pókusz, kókusz-fókusz, mákos málé, mókás mókusi!

És most Füttyre Füttőt kértem meg, hogy vegye el a könyvet. Nevetgélve lépett az asztalhoz, de aztán ő is, Szuszi Muszi is elkomorodva bámulta az üres asztallapot. Körte Törpe rosszat sejtethetett, mert nyugtalanul izgett-mozgott. Látszott rajta, szeretne elköszönni. De én azonnal megszólaltam:

— Most pedig azt is megtudjátok, hová varázsoltam a sítot. Egyikőtöknek a zsebébe! Aki megtalálja magánál, meg is tarthatja. Neki ajándékozom.

Szuszi Muszi is, Füttyre Füttő is rögtön kutatni kezdte a zsebeit. Körte Törpe ellenben nyakig elvörösödött, és úgy téve, mintha dühös volna, felkiáltott:

— Szamárság ez! Csalás az egész! Ha okosabbat nem tudunk játszani, én hazamegyek... várnak!

És indult is. Kértem hát sietve:

— Maradj még egy kicsit! Hiszen éppen a te zsebedbe varázsoltam! És hogy ne gyanakodhassatok, hogy most dugom be, Szuszi Muszi vegye ki! Megengeded?

Szuszi Muszi azonban nem várt Körte Törpe engedélyére, hanem már vette is ki a sítot. Én meg átvettem tőle, és Körte Törpe kezébe nyomtam:

— A tied. Varázslásom emlékére.

De haragosan és még mindig nyakig vörösre kiáltotta:

— Nem kell! Tudok én venni magamnak sítot, ha szükségem volna rá!

Én azonban nem fogadtam vissza:

— Ajándékozd oda akkor Pottyánosnak!

Pottyános kiáltozni kezdett:

— Hozd ide, Körte Törpe! Hozd ide!

Látszott Körte Törpén, hogy a legszívesebben a földhöz vágná a sítot és elrohanna. De nem tette. Kelletlen, bizonytalan lépésekkel a kerítéshez ment, és átdugta Potty-

nósak. Én meg odavitettem a cifra vesszőt is:

— Nesze, Pottyános! Amire kellett, az már megtörtént.

~ Körte Törpe meg én most egymás mellett álltunk a kerítésnél. Néztük Pottyánost, hogy mennyire örül a sápnak. Fújta egyhuzamban. Körte Törpe arcáról lassan eltűnt a pirosság. Megenyhült haragos kifejezése is, és odasúgta nekem:

— Nagy kópé vagy, Moha, annyi bizonyos!

Úgy tettem, mintha nem hallottam volna, és felkiáltottam:

— Na, labdázunk tovább!

Körte Törpe azonban azt rebegette, hogy csakugyan várják otthon, és indult. Zavartan köszönt:

— Hát akkor... szervusztok!

És nem mert se rám nézni, se kezét nyújtani nekem. Én azonban megfogtam, és megráztam a kezét:

— Szervusz, Körte Törpe! Elgyere ám holnap délután is! Várlak!

Ekkor hálisan rám pillantott, hangja pedig megcsuklott egy kicsit, amint felelt:

— Eljövök. Köszönöm a meghívást.

Miután elment, megkérdezte tőlem Füttyre Füttő:

— Miért súgta neked, hogy nagy kópé vagy?

Úgy tettem, mintha elgondolkoznék:

— Hát... lehet, hogy azt hiszi, turpisság volt a varázslásban.

Nevettek mindketten, és Szuszi Muszi nagyokat szusszantva jelentette ki:

— Hogy volt benne turpisság, az kétségtelen, de én úgysem tudom kitalálni. Hát nem vagyok bolond, hogy fáraszam az eszemet! Elég lesz majd ősztől. Most szünet van, pihenni kell.

**A kertész és a várúr
c. mese rajzpályázatán
könyvjutalmat nyert
a pillisszentiváni általános
iskola 7/a. osztálya.**

Függőleges: 1. Veszprém megyei falu. 2. Megfejtés I. 3. El., mint a kámför. 4. Megfejtés IV. 5. A Biblia nagyobbik fele. 6. Ella becézve. 7. A „mi” névmás finnül. 8. Tanul, hogy meg ne... 9. EGER egyik fele. 10. RR 11. Lovaglásra tartott ló. 15. ESI 16. Állóvíz. 22. A dombos fővárosrészben élő. 23. János apostol testvére. 25. Sürgetés. 28. Szerelem latinul. 29. Sok nyelvben van a főnévnek. 30. Szeret. 31. Júdás apostol másik neve visszafelé írva. 33. Jézus első csodájának helye. 36. Zsidó törzs, ékezet nélkül.

Vízszintes: 1. Korszerűsítő.

6. Megfejtés III. 12. Takar-

mány- és étkezési növény. 13. Járműről menet közben le-leszáll. 14. Gépiráskor a jobb kéz három

középső ujjának alaphelyzet-betűi keverve. 17. A negyed ritmusértéke. 18. Lányát Jézus föltámasztot-

ta. 19. Ezt a dicsőítő jelzőt Jézus nem fogadta el. 20. A hét vezér egyike. 22. ... Hur. 24. A jeruzsálemi

templomdomb. 26. Leszállított félhang. 27. Megfejtés II. 32. Keresztes hadjárat kezdő és befejező

színhelye. 34. Demeter becézve. 35. Milyen hozzátartozód? 36. „Latin” régi magyar nyelven. 37.

Gyermeink kereszta. 38. Izsák édesanyja. 39. TNK 40. Liliomos királyfi. 41. Lázár faluja.

Beküldendő a megfejtésként kapott idézet és annak leköhelye. Figyelem, a szerkesztőség új címe: 8003

Szfvár, Pf. 7.

3.számunk rejtvényének megfejtése: „Virrasszatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek!”

(Mt 26,41) Könyvjutalmat nyert Fazekas László István, Aba.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	A
12					13						
14			S			15		16	I	17	
	18						19		20		
22				23	24			25	26		
27		28	29		30	31		32		33	
34				35				36			
	37				38				39		
40				41							A

Jóra tanítod a
kiseb-
ket

Megterítod az
asztalt

PRÁGA, BUKAREST - anzix hét tételben

1. 1989. augusztus

Nyár, lelki gyakorlat, rovarzűmmögéses csend. Ilyenkor kellene összeszedni a gondolatokat, terheket letenni és terveket szőni, égni nagy feladatokért, szembesülni kudarcokkal és saját realitásainkkal. Alattam a kis falu, mozdulatlan századok óta. Hol van ide a tegnapi nyüzsgés, a rohanó Európa, hol vannak Peking utcái, az erdélyi falvak szorongása, hol Karabah, s a hazai csódtömeg? Jó volna rádiót hallgatni, hiszen ma Prágában Jan Palach életáldozatának emléknapiján talán újra tankok láncolata szántja a Vencel teret. Hogy tudnánk megmondani, megüzenni, hogy keressék a megbékélést, hogy velük szorítunk, hogy osztozunk fájdalmukban, hogy Közép-Európa ébredő demokráciáinak egyetlen útja a kis népek megbékélése? S félve, hogy az egyszerű emberek üzenete elveszik a diplomácia útvesztőiben, mit tehetünk, olyat, ami szerető, kezdet nyújtó gesztus, az új idők jele? Hogyan lehet tartalmat adni a 'népi diplomácia' szóvirágának? Írni, üzeni, címeket szerezni, kapcsolatokat kötni, megszöni a testvériség szőnyegét, semmibe venni a határokat, ideológiákat s levetni végre magunkról is az 'állami' ember köntösét.

Címlista: telefonkönyv. Nemcsak a bennfentesek lehetősége, információs adatbázis, gondoljuk azt, hogy egy nép, egy város néma segélykiáltása, millió kapcsolatok felé nyúló kéz, az elszigeteltség várából felröppelő léggömb, a hajótörött palackpostája.

2. 1989. szeptember

Elpidia találkozó. Felvetem az ötletet. Általános élénkség, hangok széles skálában, óvás és lelkesültség. Prága? Vagy akkor már Pozsony is. Vagy inkább Bukarest, Észtor-szág? Maradunk az eredetnél, mást majd jövőre.

Szállnak az álmok: új kommunikációs lehetőség, kapcsolatok szövődhetnek emberek, családok, intézmények között. Milyen jó lenne, ha mindenki írna, városok városoknak, talán száz forint postaköltségből fel lehetne építeni a bizalom új városát, a hegyre épültet. Talán még a bősi szörnyszülöttön is segíthetünk. Konkretizálódik a lelkesedés, foglalmazzuk a szövegeket. Messze tűnt az ötleteket fojtó reménytelenség?

3. 1989. november

Pozsonyban élő barátaink saját telefonkönyvüket adják oda. Megkeressük a nemzetben gondolkodókat, vajon milyen lesz a fogadtatás? Grendel, Szigeti, Duba — szorongásaink hamar elmúlnak, egyértelmű a lelkesedés.

— Nem maradtok délutánra? Nagy tüntetés lesz a Főtéren.

Maradunk. Itt van Konrád György is, állunk az emelvény mellett. Százötvenezer ember felejthetetlen ünnepe a szállingózó hóesésben. Milyen más, mint nálunk, impulzívabb, tarkább. Privigyei bányász, gyetvai favágó. Itt üzen egymásnak a nép szmokingban, gyűrött ingben, népviseletben vagy olajos munkásruhában. Egy munkásór nyilváno-

A levelezőlap szövege lehet például a következők egyike

Románul:

1. În nota de bunăvoință si de împăcare reciprocă dorim Dvs. si familie Dv. Crăciun fericit. Cu stimă:
2. În Crăciunul anului 1990, din Ungaria vă dorim împăcare adevărată.
3. Cu ocazia Crăciunului 1990-Vă felicităm cu dragoste din Ungaria.
4. Un Crăciun pașnic si fericit Vă dorește un om din Ungaria.
5. Pace si prietenie binecuvîntată de Domnul vă dorește din Ungaria:

Magyar jelentése:

1. A kölcsönös kibékülés és jóindulat jegyében kívánunk békés, boldog Karácsonyt Önnek és szeretteinek. Üdvözléssel:
2. Igaz megbékélést kívánunk 1990 Karácsonyán Magyarországról.
3. Szeretettel üdvözljük 1990 Karácsonyán Magyarországról:
4. Boldog, békés Karácsonyt kíván egy magyarországi
5. Istentől megáldott Békét, Barátságot kíván Magyarországról:

A Család Alapítvány román—magyar családi hétvégeje emlékkönyvéből

A hétvége emlékkönyvéből közöljük az e lap rész hátoldalára fotózott három román bejegyzést.

Magyar fordításuk a következő:

1. Nagyon rövid, viszont nagyon szép volt. Rendkívüli vendégszeretetnek örvendtünk, szeretnénk, ha alkalmunk lenne ezt viszonzni. Csak így tovább.

2. Gyanítottam, hogy a magyarok rendkívül vendégszerető és nagylelkűek, de most meg is győződtem erről. Nagyon meghatottak a To-kar családnál töltött napok.

3. Köszönjük a szervezőknek. Köszönjük mindazoknak, akik bennünket fogadtak. Reméljük, hogy bebizonyíthatjuk ezáltal, hogy a románok és magyarok barátok lehetnek és megérthetik egymást.

Ez a kétnyelvű laprész szeretné segíteni a hétvége ismertté válását, jó hatásának elmélyülését Romániában is és Magyarországon is.

san széttépi a tagkönyvét, Krill éneklő a huszonegy éve nem énekelt dalokat. Hangorkán, majd imádságos csend, éneklés és emlékezés.

4. 1989. december

Vágyuk szét a könyvet. Laponként 300 cím, csikorként 75. Nyomdába szaladgálunk a típuszövegekkel, fordított, lektort keresünk. Vidéki barátainknak mennek a tömött borítékok. A képeslapárus csodálkozik, vajon kinek küldjük a több száz lapot. Este a családdal is megfrunk jónéhányat. Itt a karácsony, vajon születik-e ebből valami? A gyertyagyújtáskor óhatatlanul oda is gondolunk.

5. 1990. január

Jönnek a válaszlapon, levelek. Szlovákul, csehül, angolul, magyarul. Természetesen jó, ha tízből egyre kapunk választ. Nem értik, honnan tudjuk a címet, kik vagyunk, mit akarunk, de tetszik nekik. Válaszolunk. Minden nap van egy meglepetés. Világok tárulnak ki. A második levelek már beszámoló, mindenről, apróságokról, gyerekekről, munkáról. Vendülkának küldünk egy Tesz-Vesz Szótárt Jihlavába. Milyen kifogyhatatlan kincs egy másik ember! Milyen hűrok pendülnek meg apró gesztusok után!

6. 1990. március

Tervezzük a nyarat. A gyerekek még kicsik, azért elmegyünk Pozsonyba pár napra, Prága messze van. Talán onnan jönnek. Meglátjuk. Tudom, elül a lelkesedés, születik pár kapcsolat, talán barátság. De ott is, s itthon is tudunk majd emlékezni.

Az ösvény járhatónak bizonyult. Rajtunk múlik, tudjuk-e úttá szélesíteni. S így utak születhetnek Tallintól Bukarestig, Jerevántól Berlinig. Keresztül-kasul Európán, s mindenütt, hol elkel a jó szó, a szolidaritás, az emberi melegség.

Sikerült szerezni bukaresti telefonkönyvet. Nagy szükség lesz rá a karácsonyra készüléskor.

7. 1990. november

Lapunk szerkesztősége és az ELPIDIA Keresztény Bázisközösség a megbékélés elősegítésére hívja a „jóakarátú embereket”, hogy idén karácsonyra közönségük Bukarest mintegy 300 ezer telefonelőfizetőjét képeslappal. Szolgálja ez az Isten előtt egyaránt kedves két nép közeledését és barátságát.

Kérünk Benneteket, hogy munkahelyen, egyházközségekben, a különféle szervezetekben, iskolákban, baráti körökben tegyétek ismertté ezt a kezdeményezést, hogy résztvehessen benne minden honfitársunk, aki bízik az embertől emberig érő kapcsolatok társadalomformáló erejében.

Bukaresti címek igényelhetők:

a 175-2015 és 186-1951 telefonszámokon,

vagy megcímzett, felbélyegzett válaszborték küldésével az „Érted vagyok” postacímén (8003 Szfvár, Pf. 7.).

Boldog karácsonyt, bukarestiek! Boldog karácsonyt, Magyarország!

G. András

Élő Nemzeti Kincs

A Család Alapítvány szép hagyománya az Élő Nemzeti Kincs díj, melyet azon családok, közösségek és személyek számára alapított, akik a családosi életforma értékeinek felmutatásában az adott időben a legtöbbet tették.

Az Alapítvány kér mindenkit, hogy adjanak hírt arról a Másik Emberről, Másik Családról, aki számukra és mások számára a múltban és a jelenben példaeértékű életet élt, él. Hívják föl a Család Alapítvány figyelmét a „szomszédok”, hogy a panel túloldalán Élő Nemzeti Kincs található. Vágyunk Igaz Emberarcokat látni. Nem miattuk, hanem miattunk fontos ez, a közepszerű, példakép nélkül élő többség miatt.

A javasolt családokat fölkeressük, beszélgetünk velük. A díjat évente, a beérkezett javaslatok alapján az Alapítvány kuratóriuma ítéli oda, miután döntött a díjazottak számáról és az összegéről.

Szponzorok adományait örömmel továbbítjuk Élő Nemzeti Kincseinknek. (Számalszám: MHB 202-10809. Az adomány leírható a SzJA alapból.) Ezenfelül törekszünk bemutatni őket a sajtó, valamint könyv és videó útján. (Az „Érted vagyok” első száma tudósított az előző díjazásról.) Az Alapítvány címe: 1476 Bp. Pf. 40. Tel.: 112-9430/225,226.

A fost prea mult, fetei de pit a fost de
frumos. Ne-au bucurat de o ospitalitate
deosebita, de care vrem sa avem noie sa dam
in noi dovada. Sa fie de buna augur.

Bănuiau că maghiarii fuseseră de ospitalieri
și cu suflet mare, dar acum ne-au convins
de aceasta. Să fie dovadă de încredere de parte pătrunsă
la familia TOKAR.

- MIA CIOBAN din Cluj-Napoca (nr. 8) -

Multumim organizatorilor! Multumim celor care ne-au primit.
Sperăm să demonstrăm astfel că românii și maghiarii pot fi
prieteni și pe cel terestru.
Cu drag, fetei. Măria Alina.

BIBLIA

A novemberi elmélkedéseket Gergely G. András, a decemberieket Bulányi György készítette.

November 4. — Évközi 31. vasárnap — Mt 23,1-12 Krisztus vagy káosz?

Néhány évvel ezelőtt az NSZK — ban egy fiatal ember járta a nagyvárosok utcáit úgy, hogy két hatalmas plakátot akasztott a nyakába. Elöl ez volt ráfestve: „Krisztus vagy Káosz?”, a hátán pedig: „Szeresd Uradat, Istenedet... felebarátodat pedig, mint önmagadat!”. Nem Jehova Tanúja volt az illető, hanem gyakorló katolikus. A hívők nagyon kínosnak érezték az egész jelenetet, csak igen kevesen fejezték ki együttérzésüket. Egyébként persze lemosolyogtak, kinevették, sőt olykor leköpdösték.

Valóban: Nem tette nevetségessé Krisztus ügyét ez a fiatal ember? Egyáltalán: Elő lehet-e még állni ezzel a kettős lehetőséggel: Krisztus vagy Káosz? Pedig valami olyasmi található a mai evangéliumban is, mint annak a fiatal embernek a plakátján, csak talán nem olyan éles megfogalmazásban, nevezetesen: „Egy a ti mesteretek (tanítótok):

Krisztus!” Ezt a farizeusokkal szemben mondja Jézus, akik ruházatukkal és egész magatartásukkal igyekeztek feltűnni és tekintélyt szerezni maguknak, akik mindenképpen azt szerették volna, hogy mindenki őket tartsa mesternek, tanítónak — útmutatónak.

Hányan vannak ma is: frók, tudósok, politikusok, filozófusok, — papok, főpapok, és frástudók, akik azt akarják, hogy órájuk figyeljenek az emberek, és azt hangoztatják, hogy ők mutatják az emberiségnek a helyes utat. Elég, ha egy pillantást vetünk a hazai és a nemzetközi közélet „nagyjaira”. Jézus szavának ezért ma is ugyanolyan súlya és jelentősége van: „Egy a ti mesteretek: Krisztus”. Különösen is belátjuk ezt, ha van szemünk észrevenni, micsoda zűrzavar, káosz tapasztalható azoknak az elgondolásaiban, akik mesternek, tanítónak képzelik magukat.

De hát kit érdekel ma valóban Krisztus, még ha oly sokan lobogtatják is nevét? Kit érdekel az a Krisztus, aki önmagát egyetlen mesternek nevezte? Az a Krisztus, aki az egyes ember és az emberiség bajaiból kivetető utat a gazdagságról, a hatalomról, az erőszakról, a fegyverekről való lemondásban, és minden embertársunkat szolgálásban, a szüntelen adakozásban, az irgalmaság gyakorlásában jelölte meg? Sorsa annak idején is a keresztre feszítés volt. Ma elegánsabban végeznek vele: agyonhallgatják. Azt, aki valójában volt, és azt, amit valójában tanított. Aztán jönnek a különféle szónoklatok, magyarázatok, konferenciák — és az egyre nagyobb káosz...

Ha meg akarjuk találni az életünk megoldását, akkor komolyan kell vennünk a mai evangélium üzenetét: „Egy a ti tanítótok: Krisztus.” Vagy Krisztus az utunk, vagy zsákutcába jutunk. Mindenki választhat.

Helyesbítés

Az ÉV 3. szám 13. oldalán az I. János Pátról szóló cikkben a zárójeles megjegyzésből sajnálatos hiba folytán kimaradt a *hazai* szó. A megjegyzés eleje tehát így hangzik: Magyar nyelven — mivel a *hazai* egyházi kiadványok mellőzik ezt a témát — ...

Köszönettel közöljük a Méregtől érkezett kiegészítést, mely szerint a *nem-hazai* magyar nyelvű egyházi kiadványok közül a *Méreg* az 1985/3. számában ismertette Yallop könyvét, Otto Kopp kritikájával, és 1987/4. számában említi Victor J. Willi: *Im Namen des Teufels?* c. könyvét, amely tévedéseket mutat ki Yallop könyvében.

November 11. — Évközi 32. vasárnap — Mt 25, 1-13 — Virrasszatok!

A rádió, a TV, az újságok naponta számolnak be a katasztrófákról, balesetekről, háborúkról, bűncselekményekről; közlik a körülményeket, a halottak számát, esetleg sopánkodnak a technika megbízhatatlansága miatt, vagy nagyobb körülményt követelnek — de például sosem hívják föl a lakosság figyelmét: „Vigyázzatok, legyetek készen! Lehet, hogy holnap ti lesztek az áldozatok!”

De a mai evangéliumnak éppen ez az üzenete: „Virrasszatok! Mert nem tudjátok sem a napot, sem az órát!” Kényelmetlen, kellemetlen üzenet, ha nem a legkellemetlenebb. Amikor az embernek a szemébe mondják: Lehet, hogy holnap meghalsz — és ráadásul számot is kell adnod az életedről! Hiszen úgy is tudjuk, hogy meg vannak számlálva a napjaink; de azért bőszen ringatjuk magunkat abban az illúzióban, hogy a katasztrófák csak másokat érhetik, és különben is, mindig mások halnak meg. Teljes erővel dolgozunk azon, hogy elvonjunk a fi-

gyelmünket: állandó halálveszélyben élünk. Megvannak a bevált módszereink: munka, hajsz, szórakozás...

Jézus azonban realista. Tudja, hogy a Föld nem végső és egyetlen valóság. Ezért figyelmeztet: Virrasszatok!

Tanítását egy számunkra kissé talán idegen példázatba öltözteti. Tíz szűz, tíz koszorúslány várja a lakodalmom kezdetét. A vőlegény késik, besötétedik, amikor végre megérkezik, ötven közülük nagy kapkodásba kezdenek. Az evangélium esztelennek nevezi őket, mert nem hoztak lámpáikba tartalék olajat. Az okosak kereken elutasítják a segítségkérést, s végül is kizárják őket a lakodalmasházból, hiába zörgetnek; a vőlegény még ridegen ki is szól: „Nem ismerlek titeket.”

Jézus éppen ezzel akarja jellemezni helyzetünk komolyságát; azt, mennyire sürgető, hogy készen álljunk. Isten akkor jön, amikor akar, hogy számadásra hívja az embert. És akkor a másik ember nem segíthet rajtuk.

Mindenkinek a saját számadásával kell rendben lennie. És az általános kereszténység nem elég; hogy végeredményben az egyház tagja voltam; és az sem, amit annyian hangoztatnak, hogy „alapjában véve tisztességes ember vagyok, tulajdonképpen soha nem követtem el gonoszsgot.” Több szükséges, valami pozitív dolog. Olaj a lámpába, sőt elegendő „tartalék olaj”; azaz jó cselekedetek, sok jó cselekedet. Az olaj a jó tetteink, az adásaink szimbóluma. Isten előtt nem elég, hogy nem voltunk gonoszak. Amint két hét múlva halljuk az evangéliumi szakaszban: Nem azért állít majd Jézus a baljára valakit, nem azért mondja nekik: „Távazzatok tőlem, átkozottak!”, mert ezek valami nagyon rosszat tettek, hanem mert elmulasztották a jót: enni adni az éhezőknek, ruhát — lakást adni a rászorulóknak, meglátogatni a betegeket, szolidárisnak lenni az üldözöttekkel.

Ha ma kellene számot adni, találatnék-e elegendő olaj életem lámpásához?

November 18. — Évközi 33. vasárnap — Mt 25,14-30 — Kamatostul

A mai példabeszédnek lényegileg ugyanaz a mondanivalója, mint a múlt vasárnapiak: Virrasszunk, legyünk készen a számadásra, ami bármikor bekövetkezhetik, csak ennek a készenlétnek egy másik vonatkozása

sát világítja meg, amikor arra buzdít minket, hogy kamatoztassuk az Istentől nekünk adott talentumokat, jól kereskedjünk velük, különben nem tudunk elszámolni az ítéleten, és kegyetlen sorsra jutunk.

De mit is jelentenek ezek a talentumok, mit jelent a kamatoztatásuk? Három magyarázatot is adhatunk (persze immár allegorizálva ezzel a példabeszéddel).

A talentum annak idején pénzegység volt

(egy talentum kb. 2.000 dollárnak felelt meg!). Először is értelmezhetjük tehát szó szerint a példabeszédet, azaz: jól kell földhasználnunk a pénzünket; ennek ellenében mehetünk be az örök életre: „Jól van, te hűséges, derék szolga, menj be urad örömlakomájára!” Hogyan használjuk föl helyesen, Isten akarata szerint pénzünket? Úgy, ha nem szórakozzuk el, nem isszuk el, nem dobjuk ki az ablakon, hanem becsületesen gondoskodunk a családunkról, s a földösleget értékes dolgokba fektetjük be? Nem. Ez nagyon kevés. Aki csak a maga és családja életszínvonalának megőrzésére vagy növelésére fordítja a pénzt, az Isten szemével nézve rosszul használja azt; elássa, vagy egyenesen eldorbézolja kapott talentumait (vö. Lk. 15, 13). Akkor használjuk Isten akarata szerint anyagi javainkat, ha — túl a

magunk megélhetésén — a rászorulókat megsegítésére fordítjuk azokat! (Ezt a magyarázatot erősíti meg a hűtlen sáfárról szóló példabeszéd is: Lk 16, 1-13).

Lehetséges olyan magyarázat is, mely szerint a talentumok a természetes képességeinket jelképezik, s azokat kell minél gazdagabban kifejlesztenünk. S ez így is van. Mindenkinek van valamilyen tehetsége: akár ahhoz, hogy asztalos vagy esztergályos legyen, akár ahhoz, hogy mérnök, orvos, tudós vagy művész legyen. Mindegy. Köteles a körülményekhez képest a legtöbbet kihozni önmagából, a benne rejtőző képességekből. De az effajta talentumok kamatoztatása, ez a képességkibontás nem válhatik csúcsértékké, nem szabad, hogy elébe vagy fölébe kerüljön a harmadik szempontnak.

Észerint a talentumok a szeretetre való

toztatta. Mert mit ér az (akár a magunk, mások számára), ha valakiben van képesség arra, hogy szeressen másokat, akár nagyon, akár kevésbé, de ez a képesség sosem valósul meg tényleges szeretetben, s mindig pusztán lehetőség marad? Célját tévesztett, csődbe ment élet az ilyen. Csak talentumaink kamatoztatása menthet meg a kudarctól.

November 25. — Évközi 34. vasárnap — Mt. 25,31-46 — Krisztus Király ünnepe

XI. Pius pápa vezette be ezt az ünnepet 1925-ben, ám az ünnep hamarosan az ő szándékával ellentétes tartalmat és formát öltött. A pápa ugyanis eredetileg azt a vágyat-óhaját akarta kifejezni vele, hogy Krisztus királysága, azaz Krisztus „uralma”, tehát Krisztus hatása érvényesüljön az emberek szellemében a hit által, az emberek szívében a szeretet által, és az emberek akaratában Krisztus parancsainak követése által. Ehelyett diadalünnep lett belőle Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat szellemében, egyfajta figyelmeztetés a világnak, az egyes embereknek s talán egy kicsit az államhatalomnak is: Vigyázzatok, Krisztus ismét eljön egyszer, és akkor „rendet csinál”... (Erre az eltoldódásra utal az is, hogy az ünnep időpontja az eredeti utolsó októberi vasárnapról az utolsó évközi vasárnapra tevődött át.) — Persze, nem nagyon lehet csodálkozni: az emberek ilyen Istenre vágy-

nak, aki hatalmas, erős...

A valódi Krisztus természetesen éppen ennek az ellenkezője. Királynak mondja ugyan magát, de egészen másmilyen király Ő, mint e világ királyai. Van ugyan országa, de „nem e világból való”, ami nyilvánvalóan nem azt jelenti, hogy ez a világ a „másvilágban” található, hanem azt, hogy nem olyan, mint általában a földi országok; mások benne a törvények, a szabályok, a szokások. Ennek az Országnak másfajta a királya, és másfajta a népe.

Másfajta a királya, mert nem uralkodik, nem parancsol e szavak hétköznapi értelmében, nem nyom el, nem zsákmányol ki, következképpen nem is gazdag, nem bőrtönöz be senkit, nem végeztet ki senkit, nem háborúzik, törvényeinek végrehajtását senkiből sem kényszeríti ki. — Hanem tanúságot tesz az igazságról. Szóval és jó példával. Ennyi és kész!

Másfajta a népe, mert ellentétben az evilági országok népeivel, melyek hadviselést tanulnak és a tanultakat gyakorolják is, ha uralkodóik úgy parancsolják; ez a nép nem kel harcra, nem fog fegyvert, az evilági uralkodók bőrtönöz és halállal fenyegető parancsaira sem. Mert fegyverrel a kézben nem lehet Krisztus Királyhoz tartozni, csak szelíden és védtelenül, ahogyan szelíd és védtelen volt Ő maga is.

„Mindaz, aki az igazságból való (= akiben az igazság él), hallgat szavamra” — mondta a ma ünnepelt Krisztus Király. Ilyen egyszerű: aki nem hallgat Krisztus szavára, abban nem él az igazság; aki mást tanít, mint Krisztus, az tévúton jár; nincs más igazság csak Krisztus igazsága, az az igazság, amely nem ismeri a fegyverforgatást, sem az erőszak bármilyen formáját. Csak a megbocsátást, a megbékélést — minden mértéken túl.

December 2. — Advent 1. vasárnapja — Mk 13,33-7

A karácsony előtti négy hét neve az európai nyelvekben: *advent*. Jövevényszó a latinból, a nyugati kereszténység anyanyelvéből. Érkeztést jelent. Kevés gyakoribb igéje van az újszövetségi szentírásnak, mint ez az *érkezik*. A létezés, a szólás, a birtoklás igéi után mindjárt ez következik. Jézus ajkán is bőven találjuk, a mai evangéliumban is: „Mert nem tudjátok, mikor érkezik a ház ura”. A magyar szentírásfordítások bőven használják szavunk szinonimáit: jön, megjön, eljön. Jézusnak jól ismert beszédformulata: „azért jöttem”, „nem azért jöttem” — ezt az „érkezni” szavunkat rejti.

Igénket Jézus használja múlt időben is, jövő időben is. A múlt idő a megtestesülésére és annak folyamánára: köztünk működésére utal. És mire utal a jövő idő? Egy újabb érkezésére. Ahogyan mondani szoktuk: második eljövételére. Ennek időpontja egybeesik az utolsó ítélettel, a jók és rosszak szétválasztásával, az emberi történelem végével, az Isten Országának beteljesülésével;

amikor Jézus a „felhőkön érkezik”.

Van azonban Jézusnak egy nyilatkozata, amelyben a jövő idejű érkezés nem azonos ezzel a világvégi érkezéssel. Egy ízben a farizeusok megkérdezik tőle: „Mikor érkezik (=jön) el az Isten Országa?” Ez alkalommal Jézus nem beszél felhőkről, sőt tagadni látszik azokat. Ezt válaszolja: „Isten Országa nem jön el feltűnő módon. Nem mondják majd: íme itt van vagy ott. Mert, íme az Isten Országa rajtatok fordul.” (Lk 17,20-1)

Isten Országa közénk jövésének tehát három időpontja van. Egy múltbeli: Jézus megszületése és nyilvános működése. És van két jövőbeli időpontja. Ezek közül az egyik: a világvégi, a „felhőkön”, a feltűnő módon érkezés. A múltbeli és ez a jövőbeli érkezés nem rajtunk fordul. Mind a kettő isteni elhatározás eredménye. De a másik jövőbeli érkezés, amelyik nem feltűnő módon történik, rajtunk fordul.

Ezek után már megkérdezhetjük magun-

kat: a mi idejű advent-ünneplésünk melyik adventre, melyik érkezésre vonatkozik? A mi idejű adventünk csak emlékezés a múltra? Csak a múlt, a betlehemi születésre emlékezünk, vagy a jövő felé is tekintünk, és várakozunk is valamire? Pál azért dicséri a mai szentleckében a korintusiakat, mert „várják a mi Urunk Jézus Krisztus megjelenését”.

S még valamit megkérdezhetünk magunktól, melyik jövőt várjuk: a felhőkön érkezést, amely nem rajtunk fordul, vagy a nem feltűnően érkezést, amely rajtunk fordul, vagy mind a kettőt várjuk? A várakozás lehet passzív, amikor semmit sem csinálunk, csak várunk. Jézus az aktív várakozásra buzdít bennünket: „Vigyázzatok! Legyetek éberek”. A felhőkön érkező Jézus azokat állítja csak jobb felé, akiknek a várakozása aktív, akik élnek kapott hatalmukkal, akik teszik a maguk dolgát; hogy vigyázó, éber életük által közénk érkezék az Isten Országa..., amely rajtunk fordul.

December 9. — Advent 2. vasárnapja — Mk 1,1-18

A Keresztelő igehirdetése is ezzel a szóval kezdődik: érkezik. Az ő nyomába érkezik Valaki, aki erősebb nála. A szentleckében pedig ott találjuk az érkezés elválaszthatatlan párfát, a várakozást is, mert a Jézus-tanítványok vallják: „mi pedig új egeket és új földet várunk (Isten) ígérete szerint, ahol *istennektetés* lakik” (2Pét 3,13).

Az Isten embere, s az Isten népe is mindig előtte van az Érkezésnek. Aki pedig érkezésre vár, az készülődik. Ezért aztán a Keresztelő alakját olvasóink bemutatni kívánó Márk egy Izaiás-idézzel indítja evangéliumát, amely elmondja, miként kell készülődniük: „Készítsétek el az Úr útját, tegyétek simává ösvényeit!”. Hogyan lehet elkészíteni, simává tenni az eljövendő Jézus útját?

Kérdésünkre maga Jézus válaszol. Úgy válaszol, hogy egybekapcsolja az istennektetszést és az utat: „Megérkezett hozzátok János az *istennektetés útján*...” (Mt 21,32). Ha nem merőben passzív, hanem aktív várakozás is akar lenni a mi adventünk, akkor a fejfánkra rá kell majd kerülnie: Itt nyug-

szik N. N., élt ennyi és ennyi évet és járta az istennektetés útját.

Mi ez az „istennektetés”, és milyen az „istennektetés” viselkedés? Zsidóul így hangzik: „cedáka”, ill. „caddik”. Nagy baj, hogy a magyar szentírásfordítások „igazság” és „igazságos” szóval fordítják a héber (és a nekik megfelelő) görög szavakat. Miért baj? Azért, mert a fordítás részint kétértelműséget eredményez, részint pedig téves. A kétértelműség abból adódik, hogy a magyar nyelv igazság szava két különböző jelentést tartalmaz: tényállást és erkölcsi minősítést. Tényállás: igazság pl. az, hogy $2 \times 2 = 4$; vagy az, hogy a magyarok a 9. sz. végén foglalták el a Kárpát-medencét. Erkölcsi minősítés: „Vigyázzatok, hogy ne kikapkodjatok a ti igazságotokat...” (Mt. 6,1). Ez utóbbi esetben egy cselekvésről, egy magatartásról és annak Isten szemével nézve helyes voltáról van szó... arról tehát, hogy Isten azt jónak ismeri el; azaz arról, hogy magatartásunk éppen — *istennektetés*.

E főnév melléknévi alakját „igazságos”

szóval fordítani pedig megtévesztő. Azért megtévesztő, mert igazságos az, aki jó a jókkal szemben és rossz a rosszakkal szemben. De az ilyen ember nem „caddik”, azaz nem istennektetés, mert Istennek csak az az ember tetszik, aki olyan mint maga az Isten. Isten pedig „napját felhossa rosszakra és jókra, esőt ad az istennektetésnek és azoknak is, akik nem tetszenek Istennek” (Mt 5,45). Isten nem igazságos, hanem több annál. Jézus nem igazságos, hanem több annál. Isten megfelel a maga szeretet-mivoltának, s ezért Ő — Önmagának tetsző, tehát istennektetés. Jézus mindenben igazodik Atyjához, s ezért ő is istennektetés. És éppen ezért út is. Út a mi számunkra Istenhez. Csak azok készíthetik ennek az Istennek az útját, akik maguk is istennektetés. Igazságos vagyok csupán vagy istennektetés is? Akármilyen vagyok is ma, milyen akarok lenni holnapra? Mi lesz felírva fejfámra: Ez: „Nagyon szerette a barátait” vagy ez: „Még az ellenségeit is szerette”?

December 16. — Advent 3. vasárnapja — Jn 1,68. 19-28

Ha advent, akkor advent. Ha egyszer érkezés, akkor e 3. adventi vasárnapnak is az érkezésről kell beszélnie. Arról beszél: „...neve János volt, és bizonyágtevés céljából érkezett, hogy bizonyágot tegyen a világosságról”. Idáig minden rendben. A folytatással van bajom: „Nem ő (János) volt a világosság; ő csak azért érkezett, hogy bizonyágot tegyen a világosságról”. Mi a bajom ezzel?

Csak az, hogy felmerül bennem a kérdés, minek kell a fejfámra kerülnie? „Itt nyugszik N. N., élt ennyi és ennyi évet, bizonyágot tett a világosságról” — ennek kell állnia fejfámra? Azt gondolom, hogy eltoltam az életemet, ha ennyi se áll rajta. Azért toltam el, mert „az életem nem volt útkészítő élet”. De állhatna több is rajta. Több? Igen, mert különböztethetünk utat készítés és utat járás között. Csak utat készítés, ha harsányan kiáltom: aki a Názáreti Jézus útját akarja járni, menjen erre meg amarra... De teljesértékűen csak akkor várom Isten Országának eljövételét, ha valami mást kiáltok. Ezt: aki pedig a Názáreti Jézus útján kívánna járni, jöjjön utánam. Attól, hogy beszélek az Út-

ról, még nem teszek sokat. Eleget biztosan nem. Csak azzal teszem az eleget, ha magam is járom.

Mi a bajom tehát azzal, hogy János maga nem volt a világosság; csak mutatta, hogy Jézusnál lehet világosságban élni és járni? Hát csak annyi a bajom, hogy Jézus úgy gondolja, hogy többnek kell rákerülnie a fejfámra: Ennek: „Itt nyugszik N. N., élt ennyi évet, világossága volt községének, munkahelyének; azoknak, akik látták, tapasztalták életét.” Hogy merem ezt állítani? Nem merészelem, hanem kutya kötelességem így gondolni a dolgot. Miért? Mert van Jézusnak két mondata. Az egyik: „Én vagyok a világ világossága” (Jn 8,12). A másik: „Ti vagytok a világossága” (Mt 5,14). Ezt az utóbbi mondatot pedig tanítványairól mondta. Választhatok, hova sorolom magamat. Tanítványai közé vagy valami más kategóriába. De ha az első kategóriát választom, akkor bizony rá kell kerülnie a fejfámra a fenti mondatnak.

Nem akarok vitázni a János-prológgal. Értetni akarom. A Keresztelő még nem volt az evangélium teljessége. Ő még úgy tudta,

hogy Jézus azért jön, hogy elintézzé a Herodeseket, az Isten prófétáit börtönző és azok fejét vevő hatalmasokat. Ő még nem tudta, hogy Jézus nemcsak őt, a Keresztelőt hagyja a hatalmasok hatalmában, hanem saját magát is engedi a hatalmasok kezére kerülni. Engedi. Azért engedi, mert neki csak életét odaadni volt hatalma, mások életét elvenni — nem volt hatalma. Nem volt hadserege, amely kiszabadíthatná Jánost Machaira várának fogdjábólól.

De nekem már nem lehet kétségem. Én már megismertem a Világosságot, s azt is tudom, hogy nekem is világosságnak kell lennem. Kell? Csak akkor, ha Jézus nyomába akarok szegődni. Csak akkor, ha dolgozni akarok azon a harmadik érkezésen, Jézus történelmi kibontakozásán. Azért, hogy a világ és a történelem arrafelé vegye útját amit-akit Teilhard Ómega-Krisztusnak nevezett.

Lehet-e ettől kevesebb nekem elég? Életcélnak? Mármint számomra, ha egyszer Jézus tanítványának akarom tekinteni magam...?

December 23. — Advent 4. vasárnapja — Lk. 1,26-38

Az elmúlt vasárnapi evangélium igen erősen nyomatékozta, hogy Jézussal valami új kezdődik. A mai evangéliumnak éppen elmentés a hangsúly: Jézussal a régi folytatódik. Magyarazza ezt a mai vasárnapi szakasz élethelyzete: Jézus még meg sem született s egy új élet indulásáról, érkezéséről számol be Gábiel egy fiatal izraeli lánynak, aki még mit sem tudhat azokról az üdvörténeti elgondolásokról, amelyeknek a János-proló szerzője Krisztus után 100 körül már nagyon is tudatában lehetett.

Így számol be az angyal arról, hogy kicso-

da is az a fiú, akit Mária szülni fog: „Az Úristen odaadja majd neki atyjának, Dávidnak a trónját, és királykodik majd Jákob házában mindörökké, s királyságának nem lesz vége”. Ezek szerint: király érkezik majd a betlehemi éjszakában, zsidó király Jákob háza felett, ivadéka Dávid királynak, ennek trónjára ül, s örökké fog királykodni. Összefoglalva: örök királyságban fog mindörökké királykodni az a király, akit Mária megszüli majd a betlehemi istállóban.

Jó harminc évvel később egy galileai tavaszon Mária férfitársát fia majd zászlót

bont, s ezzel bont zászlót: Elközelgett Jahve királysága... elközelgett a Mennyei Királyság. S újabb három év múltán halálos fenyegetettség súlya alatt sem tagadja meg Pilátus bírói széke előtt, hogy ő, Jézus ennek a királyságnak a király.

Betlehemben király született nekünk, király érkezett hozzánk. De milyen király? Olyan király, akitől idegen minden uralkodás, uraskodás, és zsarnokoskodás (Mk 10,42; Mt 20,25; L 22,25), aki szolgálni érkezett, és nem azért érkezett, hogy őt kiszolgálják. (Lk 10,45)... s aki mégis minden-

képpen király. S ezentúl — legalábbis tanítványai körében — túlhaladottnak kell tekinteni minden olyan királyt, aki uralkodik, s csak az számít Jézus szemében királynak, aki szolgál. Az uralkodást ismerő, múltó királyságokkal szemben egyedül ez az a királyság, amely örök királyság, amelynek nincs és nem is lehet sohasem vége.

Láttuk, hogy az érkezés múltbeli és kétféle módon jövőbeli. Abszolút jövőbeli: Krisztus jön a felhőkön, hogy véglegesüljön Jahve királysága; és immanens jövőbeli érkezés:

ennek a jézusi királyságnak történelmi kibontakozása és megizmosodása. Azt is láttuk, hogy érkezés és várakozás, ez a kettő egymásra utal.

Most karácsony előtt két nappal készülget emlékezünk a királyra, aki megszületett Betlehemben. De kérdezem: várjuk-e az abszolút és az immanens jövőt passzív-aktív várakozással?

Csak az várja az immanens jézusi jövőt várakozással, aki annyira vállalja ezt a királyságot, hogy hajlandó benne király is lenni.

Kicsoda hajlandó erre? Csak az, aki elutasítja a maga (családi, munkahelyi, kisközösségi, egyházközségi, nagye gyházi) életében az uralkodást, az uraskodást, a zsarnokoskodást, hogy őt kiszolgálják, csak az aki nem akar semmi mást, mint hogy szolgálhassa embertársait házában belül és kívül.

Vállalom-e? Hajlandó vagyok-e rá? Akkor is, ha előttem van a korbáccsal megcsúfolt Jézus, akit Pilátus bemutat a népnek: „Íme, a király” ... akkor is?

December 30. — Szentcsalád vasárnap — Lk 2, 22-40

Simeon hálaéneket mond Istennek, hogy megláthatta Jahve Felkentjét, majd Máriához fordulva ezt mondja a Gyermekekről: „Íme, itt van Ő, hogy legyen jellé, amelynek ellene mondanak”. A jövődőlés bevált. Azóta is jel ez a Gyermeke. Jele az uralkodásmentes királyságnak, a szeretet szolgáló királyságának; és azóta is ellene mond Jézusnak mindenki, aki ragaszkodik az uralkodáshoz, s annak legfőbb javához, a kiváltságokhoz. Mert két csoportra osztható az emberiség. Az egyik ragaszkodik ahhoz, hogy neki több legyen, mint a másinak. S a másik: elviseli, hogy neki se legyen több, mint a másinak. Van valaki e második csoportban is?

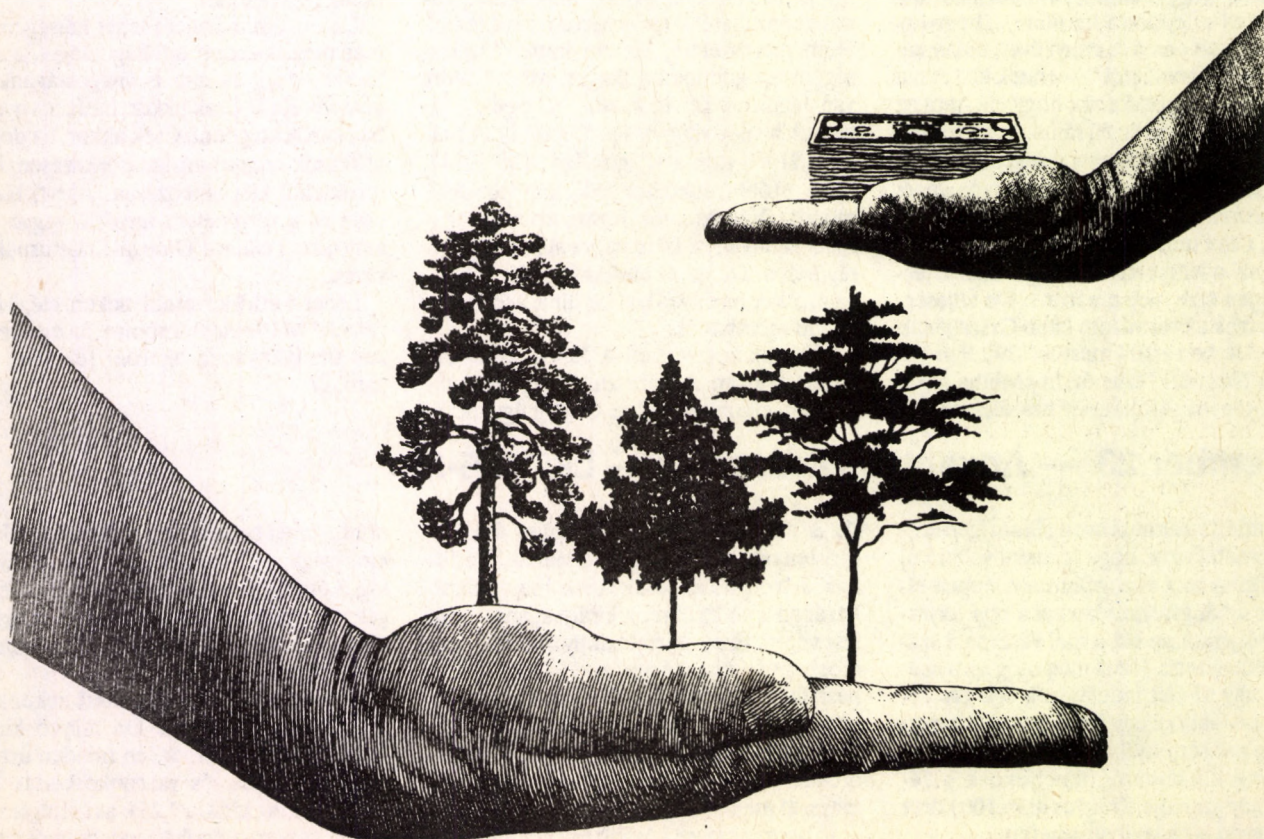
Azok vannak benne, akiknek számára Jézus jel, és olyan jel, amelynek ők nem mondanak ellene, hanem igent mondanak rá. Mai szentleckénkben Pál ezeket az igentmondókat „Isten szent és szeretett választottainak” nevezi. Hol találhatók? A Jézusnak igentmondók közösségeiben találhatók. És ezek? Csak ott, ahol tényleges a lehetőség a jézusi magatartás gyakorlására. Mert

nyilvánvaló, hogy *a közösség még nem közösség*. A közösségen belül előkelő és kapcsolat nélküli idegenként is viselkedhetem, vagy beérhetem a magamat be nem dobó udvariassággal, a különösebb erőfeszítést nem kívánó magatartással is. A „közösség” nevét viszont csak az olyan emberi többszám érdemli meg, ahol feltétlenül be kell dobnom magamat. Nem is egyszer és nem is hébe-hóba, hanem állandóan, minden találkozáskor, esetleg naponként vagy óránként is. Van egy olyan emberi többszám, amelyre ez biztosan érvényes. Házaság ill. család — a neve ennek a közösségnek. A szentlecke eligazítást ad egy első századbeli „nagy család” tagjainak egymáshoz fűződő és Jézushoz illő magatartásáról: férfinek, nőnek, szülőnek, gyermeknek, gazdának, szolgának, egyenként mit kell csinálni ahhoz, hogy méltók legyenek a felemelő megnevezésre: „Isten választottai”. E részletező útbaigazítást megelőzően Pál olyan erénylistát kínál, amelyet mindegyikünknek el kell sajátítania ahhoz, hogy megérdemel-

jék a közösség, a jézusi közösség nevét.

Isten Országának történelmi kibontakozása a jézusi közösségek létrejövésében mutatkozik meg. Legalapvetőbb pedig a jézusi családok kialakulásában. A páli erénylista magunkra alkalmazásával megállapíthatjuk, jézusi-e az a család, amelyben élünk. Az alábbiakat kívánja Pál: Öltések magatokra: — az irgalmas lelkületet (Kinek nem irgalmazok?), — a kedveskedést (Kivel szemben vagyok hideg és távolságot tartó?), — az alázat alapállását (Kitől nem fogadok el semmi gondolatot?), — a szelídséget (Kitől tudok valamit elszenevedni?), — a nagylelkűséget (Kinek nem tudok megbocsátani?), — az egymást elviselést (Meg tudom-e szeretni a másik másságát?)...

A sor még folytatódik, de ennyi is elég, hogy tudjam, min kell módosítanom, hogy beleillő legyek egy jézusi közösségbe, egy jézusi családba.

Lapunk nem botrányt keres ebben a témában, hanem azt szeretné előmozdítani, hogy az egyházvezetés fogadja el az Istentől adott sok házaspári hivatást, a celibátus a kötelező voltától megszabadulva tiszta eszmény legyen, s kevesebb legyen a papi kihágásoktól szenvedő nő és gyermek.

Nős Katolikus Papok Közössége

Interjú a Közösség két egri egyházmegyes képviselőjével: Fülep Sándorral és Czipó Józseffel.

ÉV: Mikor, hogyan alakult a Közösség?

F.S.: A Nős Katolikus Papok Közösségét 1989. május 20-án alapítottuk, hogy a hitünk, a keresztyén hivatásunk erősítése céljából az egymás közötti kapcsolatot erősebbé tegyük. Évente legalább két alkalommal lelkigyakorlat és közös imádkozás végett összejövünk. Az első lelkigyakorlaton 8 nős pap vett részt, előadónak Dr. Kartall Ernőt, az egri Hittudományi Főiskola akkori rektorát kértük meg. A második összejövételünket 1989. november 18-án tartottuk 11 nős pap és Dr. Kovács Endre püspök részvételével. Négy társunk más elfoglaltság miatt maradt távol, de levélben jelezték, hogy lélekben velünk vannak.

C.J.: Olyan lelki közösség ez, amely a résztvevők lelki igényeit próbálja szolgálni. Olyan közösség, amely össze próbálja fogni azokat a perifériára szorult vagy szándékosan szorított megőszült papokat, akiket az egyházvezetés minden tevékenységtől félreállított, de akik a hivatásukat megőrizték, hála Istennek. Az egyházi és állami rosszallástól félve jöttünk össze, de mégis remélve jó szándékunk megértését.

ÉV: Mi a közösség célja, tevékenysége?

F.S.: Célunkat frásba foglaltuk s mint alapító okmányt a Magyar Püspöki Karnak levélben megküldtük. Közösségünk vallásos egyesület, melyet az Egyházi Törvénykönyv 215. kánonja alapján kértünk regisztrálni. Püspöki referensének Ács István püspök urat kértük kijelölni. (Ezt előzőleg megbeszéltük vele, vállalta.) Tagjaink a jelenlevő Kovács püspök előtt elmondták az Apostoli Hitvallást, bizonyoságul annak, hogy a krisztusi tanítást maradéktalanul elfogadjuk, s az összejövetelek alkalmával elsősorban az egyéni és a családi életünkben az Egyház tanítói, megszentelői és pásztori küldetését kívánjuk szolgálni. Közösségünk minden tagja kötelezőnek tekinti magára nézve az Egyházi Törvénykönyv előírásait, vállalva mindazon feladatokat, amelyeket a kánonok megengednek, illetve számunkra előírnak. Vállalkoztunk az evangélium szolgáltatására minden olyan területen, ahol az emberek üdvöztetését szolgálhatjuk, továbbá minden feladatra, melyre az illetékes főpásztor megkér. Ilyenek: aktív szerep vállalása az egyházi közéletben, az alakuló egyházi és vallásos egyesületekben; közreműködés az egyházi szolgálatban: hitoktatás, jegyesoktatás, betegellátás, igehirdetés stb.

C.J.: Célunk elsősorban lelkigyakorlatok tartása a nős papok és családtagjaik számára, akiket ismeretünk szerint soha nem fogtak még össze Magyarországon. Célunk az is, hogy a megőszült papok az egyházi lehetőségeken belül tudásuk legjavát továbbadják, kamatoztassák egymás számára, de minden Istent kereső ember számára is. A mai lehetőségek, sőt igények sürgetik az

Egyházat a megfelelően képzett emberek bevonására.

ÉV: Kb. hány nős pap van és ezek mekkora része őrizte meg hivatását (azaz szeretne családostan tovább működni)? Hányan léptek be a Közösségbe?

F.S.: A Katolikus Almanach II. kötetében Gál professzor közlése szerint 1951 és 1984 között a papság soraiból kivált 237 fő, melyből egri egyházmegyes 36 fő. (Az amerikai Katolikus Magyarok Vasárnapjának 1990-es évkönyvében P. Dr. Szántó Konrád OFM azt írja, hogy 1950 óta nőszül és egyéb okok miatt kb. ötszázal csökken a magyarországi papság létszáma, összesen pedig az 1951-es 3966-ról 1985-ig 2630-ra — a szerk.)

Mi 18 főt ismerünk az egri egyházmegyében, ebből 15-en tagjai közösségünknek. Szinte mind megőrizte hivatását és kb. 50%-uk szívesen működne családosként is.

C.J.: Közösségünk létszáma, Istennek hála, egyre növekszik. Akik hírt kapnak rólunk, akiket valamilyen módon meg tudunk találni, szívesen csatlakoztak hozzánk. Eddig még mindenki felért a „na végre”, „hála Istennek, hogy van már ilyen!”, Éppen ideje, hogy törődjünk egymással, ha már egyházvezetésünk száműzött bennünket! Ez régi régi óhaj. Mivel közösségünkben inkább idősebbek vannak, mint fiatalok, így eltérő vélemények is vannak.

ÉV: Tudtok nős papok szervezeteiről más egyházmegyékben ill. más országokban?

F.S.: Magyarországon más szervezetről nem tudunk. Mi szeretnénk az egyházmegyénk határain túl élőket is összefogni, országos szervezetté fejleszteni közösségünket. Ennek ma még sok akadálya van: nem ismerjük a személyeket, nincs anyagi fedezetünk stb.

A Nős Katolikus Papok Nemzetközi Szövetsége 5 éve alakult Párizsban és 15 ország 20 társulását fogja össze. A Nemzetközi Szövetség adataiból tudjuk, hogy a világon 80 ezer nős pap van, ez az Egyház papjainak kb. 20 %-a.

C.J.: Most nyáron mi lettünk a Szövetség 16. országbeli 21. közössége.

ÉV: Becslések szerint az egyházvezetés az Istentől adott hivatások hány százalékát dobja el a kötelező celibátus emberi előírása miatt?

F.S.: Az egyébként jól felkészült és alkalmas fiatalok nagy százaléka a celibátus miatt nem vállalja a papi hivatást. Közvetlen környezetemben ezt egyértelműen tapasztaltam.

C.J.: Tudomásom szerint a már felszentelt vagy még fel nem szentelt, de teológiát végzett papoknak, fiatal embereknek is 20-25%-a megőszül.

ÉV: Általános-e, hogy ha egy papnak gyerme-

ke születik, vagy kitudódik, hogy szeretője van, akkor a püspöke arra biztatja, hogy maradjon meg a celibátusban, ne éljen férjként ill. apaként?

F.S.: Erre a kérdésre nem tudok általános-ságban válaszolni, csak a saját tapasztalatomat mondhatom.

1971-ben, amikor az ordináriusomhoz mentem bejelenteni a nőszülési szándékomat, az akkori egyik érseki irodavezető úr (még ma is az!) azt kérdezte, hogy „nem tudja ezt megoldani másképpen? Miért kell rögtön megőszülni?”.

Az is keserű tapasztalataim közé tartozik, hogy a magasklérus lépten-nyomon szemet huny a papi félrelépések, a papi szeretők esetében. A 6 éves papi szolgálatom alatt mindössze egy előjáróm volt, aki valóban papi tisztaságban élt (nem csak nőtlenségben!), a többiek között volt egy homoszexuális, azonkívül mindegyiknek volt szeretője és gyermekei (nem is egy anyától).

Ezeket a problémákat két évvel ezelőtt felvettem Egerben, melyre az érseknek az volt a válasza, hogy az Egyház (értsd: a felső egyházvezetés — a szerk.) ennek ellenére ragaszkodik a celibátushoz. A celibátusban a papnak el kell égnie, vállalnia kell azt is, hogy félelmem, agglegény maradjon. A papi félrelépések, a szerető nem old meg semmit, az is áldozat a pap részéről, hisz a teljességet Krisztus adja meg a halál után. (Ha jól értettem, szerinte azért áldozat a szerető, mert az nem feleség! Vagyis nekünk, nős embereknek jobb. Nekik 'csak' szeretőjük van.) Aki félrelépett, azt az Egyház bünbáttartásra kötelezi, fejezte be beszélgetésünket az érsek úr.

C.J.: Úgy tudom, hogy általánosnak egyáltalán nem mondható, de tudomásom van több papról, akinek van gyermeke. Ők nem vállalják a nyilvános felelősséget. Kitudódik róluk előbb-utóbb.

ÉV: Hogyan lehetne megváltoztatni az egyházvezetésnek azt az eretnokségét, hogy a nem szentség celibátust a szentség házasság fölébe helyezik, még azon az áron is, hogy a papoktól fogant gyermekek félárvaként nőjenek fel?

F.S.: Azt talán nem mondanám, hogy eretnokség, de soha nem tudtam megérteni és elfogadni a celibátus mindenekfölötti értékének a hangsúlyozását. A celibátus az evangéliumi tisztaság egyik megélési formája. De a tisztaság nem a moralisták által hangoztatott szűzi állapotot jelenti. Jézus azt mondta a tanítványainak: „Ti már tiszták vagytok a tőlem kapott tanítás által” (Jn 15,3). A paráznaság sem egyszerű szexuális félrelépést, hanem átfogóbb Istentől való elfordulást jelent, már az Ószövetségben is. A szentírás nyelvén tiszták az Istenhez tartozók, a szeretetben önmaguk fölé emelkedők. A Hegyi Beszéd hatodik fgéréte nem a

cölebszek privilégiuma. A tökéletességre mindnyájan hivatva vagyunk, s annak az evangéliumok szerinti mértéke a szeretet. Nem lehet azt mondani, hogy ez vagy az az életállapot tökéletesebb. Az tökéletesebb, ahol jobban megvalósul a szeretet. A tisztasívd anyák és apák legalább ugyanúgy az Istenhez tartozás állandó jelei és tanúságtevői, mint a tisztasívd papok.

Azzal érvelnek, hogy Jézus is nőtlen volt. Ez, és Pál apostol egyeseknek szóló ajánlásai (1Kor 7) a nőtlenségre hivatottak számára nyújt eligazítást. Viszont sehol nincs utalás a papi hivatás és a nőtlenség kötelező összekapcsolására. Ellenkezőleg, az ősegyház gyakorlata és Pál apostol útmutatásai éppen a keresztény házasságban való kipróbáltságot sorolják a papi hivatás feltételei közé. „A püspököknek ugyanis kifogástalannak, egyszerű nőstülnöknek kell lennie.” (1Tim 3,2) „Saját házában legyen jó gazda, aki gyermekeit fegyelemre és tisztességre fogja. Aki ugyanis tulajdon házában nem jó gazda, hogyan is tudná gondját viselni Isten Egyházának?” (3,4) „A diakónus legyen egyszer nősült, gyermekeinek és otthonának jó előjárója.” (3,12) „Az egyházi előjáró egyszer nősült férfi, akinek gyermekei hívők és könnyelmű étellel vagy engedetlenséggel nem vádolhatók.” (Titusz 1,6)

Azt, hogy egy pap melyik életformában tud hatékonyabban működni, hol tudja jobban megvalósítani a szeretetet, ezt neki szabadon kellene eldöntenie. Ma viszont ha hivatásom van és pap akarok lenni, akkor ha tetszik, ha nem, vállalni kell a cölebsz életformát. Pedig az Egyházjog 219. kánonja kimondja: „Az összes Krisztus-hívőknek joguk van ahhoz, hogy életállapotukat minden kényszerűl mentesen válasszák meg.”

A kérdés utolsó részére, miszerint a cölibátust a szentségi házasság fölébe helyezi az egyházvezetés, még azon az áron is, hogy a papoktól fogant gyermekek félárvaként nőjenek fel — nehéz válaszolni. Sajnos a nőtlen emberektől nagyon messze áll a gyermek, a gyermeknevelés, annak összes örömeivel és gondjával.

C.J.: Kell, hogy legyenek nőtlen, cölibátusban élő papok, szerzetesek. De nők embereket is szenteljenek pappá. Erre konkrét pozitív példák görögkatolikus testvéreink.

A félárva gyermekek is Isten gyermekei. Értük — ha az egyházvezetés magára vállalja annak ódiáját, hogy tudva létükről hagyja apjukat tovább működni — maga az egyházvezetés ad számot Isten előtt. Vajon mi lesz a véleménye egy-egy ilyen gyermeknek az apjáról, a vallásról, az Egyházról? Súlyos kérdés!

ÉV: A hívők, közösségek hányadrésze fogadja el a nők papok szolgálatait?

F.S.: Ezt még megbecsülni se lehet. Szoktam játszani a gondolattal, hogy abban a templomban, ahová a családommal több mint 10 éve járok, ma már 8 gyerekkel — akik közül 5 az oltárnál ténykedik és a legkisebb 1 éves, és akiket a gyermekágyas idő végétől 4 hetes koruktól kezdve ismer a templom közössége — szívesen vállalkoznék a protestánsoknál szokásos lelkészválasztáshoz hasonlóan megmérettetni a cölebsz kollégákkal. Nem kellene attól félnem, hogy veszítenék.

C.J.: Nem tudom. Jó részük bizonyosan, hiszen olyan (hivatalosan nem nő) papok, akiknek gyermekeik vannak, békében működnek egyházközségükben.

ÉV: A nők papok hányadrésze nősül „szépen” (értem ez alatt, hogy udvarol, kilép, házasságot köt — nem pedig a gyerek jövedeleme miatt nősül)?

F.S.: Erre megint nehéz válaszolni. De a tapasztalatom szerint kevés azoknak a papoknak a száma, akiket a gyermek jövedeleme kényszerít házasságra. Azok, akik semmibe véve a tisztaság, a papi cölibátus kötelezettségét, kapcsolatot, vagy kapcsolatokat tartanak fenn, és azt egy fogant élet „megzavarja”, nem biztos, hogy házassággal igyekeznek bűneiket jóvá tenni. Éppen azért él szexuális életet, mert ezt a laza erkölcsi értékrendje megengedi. A másik, hogy a nők papok nagy részénél nem föltétlenül a házasságkötési szándék volt az oka a papi keretből való távozásnak. Sokaknál a pártállam, a magaskléru, a konzervatív főnök stb. volt ennek a folyamatnak az elindítója. De hála Istennek tudok több társamról, aki — ahogy kérdezed — „szépen” nősült.

C.J.: Ismereteim szerint a többség a kérdésben feltett módon nősül, „szépen”.

ÉV: Amióta II. János Pál a pápa, nem adnak engedélyt papoknak egyházi esküvőre. Ennek ellenére teljes értékű szentségi házasságnak tudják-e tekinteni az azóta megnősült papok a házasságukat?

F.S.: Erre a kérdésre egyértelmű igennel válaszolok. A házasságban a felek Isten előtt tesznek hűségkötést, mely meggyőződésem szerint akkor is szent és kötelező, ha az egyházvezetés ebben nem óhajt részt venni. Ha egy férfi és egy nő a teremő Isten akaratát követve ígér egymásnak hűséget, nem hiszem, hogy az Isten visszavonná kegyelmét az egyházvezetés távolmaradása miatt.

C.J.: Igen! Hűséget egymásnak, Istennek, nem csak az Egyház hivatalos képviselője előtt tehet az ember. Amint más vallású, akár ateista ember is üdvözülhet, ha lelkiismerete szerint becsületben élt, miért zárhatnánk ki annak a lehetőségét, hogy egy egyházi — és nem evangéliumi! — törvény által akadályoztatott házasságkötés Isten előtt szent, őszinte, szentségi házasság, Isten teremő munkájának folytatása legyen?

ÉV: Köszönjük az interjút.

A szerkesztőségünkhöz érkező kapcsolatterjesztéseket továbbítjuk a közösséghez.

Adalékok a témához

„Dr. Berecz Ferenczné informálta dr. Rosdy Pál lelkészt, a Magyar Kurír (a Magyar Katolikus Egyház felhivatalos lapja) főszerkesztőjét — egyébként élettársát és gyermekének apját —, ...” „— Igen, én informáltam Rosdy urat, akitől nem egy, hanem két gyermekem született ...” (Magyar Hírlap, aug. 24.)

II. János Pál pápa a legutóbbi Püspöki Szinódust megnyitó beszédében kiemelte, hogy két dologról nem eshet szó: a papi nőtlenség fakultatív tételéről és a nők pappászenteléséről.

Két idős brazil házasembert a pápa engedélyével

Az az ördögi szexualitás!

II. János Pál tavaszi útján felszólította az afrikaiakat: álljanak ellent a kábítószerek és a szex csábításának. Az egyházról kijelentését — újságírók kérdésére válaszolva — Carlo Caffarra, a Vatikánban működő Házassági és Családi Tanulmányok Intézetének bíboros dékánja értelmezte, amikor értésre adta: „egy házaspár inkább tegye ki magát az AIDS-fertőzés veszélyének, mintsem hogy óvszert használjon.” (HVG X.20.)

Egyre több hír terjed arról, hogy a pápa a *Humanae vitae* lényegét hittétellel kívánja nyilvánítani. A mesterséges fogamzásgátlás tilalmának a dogmatizálása példa nélkül állna az egyháztörténelemben. Tovább mállasztaná a pápai tekintélyt. A pápai tévedhetetlenségről szóló hittétel nem azt mondja, hogy egy pápa égi sugallatra bármely szívfüggetlen tévedhetetlen hittételek rangjára emelheti. Ez elé az I. Vatikáni Zsinat határt húzott a következő ünnepélyes kijelentésével: „A Szentlélek nincs megfőve Péter utódainak ahhoz, hogy kinyilatkoztatásukkal új tanítást hirdessenek ki.” (Mérleg 90/3.)

Bernhard Häring, a világhírű redemptorista morálteológus néhány élesebb mondata: Nevetségesnek és egyúttal bosszantónak tartom, hogy annyi erőt kell fordítanom a szexuális rigorizmus elleni küzdelemre. A redemptorista rend alapítójának, Liguori Szent Alfonznak szexuális felfogása élesen különbözik az elterjedt Ágoston-i 'szexuálpesszimizmustól'. Minden házassági aktus fejezze ki a szerelmet és erősítse meg a hűséget, de nem kell minden aktusnak a nemzésre irányulnia. A Pápai Népesedés-, Család- és Születéskutatási Bizottság 90 %-os többséggel a felfogás mellett foglalt állást egyetlen (!) jelentésében (nem volt 'kisebbségi jelentés'). Ebben a módszerről egyáltalán nem kívánt nyilatkozni. A felülvizsgáló bíborosi és püspöki bizottság kétharmados többséggel elfogadta ezt a jelentést. Aki komoly megfontolás és imádság után arról van meggyőződve, hogy esetében a *Humanae vitae* tilalma nem lehet Isten akarat, belső békeében kövesse lelkiismeretét és eközben ne érezze magát másodosztályú katolikusnak.

A teológusok és egyházi vezetők a történelemben és a mai napig olyan kijelentéseket tettek a nőkről, amelyek miatt pirulnunk kellene. Lehetetlen azt mondanunk: „Az egyház mindenkor védelmezte a nő méltóságát és egyenjogúságát.” Akik ezt tették, nagy árat fizettek érte, vagy nem hallgattak rájuk. Napjainkig uralkodva gyámolkodnak az apácák fölött. A szerzetességet tárgyaló zsinati bizottságban sem vehettek részt. Az egyháznak új és rendszeres módon érvényesítenie kellene a nők szavát. Pappászentelésük sem elvi kérdés. Az asszonyok számára eddig alig létezett valamelyest is befolyásos hely a Vatikánban. Ez az egyik, ami miatt a Vatikán nem képviseli megfelelően a világegyházat. (Mérleg 90/3.)

pappá szenteltek, előbb azonban fogadalmat kellett tenniük, hogy ezentúl csak „mint fivér és nővér” élnek feleségükkel.

A 'katolikus' Olaszországban egy felmérés szerint a lakosság 62 %-a támogatja a kötelező cölibátus eltörlését. (HVG X.27.)

Krisztus házasságát hívott meg apostolainak. A papságnak a nőtlenségre korlátozása emberi hagyomány. Az isteni parancsnak kellene előnyt adni: „egyétek mindnyájan!” A helyzet tarthatatlan. Nagyszerű katekétika házaspárokat ismerhettem meg. Micsoda hit, áldozatkészség, emberi közelség! Miért fosztják meg őket attól, hogy átváltoztathassanak? (Häring, Mérleg 90/3.)

KÍNA

A kínai Állami Egyházügyi Hivatal közlése szerint Kínában 100 millió buddhista, 20 millió muzulmán, 5 millió protestáns és 4 millió katolikus él, negyvenezer templomban nyolcszáz ezer vallási vezető működik. A taoizmust nem is említik. Ezzel szemben a nemhivatalos becslések szerint több mint 50 millió keresztény él Kínában.

Letartóztattak tíz buddhista szerzetesnőt a Ghara kolostorból és egy szerzetest a Sera rendházból. A vád szerint Kína-ellenes jelzavakat kiáltottak egy buddhista találkozón. A dalai láma, a száműzött tibeti vallási vezető hivatalának nyilatkozata tanúkat idéz az aug. 21-i letartóztatásokról.

Egy buddhista gyülekezetből 23 vezetőt letartóztattak és templomaik közül tizenhármat leromboltak Guizhou tartományban. Az 1100 tagú gyülekezetet azzal vádolják, hogy ellenforradalmi terveket készítenek, feudális babonákat terjesztenek és támadják a kommunista pártot és kormányt. (Keston News Service)

Csapás az evangéliumi háziközösségekre

Július 27-én rendőrök szakították félbe a házigyülekezet-vezetők egy szemináriumát Zhangzhou városában, Fujian tartományban, és letartóztatták az előadónót, a több mint 70 éves Song Tianyingot. Song asszony, aki már húsz évet volt fogságban a hite miatt, főleg a házigyülekezetekben való evangelizálásra szentelte életét. A hatóságok 'csavargással' vádolták, mert vándorprédikátorként szolgált. Föltehetően még mindig börtönben van. Ezzel egyidőben bezártak húsz házigyülekezetet Zhangzhouban. A közösségvezetőket azzal vádolták, hogy Kína-ellenes erővel tartanak kapcsolatot, hatósági engedély nélkül tartanak találkozókat, illegális irodalmat terjesztenek. A házkutatások során több száz Bibliát és magnókazettát koboztak el. (Christen in Not, '90. okt.)

A KNS megerősíti a hírt, hogy körülbelül húsz protestáns házi egyházat zártak be a nyár folyamán Fuji tartományban. Augusztusban az Állami Egyházügyi Hivatal, az (államegyházi) Három-Én Mozgalom, az Állambiztonsági osztály és a Népfront találkozót szervezett keresztények számára. Súlyos fenyegetések hangzottak el a titkos vallási tevékenységet végzők felé. Külföldön nyomott Bibliát, vallásos könyvet birtokolni ezentúl bűncselekmény.

Dec. 10:

az emberi jogok világnapja.

1948-ban az ENSZ közgyűlése ezen a napon fogadta el az Emberi Jogok Nyilatkozatát.

A mellékelt kivágható szolidaritási levél

a *Christen in Not* 1990. októberi számában jelent meg. Az egyik oldalán a keltezt és az aláírást, a másik oldalán a feladót kitöltve és bélyeggel ellátva lehet postára adni. Szövege magyarul a következő:

„Excellenciád!

Hallottunk róla, hogy Zhangzhouban minden házi egyházat feloszlattak július végén. Nagyon aggodunk az ott élő keresztények miatt. Úgy tudjuk, hogy apolitikusak és soha nem cselekednének semmit az országuk ellen. Kérjük Önt, tartsák tiszteletben az ő vallási meggyőződésüket és értékeljék erkölcsi hatásukat a társadalomra.

Ezenfelül kérjük Önt, járjon utána, hogy Song Tianying, akit 1990 július 27-én tartóztattak le Zhangzhou-ban és csavargással vádolnak, nyomban kiszabaduljon.

Keltezés, aláírás.”

Your Excellency.

we heard about the announcement of dissolution of all house-churches in Zhangzhou at the end of July and we were very concerned about the situation of the local Christians. As we know they are apolitical and would never do anything against their country. We ask you to respect their religious conviction and to value their moral impact on society.

Furthermore we ask you to see to it that Song Tianying, arrested on July 27, 1990 in Zhangzhou and accused of vagrancy, is released from prison immediately.

Ort, Datum

Unterschrift

„Mert kegyelem az, ha valaki Istenért igazságtalanul szenved.”

Ökumenikus megújulási fórum

Az Ökumenikus Megújulási Fórum anyagát, amely terjedelmi okokból kimaradt az „Érted vagyok” különszámából, az 1991-es évfolyam első számaiban fogjuk közölni.

A különszám, amely tehát csak a Katolikus Megújulási Fórum anyagát tartalmazza, igényelhető az Irotron kiadónál: 1476 Bp. Pf. 40. Ára 58 Ft (+12 Ft postaköltség).

A megoldás

A Tv2 fogadta Balczót, aki csak élő adásban hajlandó nyilatkozni, amit nem lehet megvágni. A - bármennyire is keresztény - demokrácia helyett Jézus királyságát ajánlotta. A riporter kérdésére, hogy mit lehet tenni a magyar sporttal, minden idők legnagyobb öttusázója így felelt:

- Már mondtam egy megoldást, megismétlem, ahányszor akarod: aki segítségül hívja Jézust, akiben van egy kis alázat, az megmenekül. Mindenkre vonatkozik. Magyarra, nem magyarra, sportolóra, nem sportolóra. Nincs más megoldás.

- Tartok tőle, hogy ezt nem hiszi el, mondjuk az úszószövetség elnöke...

- Az az ő baja.

Absender:

AIR MAIL

Bitte
S 8,50
Marke
aufkleben

His Excellency
Wang Zhaoguo Shengzhang
Fujiansheng Renmin Zhengfu
Fuzhoushi
Fujiansheng

Volksrepublik China
People's Republic of China

Éj

Nincs elme,
mely felfogja,
Nap mint nap, amint a
mostoha

Világ örült kánjai
Közül a meggyötört
ember

A mélybe zuhanva —
Felemeltetik.

A csillagos magasba,
s forró

Arcát hűvösbe ejtve —
Elnyugszik.

A Teremtő tenyerébe
rejtve.

B.Rita

A Bokor Amerikában is?

Október 4-én este megtelt a budapest-széplalmi templom, hogy meghallgassuk Bulányi György piarista atya beszámolóját nyárvégi amerikai útjáról. „Az Urístenet megszaltalom, jóvoltáról gondolkodom” — ezzel a nagyon szép énekkel kezdődött az este. Bulányi atya saját maga készítette térkép-vázlaton mutatta útjait, összesen 17-et! Autón, ill. repülőgépen bejárta az Egyesült Államok északkeleti csücskét. Ohio, Pennsylvania, New York és Connecticut államokban összesen 22 napot töltött, 20 előadást tartott. Könyveit előre átküldte a tengeren, így hallgatói az előadások után mélyebben is megismerhetik eszméit.

A beszámoló gazdag anyagából könnyű is, nehéz is válogatni. Clevelandet veszem előre, több okból. A jó kétmillió város telefonkönyvében lapokon keresztül olvashatók a Kovács, Kovach stb. nevek. A legutóbbi népszámlálás során az Államokban 1,8 millió ember vallotta magát magyar származásúnak, s Clevelandre is jut belőlük bőven. Itt él családjával Dr. Tapolyai Mihály gyermekorvos, református teológus is, aki szintén csak hallott és olvasott a Bokorról, s ennek alapján hívta meg a Magyar Baráti Közösséggel Gyurka bácsit előadónak egy konferenciára, amelyet évről évre a Reménység Tavánál rendeznek (Lake Hope, Ohio). Az előadás arról szólt, hogy a magyarság a maga szétszórtságában is megőrizheti nemzeti azonosságát, ha vállalja a jézusi küldetést: bizonyosságot tenni az emberiséget egybeölelni képes, szolgáló, adó és megbocsátó szeretetről. Szavainak hatására a Közösség egyik tagja, Böjtös László meghívta őt egy újabb és hosszabb útra, hogy az egész amerikai magyarság megismerkedhessen ezzel a tartalommal. Erre az útra a jövő év elején kerül sor.

Cleveland magyar keresztényei ökumenikus szellemiségűek. A Tapolyai körül kialakult kisközösségekben különböző felekezetekhez tartozókkal találkozott. Meghívták a református, az evangélikus egyházak is. A szeptember 2-i vasárnapi szentmisét pedig a Szent Erzsébet-templomban mondta több pappal koncelebrálva. A ceremonárius, Balássy Géza, 7 gyermekes nős diakónus volt, akit vele együtt ítéltek el 1952-ben 15 évi börtönre... (a 40-es évek első, debreceni Bokor nemzedékéhez tartozik.) Ő olvasta föl a szentmise elején a clevelandi püspök Gyurka bácsihoz intézett üdvözlő levelét: „..... Tudom, hogy látogatása milyen sokat jelent nem kevés embernek... Örülök, hogy ön fogja mondani a szentmisét... Látogatása legyen gyümölcsöző egyházmegegyezés számára... Antal M. Pilla, clevelandi püspök.”

A szentmisét követő ebéd után kérdésekkel árasztották el. A nap a clevelandi magyar cserkészfi-

úk és -lányok táborában ért véget. Az előadó újra és újra említette az ottani magyar családok szerető gondoskodását; főleg Bernadették, Karcsiék, Berta Laciék neve került elő.

A beszámoló másik csúcspontja: a huterieknél tett látogatás Norfolokban (Connecticut). Négy napot töltött náluk, viszonzva tavaly nyári óbudavári látogatásukat. Külön téma lenne ez, szétfeszíti e kis beszámoló kereteit. Lelkesen beszélt 350 ember (családok!) közösségi életéről: vagyonszükségben élnek, s azt gondolják, hogy enélkül nem valósulhat meg a Szeretet Birodalma, amelynek jó hírét Jézus közénk hozta. Leánygőző hatásuk ellenére Gyurka bácsi úgy gondolta, öreg már ő ahhoz, hogy ilyesmibe kezdjen. Mégis örömmel idézte a közel száz unokás, 11 gyermekes, 88 éves pátriárka, Hans Meier szavát: „Ahogyan bennünket tavaly Óbudaváron kiszolgáltál, abból az látszik, hogy te még ezt a kommunaalapítást nyugodtan elkezdheted.”

A hazautazás előtt még két napot töltött Ligonierben a magyar református lelkészek konferenciáján. A Bokor-tartalmakat teljesen nyitott szívvel hallgatták, s a második előadás után, a záró liturgiában meghatottan énekelték a „Megkötöm magamat” című ének három szakaszát. A szívükbe zárták, s Gyurka bácsi is őket.

Buffalóban kezdte el ezt az amerikai kis körutat és ott is zárta. Buffalóban magyar piaristák élnek. Ott hozta létre rendtársa, Gerencsér István a 'tehetségek iskoláját'. Negyven éve nem beszélgettek egymással, igyekeztek a hiányt pótolni. Az ottani magyarokat egy új jóbarát szervezte közösségbe, Baránszky József, aki annak idején Wallenberg munkatársaként nagyon sok zsidó honfitársunk életét mentette meg.

Ohio államban meglátogatta Dömötör Tibort (aki csömöri gyerekként jól ismerte a mátyásföldi Bulányi családot), látta csodálatos Lőrántffy Nursing Home-ját, Limá-

ban Mónus Illés révén a Missionary Church-öt, Jounstownban pedig két fiatal ferences atyát a Csíksomlyói Mária-templomban, amelyet a parkban a párjanincs magyar kálvária vesz körül.

Szó esett még ezen az estén útja európai folytatásáról: a leuveni, namuri és drierbergi konferenciákról, találkozásairól Belgium és Hollandia magyar keresztényeivel, de ezek külön beszámolót érdemelnek.

Hazafelé az úton a címbe tett kérdéssel beszélgettünk; lehetséges-e? Igen, s talán Isten is úgy akarja.

-s-s

Lelki problémával küszködő kismamák, anyák részére

ingyenes segítségnyújtási lehetőség indul a Család Alapítványnál tanácsadás, rendszeres személyiségfejlesztő program, szükség esetén egyéni pszichoterápia formájában.

Jelentkezés: dr. Halabuk Ágnes, 1146 Budapest, Ajtósi D. sor 5. Tel: 1426-032.

Szép karácsonyi ajándék

kisebbségben vagy messze élő magyar barátainak; közösséget, hivatást, hitet, boldogságot kereső ismerőseinek az „Érted vagyok” induló évfolyama (az első négy szám együtt).

Igényelhető a szerkesztőség címén postaköltséggel együtt 100.— Ft-ért.

Angol-magyar

40 ezer szavas

szótárprogram

IBM XT/AT kompatibilis

számítógépre.

Kérésre tájékoztatót küldünk, bemutatót tartunk.

Érdeklődni a szerkesztőségben.

MEGRENDELŐLAP

Az előfizetési díj postaköltséggel együtt az 1991-es hat számra egy példánynál 210 Ft.

Közösségi folyóirat vagyunk, valószínűleg sokan választják a csoportos előfizetés (a postaköltség csökkenése ill. a terjesztői kedvezmény miatt sokkal olcsóbb) lehetőségét. Az egy címre előfizetett példányszámtól függően az 1991 évi előfizetési díj példányonként:

1 példányos csomag 210 Ft
2-4 példányos csomag példányonként 190 Ft (előfizetési díj 380- 760 Ft),
5-10 példányos csomag példányonként 170 Ft (előfizetési díj 850-1700 Ft),
11-20 példányos csomag példányonként 160 Ft (előfizetési díj 1760-3200 Ft),
22-28 példányos csomag példányonként 150 Ft (előfizetési díj 3300-4200 Ft).

Megrendelem az „Érted vagyok”-ot 1991-re példányban.

Az előfizetési díjat, Ft-ot, ugyanarra a címre, mint ezt a levelezőlapot, ezzel egyidőben elküldtem.

Megrendelő neve:

Írányítószám:

Település:

Utca, házszám:

Amennyiben nem saját címére (hanem például külföldi magyar ismerősének) fizet elő, kérjük, töltsé ki az alábbi részt.

Az előfizetett példányokat kérem a következő címre kézbesíteni:

Címzett neve:

Ország:

Ir. szám:

Település:

Utca, házszám:

Hit és politika

Figyelemreméltóan világos és evangéliumi szellemű cikk jelent meg a hit és a politika viszonyáról Kurt Koch luzerni teológus tollából az Egyházforum 9. (5. évf. 1.) számában. Az alábbiakban ezt a tanulmányt ismertetjük.

A szerző mondanivalóját három gondolatkörbe csoportosíthatjuk: az elsőben hit és politika viszonyáról gondolkodik, a másodikban az elmondottak bibliai alapját világítja meg. A harmadikban a keresztények politikai elkötelezettségéből fakadó tennivalóit körvonalazza. Lássuk ezeket sorjában!

Szabad-e politizáló egyházzá válniuk az egyházaknak? Közelebből nézve kiderül, hogy pontatlan ez a kérdés, mert a kereszténység ha akarja, ha nem, ha tetszik neki, ha nem, mindenképpen politikai tényező. Kezdetről fogva az. Már a keresztények legősibb hitvallása, a „Küriosz Khrisztosz!” (Krisztus az Úr) egyúttal politikai hitvallásnak is bizonyult, hiszen a „Küriosz Kaiszár!” (A császár az Úr) politikai hitvallásának elentettje volt és lett.

A történelem, a 20. század történelme különösen is, benne a fasizmussal és a sztálinizmussal, arról győz meg minket, hogy politikailag semleges egyház nem létezik, az egyház akkor is politikai szerepet játszik, ha egyáltalán nem akar politikai, hanem csupán vallási intézmény lenni. A politikától való távolmaradása is politizálás, csak hogy önkéntelen és veszélyesen naiv politizálás. A „politikailag semleges”, „hallgató” egyház a mindenkor fennálló rend kiszolgálója lesz, amint szomorúan tapasztalhattuk a fasizmus és a sztálinizmus időszakában is. Az ilyen egyház az állami vonathoz kapcsolt „halleluja-kocsihoz” hasonlít, amelyből minden egyes állami „hurrá” kiáltásra azonnal egyetértőleg felhangzik az egyházi „halleluja”.

A keresztények tehát nem hivatkozhatnak kritikátlanul a Római levél 13. fejezetére („Mindenki vesse alá magát a fölttös hatalomnak”), annál is kevésbé, mivel

„Államegyház nekünk nem kell, semmiféle kiadásban: az a badarságok egyháza, az evangéliumnak paródiája. Tekintsük meg a történelmet; kezdjük Byzancon, folytassák Angliában, a nagyképűsködő olasz tizenkettő-hatalmasságokon: nézzék ezeket az önkénykedő, miniszteri és királyi sekrestyéseket, ezeket az akadékoskodó bürokratákat, kik a szellemet tintába fojtják; mindenütt ugyanaz a tünet: elvész a szellem, elnyomorodik az egyház.” (Prohászka, 1902)

ugyanabban a Szentfrásban, a Jelenések könyvének 13. fejezete a Pál által megkeletelt Római Birodalmat sátáni fenevadnak minősíti. Jézus közvetlen tanítványai még tudták, hogy „Istennek kell engedelmeskedni, nem az embereknek” (Ap. Csel. 5,29).

A második gondolatkör: Az egyházak nemcsak társadalmi beágyazottságuk miatt rendelkeznek politikai jelleggel és jelentőséggel, hanem ez vallási mivoltukból is fakad, pontosabban a Biblia istenképéből, mely nagymértékben politikus Istent mutat be. Isten „politikus volta” három tulajdonságában mutatkozik meg: egyetemesen igazságos, megvesztegethetetlenül „pártos” és a felszabadító szombat Istene Ő.

A Biblia Istene eljegyezte magát a minden embernek kijáró igazságossággal. Az izraeliták egymás közti társadalmi-jogi viszonyait az Istennel kötött szövetség alapozza meg, s ez a szövetség Isten szándéka szerint minden nemzetre irányul és érvényesíthető. Az „isteni jognak”, „isteni igazságosságnak” minden emberre nézve érvényesülnie kell, Isten és az igazságossággal szabályozott emberi közösség elválaszthatatlan fogalmak, olyannyira, hogy az emberek közötti igazságos közösség feltétele az Istennel való közösségnek. A keresztényeket tehát politikai felelősség terheli az életésélyek igazságos elosztásáért.

A Biblia Istene a szegények iránti pártosságban nyilvánítja ki az igazságosság iránti elkötelezettségét, a szegények és az elnyomottak mellett foglal állást, nem marad semleges a jogtiprásokkal szemben. Erről az Ó- és Újszövetség egyaránt meggyőzően tanúskodik (pl. Zsolt 146, 7-8, Lukács 6, 20-26). Ezért a keresztények és az egyházak politikai felelősségének is a szegényekre kell irányulnia.

Istennek az igazságosság és a szegények iránti elkötelezettségét történetileg legjobban (a szombat és a szombatév mellett) a „szabadulás évének” (jóbelév) intézménye szemlélteti: Mózes 3. könyvének 25. fejezete elrendeli, hogy minden 50. évben „mindenki kapja vissza birtokát, mindenki térjen vissza családjához”. Jézus nemcsak visszanyúl ehhez az őszövétségi hagyományhoz, hanem erősen radikalizálja is azt, mert nem egyszerűen egy szabadítási évet hirdet meg, hanem a messiásit, a végelegest, a vég nélküli messiási szombatot. Evangéliuma így szociális reformprogramot is, meg — bár csírászórában ugyan — ökológiai reformprogramot is tartalmaz, és így a keresztényeket szombat-lelkiségű politikára ösztönzi.

A harmadik gondolatkör a keresztények politikai jellegű tennivalóit vázolja, és főként három feladatot jelöl ki. Az egyik a leleplezés (denunciáció) prófétai feladata: a keresztényeknek nyíltan kell vádolniuk minden olyan társadalmi struktúrát és állapotot, mely ellentmond Isten igazságosságra irányuló akaratának. Elsősorban azoknak az embereknek az ügyét kell nyilvánosság elé vinniük, akik még arra sem képesek, hogy saját érdekükben szót emeljenek. A második lépés a bibliai Jó Hír elferdítetlen nyilvános hirdetése (annunciáció), akár alkalmas az idő és a helyzet, akár alkalmatlan, és nem csak szóban, hanem tettekkel is. Minden olyan ember védőügyvédjévé kell lenniük, akiket az élethez való alapvető jogaikban fenyegetnek, vagy megrövidítenek. Az előző kettőből már önként adódik a harmadik tennivaló: a konkrét — főleg politikai — sikraszállás (pronunciáció) azok érdekében, akiket elnyomnak és kizsákmányolnak. Ez a sikraszállás sokféle politikai és diakónusi tevékenységben nyilatkozhat meg.

E hármasság feladat magában foglalja, hogy a keresztényeknek és az egyházaknak nem az a dolguk, hogy „lelki mentőállomások” vagy „érzelempatikák” legyenek, nem korlátozhatják tevékenységüket az ember benső és halál utáni életére, azaz a hit nem lehet „egyéni hit”, „magánügy”, hanem áthidalva a hit és a politika közti bevett szakadékot, társadalmi küldetéssel bíró, misszionáló keresztényeknek és egyházaknak kell lenniük.

Kurt Koch kiváló tanulmányához mindössze egy kritikus megjegyzés kívánczik: Bár nem tagadja, de nem mondja ki nyíltan, hogy a keresztényeknek kerülniük kell a politizálás minden olyan formáját, amely hatalomgyakorlással, illetve erőszak alkalmazásával jár. Kizárólag a jézusi szelídségnek megfelelő eszközöket és módszereket alkalmazhatnak.

G. G. A.

Kérem, küldjenek az „Érted vagyok”-ból ingyenes mutatványpéldányt a következő címekre:

Címzett neve:
Ország: Ir. szám:
Település:
Utca, házszám:

Címzett neve:
Ország: Ir. szám:
Település:
Utca, házszám:

Megrendelő levelezőlap

Bélyeg helye

„Érted vagyok” folyóirat

Székesfehérvár

Pf. 7.

8003

Mire szolgál a benzinár többletbevétele?

Gyors, kényelmes, olcsó tömegközlekedés megteremtésére?

A kerékpáros közlekedés támogatására? Telefont ad minden családnak, hogy ne kelljen közlekedni minden információért?

A megújuló erőforrások fejlesztésére és használatának elterjesztésére?

Felkészülésre az emberiség hamarosan bekövetkező olaj nélküli korszakára?

Jut-e belőle egy Irgalom-hadtest munkájára, amely (mint ahogy az amerikai Béke-hadtest angolt tanítani eljött hozzánk) el-mehetne a 'fejlett' országokba (kezdve az USA-n és Pesten) tanítani a nem fogyasztói boldogság életstílusát, a fogyasztói társadalmak által éhhalálra ítélt szegényekkel és környezeti katasztrófára ítélt jövő generációkkal való szolidaritás elemi emberségét? I.

November 17:

Minden gyermek alapvető joga, hogy dohányzás nélkül nőjön fel.

A gyermekek védtelen áldozatait a hirdetéseknek, amelyek elhítetik, hogy a dohányzás társadalmi státuszszimbólum, egy álomvilág, a vezetés, a vitorlázás, a kaland, a varázslatosság tartozéka.

Ha a jelenlegi irányok folytatódnak, a ma élő gyerekek közül kb. 150 millió fog dohányzás okozta betegségben meghalni.

A WHO, az ENSZ Egészségügyi Világszervezete november 17-ét hirdette meg a dohányzás elleni küzdelem világnapjának. A WHO ajánlja a nemdohányzó életstílus népszerűsítését az iskolában, és a fiatalokat a dohányzás csapdájától és a passzív dohányzás kényszerétől óvó jogszabályok megalkotását. (*Human Rights Newsletter*)

Környezetvédelmi filozófia

Mivel egy magyar katolikus bázisközösség tagjaként nőtem föl, elsősorban az evangélium mindennapi életünkre vonatkozó aktuális üzenete érdekelt. Meggyőződéseim, a kizárólagosság igényével propagált világnézet, a marxista ideológia erőteljes nyomása alatt fejlődött ki. A marxista gyakorlat minden diktatórikus vonása ellenére észre kellett vennem, hogy a „hívó” marxisták emberi jóakarata sokkal hatékonyabb lehet, mint az úgynevezett keresztény társadalmaké volt azelőtt. Ezért a hagyomány új értelmezésére volt szükségem, amelyet az evangéliumok erkölcsi tanításában találtam meg. Ennek főbb pontjai röviden: szolgálj embertársadat, és ne uralkodj rajta; oszd meg jövedelmedet a világ igazi szegényeivel, és ne aggódj anyagi körülményeid miatt; ne alkalmazz erőszakot semmiféle formában, még önvédelemből sem, teremts békét a kapcsolataidban. Meg kell vallanom, hogy ez a program inkább cél, mint valóság az életemben, de ez ad értelmet neki.

Körülbelül öt évvel ezelőtt be kellett látnom, hogy lelki, családi és közösségi életem minden erőfeszítése dacára, képtelen vagyok megkeresni a kenyeremet, hacsak nem folytatok olyan tevékenységet a munkahe-lyemen, ami ellentétbe a meggyőződésemmel. Egy Németországban élő, nyitott szemű magyar tanárember szavaival foglalhatom össze problémámat: az úgynevezett nyugati keresztény társadalom a családi életben megköveteli, a politikában eltűri, a gazdaságban szigorúan tiltja az evangéliumi etikát. Igazából ez a mai világ baja, ahogyan ezt E. F. Schumacher is megfogalmazta „A kicsi a szép” c. könyvében, vagyis az „igaz megélhetés” a mai (keresztény) ember alapvető problémája.

Könnyen elképzelhetitek, hogy Magyarországon, amely a Kádár-rendszerben elindult a felülről irányított liberalizálás útján, a közgazdaságtan és a gazdasági élet a nyugati liberális-kapitalista mintát követte, amely a hét főbűnre épül. Az ipari tömegtermelés társadalma a fogyasztástól függ, és minden eszközre szüksége van, hogy hiúvá és dölyfössé tegye az embereket, mert ez táplálja a feltalálókedvet és a szabad versenyt. Ez a társadalom iriggyé és kapzsvá teszi az embereket, mert ez hajtja őket legjobban a pénzkereső munkára. Ez a társadalom tor-kossá, bujává és restté teszi az embereket, hogy még többet fogyasszanak. És hazuggá és alatomossá teszi őket, hogy megőrizhesék előnyeiket az üzleti versenyben. A reklám és a médiák legfőbb feladata az, hogy

mindenkit belerántsanak a hét főbűnbe, és ezzel biztosítsák a fogyasztói társadalomban az áruterelés-személgéártás ördögi körét.

Ebben az időszakban a zöld mozgalmak jelentették számomra a megoldás kulcsát. Úgy láttam, a zöldek az én problémámról beszélnek. De nemsokára átláttam, hogy a zöld mozgalmak nagy része csupán mellékhatása a központi problémának, társadalmunk egész életstílusának. Megkezdődött a környezetvédelem bekebelezése is az ipari rendszerbe. Részből üzleti alapon: az új szabványok és törvények révén jól meg lehetett élni környezetvédelmi műszerek gyártásából, amelyek semmit nem változtattak meg, csupán filastromot nyomtak az aggodalmaskodók szájára. Másrészt politikai úton: zöld alapon is be lehetett már kerülni a felső tízezer világába. Csak éppen az egész kérdés gyökerével nem foglalkozott senki: azzal, hogy környezetünk és életstílusunk tragédiájának forrása magunkban keresendő, mi magunk vagyunk minden problémánk végső oka.

Így azután életem nagy kérdésére (milyen az igaz megélhetés?) ötévi lázas keresés után ugyanazt a választ kaptam, mint ami annak idején evangélium-értésem középpontja volt: nekünk, embereknek kell megváltoznunk, megtérnünk, és egész életstílusunkat összhangba hozni megtért tudatunkkal. Soha nem fogjuk megoldani szorongató problémáinkat, ha nem változtatjuk meg a gondolkodásmódunkat, ha nem változtatjuk meg alapvető meggyőződésünket célokról és eszközökről, életünk értelméről. Minden új kezdeményezés jó és hasznos, ha forrása a világról és az emberről kialakított új szemléletünk, amelynek önkorlátozás és mértékletesség az alapja. És legragyogóbb ötleteink és legfényesebb technikai csodáink is haszontalanok a környezetvédelemben, ha alapjuk az a régi szemlélet, amely minél többet akar kipréselni a világból és önmagunkból. A legnagyobb kihívás, amellyel szembe kell néznünk, annak a hamis életszínvonalnak a feladása, amely a világ és önmagunk gonosz és önző kizsákmányolásán alapul.

D. Jenő

Pax Christi Netherlands

Ifjúsági küldöttségük augusztus 4-12 között látogatást tett Magyarországon. A fenti gondolatok a velük való beszélgetésben hangzottak el. Az ő bemutatkozásuk röviden:

A Pax Christi International a kien-gesztelődés békemozgalmaként alakult meg a Második Világháború után. Francia és német fiatalokat hozott össze, hogy legyőzzék a Franciaország és Németország közötti megosztottságot. Később Európa kelet-nyugati megosztottságára összpontosított. A Pax Christi ma is, miként a múltban, tárgyalásra és párbeszédre törekszik, elősegíti az ellentétes csoportok közötti kapcsolatokat és az enyhülést.

A Pax Christi Netherlands a Pax Christi holland ifjúsági szervezete. Többek közt ifjúsági körutakat szervez Kelet- és Közép-Európába, évente békefesztivált rendez, oktatási programokat és műhelyeket biztosít holland középiskolák számára. A szervezet célja, hogy felvilágosítsa és bevonja a fiatalokat a nemzetközi politikába, a békemozgalmakba, a környezeti problémákba és más országok ifjúsági kultúrájába, különös tekintettel Kelet- és Közép-Európára.

Füstmentes világnap

A tüdőrák gyakorisága annál nagyobb, minél korábban kezd valaki a dohányzást.

Akik csak 25 éves koruk után kezdenek el cigarettázni, azok közt ötször annyi a tüdőrák, mint a nemdohányzóknál. De a dohányzást 20-24 év között elkezdők esetében már 9-szer, a 15-19 év között kezdőknél 14-szer, a 15 éves kor előtt kezdőknél pedig 19-szer gyakoribb a tüdőrák, mint a nemdohányzók között.

A 12-17 éves korok közt dohányzó fiatalok között 10-14-szer gyakoribb a később kábítószert is fogyasztók száma.

Az USA-ban a tizenévesek kétharmada helyesli a cigarettázás tilalmát 21 éves kor alatt. Sajnos sok felnőttnek jövedelme származik a fiataloknak eladott cigarettákból. (*Ébredjetek!*)

TARTALOM

Karácsony

1949-es elmélkedés	2-3
Novella	4
'Szent' szennyirodalom a karácsonyi kínálatban	4
Indiai levél, éves jelentés a misszióból	5
Tábor a fogyatékos gyermekekért (Söréd)	6-7

Concilium Kongresszus

Küng, Tracy és Gutiérrez vitaindítói	8-12
Bokor-hozzászólások	8-12

A Szerelm művészet!

A Hajnal Leánya (folytatjuk)	13-14
------------------------------------	-------

Kották

Ady Endre, Juhász Gyula, Babits Mihály és Weöres Sándor megzenésített karácsonyi versei (Cserta Gábor)	15-16
---	-------

Gyerekeknek: Moha mese

Körte Törpe sípot lopott	17-18
Leszkai András bácsi üzenete 1957-ből	17
Rejtvény	18

Család Alapítvány

A Család Alapítvány román-magyar családi hétvégeje	19
PRÁGA, BUKAREST üdvözlőlap-akció	19
Az Élő Nemzeti Kincs díj ezévi meghirdetése	20

Leveled jött Istentől

Vasárnapi evangéliumok (Gergely G. A., Bulányi Gy.)	21-24
---	-------

Világegyház

Nős Katolikus Papok Közossége	25-26
Az az ördögi szexualitás!	26
Kínai keresztények, szolidaritási levelezőlap	27
Vámos István grafikája; Balogh Rita verse	28
Amerikai útibeszámoló	29
Hit és politika	30

Ökológia

Öko-filozófia; Pax Christi Netherlands	31
Füstmentes világnap; Mire szolgál a benzinárbevétel?	31

A címlapemlékmát Magyar Mihály, a rovatemlékmákat Garay Dóra készítette.

SZALAGSZÖVŐ

A CSEND JÁTÉKA

Szerte a Földgolyón évszázadok óta ismertek és számos helyen ma is használnak a népek egy egyszerű, szellemes eszközt, a Szalagszövőt. Számtalan, nemes szerszámmal együtt ez is feledésbe merül... Pedig mennyi tartalmas, szép órát tölthetnénk vele, ha... S hogy ez megvalósuljon, a Család Alapítvány megkezdte a Szalagszövő készítését és forgalmazását, mellyel hármas célt szeretne szolgálni:

- bemutatni egy értékes, régi kézművességet,
- családokban, iskolákban olyan eszközt adni kézbe, amely a szórakoztató és hasznos időtöltés mellett kreativitást és esztétikai érzéket fejleszt,
- a forgalmazás nyereségét a Család Alapítvány céljainak megvalósítására fordítani.

A Szalagszövő alapanyaga szándékosan nem a környezetszennyező műanyag, hanem a szövőfák mindenkor szép anyaga, a keményfa. A családokban együtt alkothatnak, szöhetnek vele (a 6-96 évesek) gyermekek, szülők, nagyszülők. Kiváló kéziszerszám iskolák, szakkörök, napközis csoportok részére. Terápiás foglalkozásokon is jó eredménnyel alkalmazható a szövés.

A megszőtt szalag pedig lehet dísz, ajándék, használati tárgy. Például: öv, homlokpánt, hajszalag, ruhadísz, cipőfűző, poráz vagy tarisznyafül, gitárpánt.

Hisszük, hogy ez az eszköz használójának az értelmét fejleszti és a lelkét gazdagabbá teszi.

A Szalagszövő gyártója a Család Alapítvány vállalkozása, az Irotron Kft. Itt termelői áron, 341 Ft-ért rendelhető meg — akár magánszemélyek részére is. (A bolti ár 490 Ft.)

Mi formát kínálunk a CSEND-hez, hogy a tartalom, a termékenyítő gondolat megszülethessen.

Köszönti Önt: a Család Alapítvány
Budapest, V. Nádor u. 9. t.: 112-9430/226

Köszönjük a szerzők, a szerkesztők és a sokféle segítő ingyenes szolgáltatást. Köszönjük a bátorító kritikákat, javaslatokat és biztatásokat. A lap esetleges jövedelmét a Család Alapítvány szociális célokra fordítja.

„Érted vagyok” (Exodus 3,14) Közösségi és családi folyóirat

I. évfolyam 4. szám

Megjelenik kéthavonta

Szerkeszti a Szerkesztőbizottság

Főszerkesztő: Simonyi Gyula

Főszerkesztő-helyettes: Garay András

Lapalapító: Család Alapítvány

Számlaszám: 202-10809

Magyar Hitelbank Rt. Bp.V., József A. u. 5—7.

Felelős kiadó: Bisztrai György,

az IROTRON Kft. ügyvezetője

Kiadóhivatal: 1476 Budapest Pf.40.

Szerkesztőség: 8003 Székesfehérvár Pf.7.

Aki 3000 Ft támogatást ad a lapalapító, a Család Alapítvány számlájára, annak állandó tiszteletpéldányt küldünk. Az Alapítványnak befizetett összeg a SZJA adóalapból levonható!

Nyugatra 200 DM vagy nagyobb támogatás esetén küldünk állandó tiszteletpéldányt.

A lap az „Ingyen kaptatok, ingyen is adjátok” (Mt 10,8) szellemében szerzői honoráriumot nem váró írásokat közöl.

Minden írásért szerzője felelős és nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét fejezi ki.

Az „Érted vagyok”-ban közölt anyagok (a szerző hozzájárulásával) tartalmi torzítás nélkül szabadon közölhetők, a forrás megjelölésével. A szerkesztőség ezúton kér az újraközlés esetén tiszteletpéldányt.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem küldünk vissza.

Környezetkímélő papíron jelenik meg.

Készíti a Vörösmarty Nyomda

Felelős vezető: Papp Károly igazgató

Cím: Székesfehérvár, Irányi D. u. 6. 8000

ISSN: 0865-8021

A Magyar Posta is terjeszti.

Előfizetés és terjesztési ügyek:

8003 Székesfehérvár, Pf. 7.

Előfizetési díj 1991-re (postaköltséggel):

belföldre ill. itthon előfizetve Romániába, Szovjetunióba, Csehszlovákiába és Jugoszláviába 210 Ft; egyéb külföldre 1200 Ft.

Előfizetési díj Nyugaton 1991-re (postaköltséggel) 29 DM.

A konvertibilis előfizetési díjak az ESP indiai keresztény iskolát támogatják.

Romániai előfizetés (postán küldve) 1991-re 120 lej a Marosvásárhelyi Római Katolikus Plébánia címén: Parochia Romanu Catholica, Ilonka Géza, Tirgu Mures, str. P-ta Tranda Firilor Nr.61. Jud.Mures Cod.4300.

A romániai előfizetési díjakat a plébánia az ottani magyar rászorulóknak megsegítésére fordítja.

„Érted vagyok” (Exodus 3,14)

Monthly newspaper of „Family Foundation” for communities and families, about gospel, charity, third world, ecology, nonviolence, family life, education, and radical renewal movement in the hungarian catholic church.

Editor: SIMONYI Gyula.

Address: H-8003 Székesfehérvár, Pf. 7.

HUNGARY

Made on recycled paper.

The materials published by the „Érted vagyok” can be re-published free, without distortion of contents. The editorial board hereby asks for complimentary copies in case of re-publication.

Környezetkímélő papírra készül